

MIR I DOBRO

Mostar, XLIX., 2, rujan 2017.

SADRŽAJ

PROVINCIJALOVA RIJEČ	4	Fra Jozo Zovko proslavio Zlatnu misu	37
		Fra Rade Vukšić proslavio Zlatnu misu	37
IZ GENERALNE KURIJE	5	Promjene osoblja i službi – kolovoz 2017.	38
Zahvalno pismo Generalnoga ministra		Polaganje svečanih zavjeta	39
Reda manje braće		Akademija u povodu 100. obljetnice	
Prihvaćene izmjene u Provincijskim Statutima		spašavanja djece od gladi	40
		Nova generacija postulanata	40
IZ ŽIVOTA PROVINCije	7		
Duhovna obnova u Misiji Thurgau-Schaffhausen	7	NAŠI POKOJNICI	41
Provincijsko hodočašće u Fatimu 2017.	8	Preminuo fra Vinko Dragičević	41
Duhovna obnova HKM Bern 2017.	9	Pokojnici	43
Duhovna obnova u Mostaru	11		
Župa Izbično proslavila		IZ FRANJEVAČKOG I REDOVNIČKOG SVIJETA	44
100. obljetnicu svoga postojanja	17	Godišnji susret predsjednika	
Hodočašće franjevačkih novaka		Konferencija OFM u Rimu	44
Južnoslavenske konferencije u Asiz	19	Preminuo fra Bonaventura Duda	44
Duhovna obnova u Konjicu	20		
Cjelovima vjere oni posvetišu našu zemlju	21	IZ ŽIVOTA CRKVE U HRVATA	46
Fra Ivan Sesar imenovan		Skup o 50. obljetnici Ravnateljstva	
generalnim prokuratorom Reda	21	dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu	46
Fra Iko Skoko imenovan		Homilija nadbiskupa Hranića na misi SHKM-a	47
generalnim vizitatorom za kustodiju u Albaniji	21	Završena Đakonska pastoralna godina	49
General Franjevačkoga reda na Humcu	22	Priopćenje s 70. redovitoga zasjedanja	
General Franjevačkoga reda na Širokom Brijegu	23	Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	49
Prezbiteralo ređenje u Mostaru	24		
Obnova zavjeta u Zagrebu	26	VATIKAN	51
Polaganje prvih zavjeta		Papina poruka za 32. Svjetski dan mladih, 2017.	51
franjevačkih novaka na Humcu	27		
Oblačenje franjevačkoga habita	29	VIJESTI	55
Mlada misa fra Alena Pajića	30		
Fra Vendelin Karačić proslavio Zlatnu misu	33	ADRESAR	65
Mlada misa fra Augustina Čordaša	35	Raspored osoblja	65
Mlada misa fra Zvonimira Pavičića	36		

MIR I DOBRO, Mostar, XLIX., 2, rujan 2017., službeno glasilo

IZDAJE: Hercegovačka franjevačka provincija Uznesena BDM
Franjevačka 1, pp 153, 88 000 Mostar; tel.: (036) 333-525, faks: (036) 333-526

Mreža: www.franjevci.info

E-mail: mostar@franjevci.info

UREDIO: fra Stanko Ćosić **ODGOVARA:** fra Miljenko Šteko, provincijal
NASLOVNICA I POLEĐINA: Mozaik, Humac.

LEKTORIRALA: Irina Budimir **ZAKLJUČENO:** rujan 2017.

Računalni slog: FRAM-ZIRAL; **Tisak:** Franjevačka tiskara FRAM-ZIRAL,
Mostar, 2017.

PROVINCIJALOVA RIJEČ

Draga braćo!

Ljudi, kojima je stalo do njihova istinskoga duhovnog života, ne propuštaju ni jednu priliku da taj život bude još intenzivniji. Zato se služe svim raspoloživim sredstvima i ne propuštaju darovane prigode. Oni znaju da život u izobilju na ovome svijetu ima samo onaj u čijoj se duši nastanila Božja milost. A takav se čovjek poznaje već po svojoj vanjskoj pojavi. Prije svega on je jednostavan i malen, sluga. Sveti je Franjo sebe i svoju subraću nazvao manjom braćom jer je susreo Velikoga i spoznao sebe u pravoj slici kao malenoga. Kad je netko malen i jednostavan, to je najočitiji dokaz da je susreo Boga – kaže franjevačka filozofija života. Nadalje, onoga tko ima izobilje duhovnoga života krasiti zahvalnost. Na usnama su mu stalno riječi zahvale, a najviši mu je čin zahvale svim srcem i pobožno slavljeni svagdanja Presveta Euharistija, koja na grčkom i znači "zahvala". Daljnja je oznaka čovjeka koji živi duhovno obilje života vedrina u srcu popraćena i vidljivošću na licu i ponašanju. Naš sv. serafski otac Franjo nije podnosio namrgođeno lice nekoga brata. Namrgođen može biti samo onaj tko živi u grijehu, smatrao je on. Franjina je logika bila: Ako si namrgođen, znači da ti grijeh pritišće dušu. Idi, ispovjedi se pa budi opet vedar! Pozvan si i dužan si živjeti vedrinu i darivati radost, a ne tugu drugima.

Braćo, pred nama je nova školska i pastoralna godina. Ne propustajmo darovane prigode kako bismo pokazali da smo istinski sinovi sv. Franje.

Gospodin vam dao mir i vedrinu života!

Fra Miljenko Šteko,
provincijal

ZAHVALNO PISMO GENERALNOGA MINISTRA REDA MANJE BRAĆE

Dragi fra Miljenko i draga braćo južnoslavenske Konferencije

Gospodin vam dao mir!

Zahvaljujemo vam na divnoj prigodi koju ste nam dali prošloga mjeseca te smo mogli posjetiti vašu Konferenciju. Bijaše to nezaboravno iskustvo za sve nas. Stoga vam želimo iskazati svoju duboku zahvalnost za predivno i franjevačko gostoljublje s molbom da tu zahvalnost prenesete svoj braći.

Ti i članovi Konferencije zajedno s generalnim definitorom, fra Ivanom, naporno ste pripremali, uz izvrsnu organizaciju, naš dolazak koji nam je omogućio stjecanje stvarnog uvida o tome tko ste, gdje i kako djelujete te koje je vaše poslanje u područjima u kojima živate. Uz to uspjeli smo upoznati i diviti se vašoj bogatoj povijesti, tradiciji i snažnom identitetu naroda Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Naposljetku, vidjeli smo kako vaše djelovanje nastavlja davati značajan doprinos Crkvi i svijetu.

Od prve večeri u Zagrebu, uživali smo u toplini i dobrom raspoloženju braće i vjernika koji dijele franjevački duh. Veoma nam se dopao susret s kardinalom Bozanićem i s našim bratom nadbiskupom Stanislavom Zoreom, OFM, ali još nas je više zadivio susret s mladima iz vaših zemalja. Susret s mladom braćom u početnoj formaciji i zanos koji smo iskusili na euharistijskom slavlju na Humcu zajedno s članovima Franjevačkoga svjetovnog reda i franjevačke mladeži ulijeva nam veliku nadu u budućnost Crkve.

Izuzetno svjedočenje braće i ljudi koji su održali vjeru tijekom mračnog vremena progona i tlačenja čvrst su temelj vjere vašega naroda. U Širokom Bri-

jegu i Imotskom mogli smo vidjeti istinsku i nevjerljivu vrijednost trajnoga otpora tijekom stoljeća, mučeništva i vjernosti koju ste održali. Zaista, kao što govori Tertulijan: krv mučenika sjeme je novih kršćana!

Bilo je veoma korisno čuti vaša razmišljanja o stvarnosti života u provincijama Konferencije. U oba naša susreta: s provincijskim ministrima i definitorma, veoma nam se dopala vaša iskrenost i otvorenost i na tome vam zahvaljujemo. Upravo zbog toga bogatstva, u budućnosti, trebamo predvidjeti dovoljno vremena kako bismo omogućili veću razmjenu tijekom sljedećega posjeta.

Braćo, nakon tako bogata i snažna posjeta vašoj Konferenciji osjećamo blizinu sa svima vama. Osim u susretima tijekom zasjedanja Konferencije, bilo je zaista plodonosno radovati se trenutcima opuštanja koje smo zajedno proživjeli uživajući u mjestima kao što su Split i Trogir, koji su sjajni ogled ljepote vaših zemalja.

Uz najbolje želje, zahvalni

Fra Michael Perry, OFM, generalni ministar

Fra Julio Cesar Bunader, OFM, generalni vikar

Fra Caoimhin O Laoide, OFM, generalni definitor

Fra Ignacio Ceja, OFM, generalni definitor

Fra Nicodeme Kibuzehose, OFM, generalni definitor

Fra Lino Greg Redoblado, OFM, generalni definitor

Fra Ivan Sesar, OFM, generalni definitor

Fra Valmir Ramos, OFM, generalni definitor

Fra Antonio Scabio, OFM, generalni definitor

Prot. 107745 - 25. srpnja, 2017.

PRIHVAĆENE IZMJENE U PROVINCJSKIM STATUTIMA

Dekretom Generalnoga Ministra (prot. br. 107519/S187-17), a sukladno odluci Generalnoga Definitorija od 19. srpnja 2017., odobrene su izmjene u Pro-

vincijskim Statutima izglasane na našemu Provincijskom kapitulu 2016. Odobrene dopune i izmjene će biti tiskane u novome izdanju Provincijskih Statuta.

T
IL MINISTRO GENERALE
DELL'ORDINE DEI FRATI MINORI

DECRETO

Il Definitorio Generale, nella sessione del 19 luglio del 2017, ha approvato gli Statuti Particolari della Provincia dell'Assunzione della Beata Vergine Maria, in Bosnia - Erzegovina, elaborati dal Capitolo Provinciale 2016, presentati dal Ministro Provinciale, Fr. Miljenko Šteko OFM, il 4 marzo 2017, a norma delle Costituzioni Generali e degli Statuti Generali dell'Ordine.

PERTANTO,
IN VIRTÙ DI QUESTO DECRETO,
APPROVO E DICHIARO APPROVATI
I SUDDETTI STATUTI PARTICOLARI DELLA
PROVINCIA DELL'ASSUNZIONE DELLA BEATA VERGINE MARIA,
IN BOSNIA - ERZEGOVINA,
SECONDO IL TESTO IN LINGUA ITALIANA
CHE SI CONSERVA NELL'ARCHIVIO GENERALE DELL'ORDINE.

Nonostante qualsiasi cosa in contrario.

Dalla Curia Generale dell'Ordine dei Frati Minori, in Roma, il 24 luglio del 2017.

F. Michael A. Perry
Fr. Michael A. Perry, OFM
Ministro Generale

Giovanni Rinaldi
Fr. Giovanni Rinaldi, OFM
Segretario Generale

Prot. 107519 / S 187-17

Via S. Maria Madre di Dio, 23
00165 ROMA (ITALIA)
Tel. 39.06.684919 / Fax: 39.06.6380292

DUHOVNA OBNOVA U MISIJI THURGAU-SCHAFFHAUSEN

Prošli vikend, 24. – 26. ožujka 2017., u našoj Misiji bila je Duhovna obnova koju je predvodio don Damir Stojić. Program se odvijao na dva mesta: u Schaffhausenu je svaku večer bio prigodni duhovni program, a u Münsterlingenu (TG) imali smo susret u nedjelju od 9 do 12 sati.

Don Damir je vjernike tri dana duhovno (u)vodio u stvarnost odnosa s Bogom na temelju Isusovih riječi: "Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako." (Mt 11, 28-30).

Don Damir je izlagao Riječ Božju i svoje izlaganje potkrijepljivao primjerima iz života koji ukazuju da je Riječ Božja istinsko svjetlo i vodič onima koji je prihvate. Naužlost, često se događa da ljudi niti ne probaju suočiti se s Rječju Božjom pa je odbacuju, a zapravo ostaju uskraćeni za veliko životno bogatstvo.

Mnogi vjernici tražili su prigodu da se kod don Damira ispovjeđe ili da snjim osobno razgovara-ju. Program je tako bio osmišljen da su mnogi dobili tu priliku.

Don Damira prate dvojica svirača, članovi benda Božja pobjeda:

Petar Bulajn i Tino Krvavica. Oni su svojom poticajnom i proživljenoj pjesmom oduševili nazočne i potakli ih da i sami kliču pjevaju i slave Gospodina pjesmom, riječju, životom, odlukama, djelima...

Duhovna obnova bila je zaista poticajna, izgrađujuća i konstruktivna. No, odziv ljudi nije bio zadowoljavajući. Na Duhovnoj obnovi bilo je vjernika iz drugih misijskih zajednica iz Švicarske i Njemačke koji su nam jako zahvalni što smo pozvali don Damira koji nam je dobro pomogao u vjerničkom korizmenom hodu prema proslavi Uskrsnuća.

Za vrijeme obnove vjernici su također naveliko iskoristili prigodu za sakrament pomirenja kod fra Ivana Milanovića i našega vo-

ditelja Misije fra Mike Stojića.

Svake večeri, nakon programa imali smo druženje uz Korizmenu juhu. Ove godine prihodima od Korizmene juhe želimo pomoći siromašnima u Domovini preko Caritasa i Kruha sv. Ante (Gospić, Požega, Križevci i Sarajevo). Hvala svima na svim prilozima na ovu nakanu.

Zahvaljujemo don Damiru koji je ovih dana bio na raspolaganju vjernicima koji su ga trebali. Nek nas dragi Bog sve blagoslov da sve ovo što je posijano uz Božji blagoslov urodi plodom u srcima slušatelja, u životu i u obiteljima.

Fra Mika Stojić, voditelj Misije

PROVINCJSKO HODOČAŠĆE U FATIMU 2017.

prigodom 100-te obljetnice Gospinih ukazanja u Fatimi

Naša je Provincija organizirala i sprovela hodočašće u Fatimu, Lourdes i Santiago de Compostela od 26. veljače do 14. ožujka 2017. godine. Hodočastilo se u dvije skupine, a bila su to zapravo dva hodočašća.

Prvo je započelo u nedjelju, 26. veljače u večernim satima. Krenulo se iz Hercegovine, nakon zajedničkoga okupljanja primili smo hodočasnički blagoslov pred crkvom u Međugorju. Putovalo je 64 hodočasnika.

U Padovi smo se duhovno okrijepili slavljem svezte mise u svetištu svetoga Ante. Obišli smo i svetište svetoga Leopolda i svete Justine u čijoj se crkvi nalazi tijelo svete Luke evanđeliste. Neraspadnuto tijelo svetoga Leopolda je još uvijek izloženo i može se častiti. Samo se prvu noć putovalo, ostalih dana putovalo se po danu, a noću odmaralo u hotelima. Drugoga smo dana slavili svetu misu u bazilici bivše papine palače u Avignonu u Francuskoj. Uvečer smo već stigli u Lourdes. Tu smo boravili dvije noći i dva dana. Imali smo vremena obići sva znamenita mesta i obaviti razne pobožnosti na tom mjestu. Zimsko je razdoblje pa nema službenoga molitvenog programa. Hodočasnika je vrlo malo. Imali smo dovoljno vremena za svoje molitve. U Lourdesu se 1858. godine Blažena Djevica Marija ukazala dje-

vojčici Bernardici Soubirous. Objavila joj se kao Bezgrješno Začeće. Bernardica ju je vidjela 18 puta i od nje primila poruke i tajne. Lourdes je postao najveće marjansko hodočasničko mjesto u Europi.

Slijedeći, četvrti dandoveo nas je u Loyolu u rodni dvorac svetoga Ignacija Loyolskoga, osnivača reda Družbe Isusove. A navečer smo već stigli u svetište svete Jakova apostola u Santiago de Compostela. Sudjelovali smo na svetoj misi za hodočasnike koja se slavi svakog dana u podne i završava poznatim kađenjem. Velikoga kadionika (Botafumeiro) teškoga oko 80 kilograma i visokog 1,6 metara, njije uvježbani tim od muškaraca obučenih u crnu odjeću (tiraboleiros). Kadionik postiže tijekom kađenja brzinu i do 70 km na sat. Nešto veličanstveno!

Odatle smo putovali za Fatimu. U Fatimi se Blažena Djevica Marija – Kraljica svete krunice, ukazala malim pastirima Jacinti, Franji i Luciji 13. svibnja 1917. godine. Djeca su je vidjela šest puta, svakoga trinaestoga u mjesecu te godine. Poznate su i tri famiske tajne koje je Gospa priopćila vidiocima.

I u tom je svetištu vladao zimska ugoda. Istina imali smo proljetno vrijeme. Hodočasnika je u svetištu bilo malo, pa je i program u svetištu bio umanjeniji. No, mogli smo imati više vremena na raspolaganje i postići sve što smo željeli i htjeli. Iz Fatime smo

posjetili i neka znamenita mjesta kao što su Batalha, Nazare i Alcobaca. I u Lisabonu smo slavili svetu misu u svetištu svetoga Ante koje je sagrađeno na njegovoj rodnoj kući. Obišli smo i spomenik Kristu kralju, samostan svetoga Jeronima, utvrdu Belem i druge znamenitosti glavnoga grada Portugala.

Prva skupina hodočasnika vratila se u Split iz zračne luke u Lisabonu u ponedjeljak 6. ožujka.

A druga skupina je istim zrakoplovom doletjela iz Splita u Lisbon. I opet su bila 64 hodočasnika, samo je njihov hodočasnički put započeo u Fatimi i doveo ih ponovo do Međugorja 14. ožujka. Uglavnom je istovjetan program. Malih, neznatnih izmjena je bilo. Tako je druga skupina imala prigodu navratiti u grad Carcassonne u Francuskoj i razgledati jedan od najsačuvanijih srednjovjekovnih gradova opasan dvostrukim gradskim zidinama.

Vozači Globtura iz Međugorja Tomislav i Robert su svih tih sedamnaest hodočasničkih dana upravljali volanom i znalački prevezli preko osam tisuća kilometara. Prva je skupina imala vodiča gospodina Vladu Rukavinu iz Zagreba, a druga skupina gospodina Draženka Marijanovića iz Mostara.

Duhovno vodstvo u obje skupine preuzeo je fra Stipe Biško. U Fatimi i Lisbonu se prvoj skupini priključio provincijalni vikar dr. fra Ivan Ševo posljednja dva dana i prva dva dana drugoj skupini hodočasnika. S njim je bio nazočan i vlasnih G-tourisa gospodin Davor Ljubić, koji je to hodočašće u suradnji s Provincijalatom organizirao i sproveo.

Neka Majka Marija blagoslovi sve sudionike i sve oni koji su hodočasnike pratili molitvama i htjeli sudjelovati u bilo kojem obliku s njima.

DUHOVNA OBNOVA HKM BERN 2017.

Ovogodišnju duhovnu obnovu u Hrvatskoj katoličkoj misiji Bern, koja je bila od 31.3. do 2.4.2017. godine, održao je prof. dr. fra Ivan Sesar, generalni definitor franjevačkoga reda u Rimu. Tema je bila: „Preko patnje i boli do uskrsne radosti“. Voditelj je želio potaći vjernike, kako u ovom korizmenom vremenu u ščekivanju Uskrsa, preko patnje i boli, po primjeru Isusa Krista, doći do uskrsne radosti.

Kroz tri navedena dana i na tri mjeseta u misiji: u Langenthalu, Bernu i Thunu, pozvao je vjernike da obnavljaju ono porušeno u svome životu i da to vrate u prvotno stanje, kroz pravi kontakt i razgovor s Bogom, u molitvi. Možemo zajednički razmišljati, naglasio je voditelj, ali svaki od nas osobno mora poduzeti korake, uzeti vremena i vratiti se duhovnom životu. Pri tome je prvenstveno najvažnije pronaći mir u svojoj duši, što je prvi cilj svakoga od nas. Sv. Augustin je rekao: „Za sebe si nas stvorio Gospodine i nemirno je srce naše, dok se ne smiri u tebi“. Stoga treba biti prvi

korak, susresti se sa samim sobom. S druge strane je činjenica, da današnji čovjek boluje od nedostatka vremena. Ni u obitelji, ni u društvu, ni u životu, nikada nemamo vremena. A naši stari, baš su uvijek imali vremena jedni za druge. Ostaje vječno pitanje: Kako rasporediti vrijeme danas? Ipak je činjenica da nam Bog daje uvijek „komadić vremena“. Istina je da je stres velika poteškoća današnjega čovjeka, ali ne uzimamo zalogaje, koje ne možemo postići, naglasio je voditelj, te upo-

zorio kako mladi čovjek danas troši zdravlje, da bi zaradio novac, a kada bude u starosti, onda će taj novac dati za zdravlje.

Subotnje predavanje kako, u kontekstu zadane teme, preko patnje i boli doći do uskrsne radosti, počeo je voditelj konstatacijom, da je Bog stvorio čovjeka sebi slična, slobodna i kao jedino razumno biće, koji si kao takav uvijek s pravom postavlja pitanje: tko je on zapravo, kamo ide i koji je cilj njegova djelovanja i života.

Kao što sportaši imaju jasne

ciljeve, zbog čega tako naporno treniraju, tako bismo i mi kršćani trebali promatrati cilj Isusa Krista, Blažene Djevice Marije i mnogih drugih svetaca te to pitanje konkretno postaviti i tražiti odgovore, što očekujemo u svome životu, konkretno rečeno, što očekujemo i od ove duhovne obnove. Znamo li mi uistinu, što je porušeno u našemu duhovnome životu i što treba i kako treba obnoviti?, pita se voditelj, te naglašava da se i on želi s nama duhovno obnoviti.

Prvi korak je da budemo sami sebi iskreni, te poput sv. Franje Asiškoga, da vrijedimo samo onoliko koliko vrijedimo pred Bogom i ništa više. U dalnjem izlaganju, naglašeno je da je čovjek prvenstveno biće odnosa, te da križ najbolje ilustrira kako se odnos prema Bogu treba izjednačiti s odnosom prema čovjeku, odnosno da ljubav prema Bogu uvijek uključuje i ljubav prema čovjeku.

Čovjekova sloboda daje čovjeku istinu mogućnost, da se uvijek treba osobno odlučivati za dobro i Boga ili za zlo i protiv Boga.

Boga se može i treba upoznati prvenstveno kroz Bibliju kao Riječ Srca Božjega u ljudskome srcu.

To se postiže svakodnevnim čitanjem Sv. pisma i pretakanjem Riječi Božje u ljudski život.

Stvarno pitanje ostaje o našim kršćanskim dužnostima nedjelje, obiteljske i osobne molitve, bračnih i roditeljskih dužnosti. Isus ostaje za nas Put, Istina, Pravda, Ljubav i Život. Voditelj se s pravom pita, možemo li dati ono što nemamo, te naglašava da čovjek mora ljubiti samoga sebe, da bi takvom ljubavlju mogao poštovati i voljeti brata pored sebe te čuvati svoje zdravlje, jer smo svi hramovi Duha Svetoga. Egoizam je suprotnost od ljubavi i poštovanja dostojanstva samoga sebe. Osobito je važno da nam obitelji budu kolijevke ljubavi, kršćansko-ga odgoja i crkve u malome, kako je 2. vatikanski koncil naglasio.

Nedjelja je bila vrhunac duhovne obnove. zajedno s misionarom voditelj je služio sv. mise u Langenthalu, Thunu i Bernu. Na prva dva mjesta voditelj je opširnim uvodom u Kristov misterij Muke i Uskršnjuća, a kasnije u sadržajnoj propovijedi, povezanoj s čitanjima pete korizmene nedjelje, sažeо glavne misli teme duhovne obnove, kako preko patnje i boli stići do uskršnje radosti.

U prepunoj crkvi sv. Križa u Bernu, voditelj je na početku sv. mise pozvao sve prisutne da kroz ispit savjesti prema križnim postajama obnovimo sebe i svoju vjeru.

Pobožnost križnoga puta stara je kao i kršćanstvo te kao takva može pokazati proživljavanje Isusove muke kao djelo biblijske duhovnosti i promišljanja koje nas može učvrstiti u istini, nadi ljubavi

i vjeri. U Isusovu križnometu sažeti su svi oblici ljudskoga trpljenja: odbačenost, poniranje, tjelesna bol, smrtna borba, žalost i različite moralne patnje. *Kristova muka je lijek i uzor*, naglasio je sv. Toma Akvinski, te kao takva dostatna i može obuhvatiti čitav naš život te biti uzor krijeponi, ljubavi, strpljivosti, poniznosti i poslužnosti.

Svaki od nas nosi svoj križ poput Isusa, koji je križem uzeo naše boli i naše rane te postao zadušnica našega mira. Na svakoj postaji križnoga puta Isus uzima naše grijehu i grijehu čitava čovječanstva, jer kao Bog, koji je postao čovjek, trpi za svakoga čovjeka i svakome želi donijeti spasenje po uzdignuću na drvo križa. Stoga trebamo pripraviti svoja srca i obnoviti se, očistiti od grijeha i tako primiti milosrđe darovano Kristovim križem. Prije nego što je analizirajući svaku postaju Isusova križnoga puta, voditelj je pozvao vjernike da se uvijek ponovo prepoznaju u pojedinim osobama s križnoga puta te da nosimo svoje životne križeve, unatoč padovima, te da jedni drugima pomažemo u nošenju njihovih križeva.

U propovijedi se voditelj osobito osvrnuo na nedjeljno evanđelje o Lazarovu uskršnjuću, te pozvao vjernike da u svim životnim situacijama ne zaboravimo da je Bog uvijek uz nas, i da ga uvijek boli suza u našemu oku. *Uvijek se trebamo nadati u Božju pomoć i Božji blagoslov i moliti Boga za zdravlje, uspjeh i mir. Osobito u našim obiteljima treba vladati mir, ljubav i dobrota.*

Ne zaboravimo da onda kada mislimo da nismo uslišani i da nas

je Bog zaboravio i da mu je sve sve jedno, da upravo tada po primjeru Isusa vidimo da ni Njega Bog nije poštedio grozote križa, ali da ge je ipak nakon smrti uzdigao uskrsnućem. Stoga vjerujmo da će i nama uzeti za dobro strpljivost i podnese nu patnju.

Citava Biblija sadržana je u riječima iz prve Ivanove poslanice, da je Bog Ljubav i tko želi ostati u Bogu treba ostati i u Ljubavi prema svo me bližnjemu, zaključio je voditelj ovogodišnje duhovne obnove u Hrvatskoj katoličkoj misiji Bern, fra Ivan Sesar. Pozvao je vjernike da ne govore samo o ljubavi prema bližnjemu, nego da ga ljubimo, da ne mrzimo ljudi, nego da grijeha i ne ljubimo grijeh i zablude poradi ljudi, nego da svakoga čovjeka procjenjujemo po snazi njegove volje i da ga ljubimo kao

svoga brata i kao samoga sebe.

Nakon nedjeljnih svetih misa u svim navedenim mjestima je tradicionalno bila korizmena juha, zapravo dobar gulaš, te su vjernici ostali u dvoranama u zajedništvu i nakon euharistije.

Zaradu od tih aktivnosti, milostinje tih dana duhovne obnove nadopunjenu iz Kruha sv. Ante, misijskoga Karitasa, u iznosu od 10.000 švicarskih franaka, osobno će odnijeti i najpotrebnijima u Vukovaru predati misionar fra Gojko, 24.7.2017. na nedjeljnoj župnoj misi u franjevačkome samostanu, na koju poziva sve vjernike misije za vrijeme ljetnoga odmora.

Inače Hrvatska katolička misija Bern posjetila je 2011. Vukovar i pri tom posjetu darovan je misij-

ski dar od 10.000 švicarskih franaka franjevačkom samostanu, a prošle 2016. godine darovano je 3.000 švicarskih franaka za obnovu vukovarskoga tornja.

U ovogodišnjoj uskrsnoj čestitci misionar je uputio želju vjernicima da uvijek iz svojih slabosti uskrisavaju s Kristom i da se stalno duhovno obnavljaju te da im ovo preduskršno vrijeme bude vrijeme istinskoga obraćenja i intenzivnoga upoznavanja s otajstvima Kristovim i da im Uskrs bude osobni blagdan, koji će ujek trajati.

Fra Gojko Zovko

DUHOVNA OBNOVA U MOSTARU

U srijedu, 26. travnja 2017. u našem samostanu u Mostaru održana je redovita mjesečna duhovna obnova za fratre naše Provincije.

Program je započeo okupljanjem i zajedničkom kavom u 10 sati, nakon koje su se svi premjestili u dvoranu gdje je predvoditelj fra Ivan Ivanda održao predavanje na temu *"Ljubiš li me?"* (Iv 21,15-19). *Ljubiti-pasti-slijediti: bit svećeničke službe.*

Fra Ivan je na početku zahvalio na bratskoj ljubavi koju je doživio prošlih mjeseci njegova oporavka u samostanu u Mostaru. Iskusio je iskrenu brigu i ljubav svoje subraće. Zahvalio je svoj braći na molitvi i podršci, nakon čega je slijedilo predavanje o biti svećeničke službe.

Nakon predavanja i mogućnosti za svetu ispovijed, u 12 sati slavila se sveta misa na kojoj je bilo oko 40 subraće. Čitanja i liturgijsku asistenciju animirali su postulanti, a fra Ivan Marić ml. predvodio je pjevanje. Na samom početku sv. mise vikar provincije fra Ivan Ševe pozdravio je u ime provincijala svu prisutnu braću.

Sve se završilo svečanim ručkom koji su posluživali postulanti. Zahvaljujemo gvardijanu fra Danki Perutini i ostaloj braći samostana u Mostaru na trudu i gostoprимstvu kao i našem predavaču na ljeđim i poticajnim riječima.

Slijedi uvod fra Ivana Ševe, cjelovito predavanje i propovijed fra Ivana Ivande

(fra Ivan Ševe)

Draga braćo! Sve vas od srca pozdravljam – u ime o. provincijala, Uprave i u svoje osobno!

Phil Bosmans napisa:

„Oči imam za svjetlo,
za proljetno zelenilo, za bjelinu snijega,

za sivilo oblaka i plavetnilo neba,
za sunčev sjaj danju,
za svjetlucanje zvijezda noću
i za nevjerojatno čudo
što ima toliko divnih ljudi.

*Usta imam za riječ,
za dobru riječ na koju drugi čeka.
Usne imam za poljubac,
ruke - da pomažu i budu nježne,
noge - da pođu na put k bližnjemu,
k onima koji žive u samoći i hladnoći.
A srce imam - za ljubav.*

*Zašto onda nisam sretan?
Jesu li mi oči zatvorene, usta puna gorčine,
ruke lijene, noge ukočene, srce hladno?
Zar ne znam da sam stvoren
za radost?"*

Svakako, promišljati o vlastitom životu velika je milost. Želim reći: biti svjestan da je život dar, imati pet minuta, zaustaviti sebe, tok svojih misli, svojih obveza, neriješenih situacija i razmisiliti o svrsi svojih dana, o koracima prijeđenim i onima preda mnom. Već tu naslućujem tvoj poziv, Isuse, tiki glas savjesti u meni, Tvoj dah, koji podsjeća na vrijednost života i biranja utrošenosti osobnih talenata i darovana

vremena.

Čini mi se da se cijeli život svodi na to, u svijesti o vlastitom životu, u snazi da sebi priznam imam li doista mir u srcu, u poslušnosti savjesti koja me uvijek vraća na Božje, u znanju gdje su moji izvori. I kao da nije važna prošlost, ni pogreške, ni padovi, već ustrajnost u odabiru Tebe i Tvojeg puta!

Gospodine, ići za Tobom svakodnevna je odluka koja započinje još dok navečer liježem i planiram novi dan, navijam alarm na vrijeme kako bi novi dan započeo s Tobom. I svaki dan, svaki trenutak, nova je prilika da krenem. Znam da me nećeš spasiti bez mene, ali pomozi mi u tim odlukama, u malim borbama koje priječe velike staze i djela, u zapravo neznatnim trpljenjima, usporedno s blagom na kraju puta.

Uskrsli Isuse Kriste, budi moj prijatelj, moj suputnik, moj brat, moje sve!

Dr. fra Ivan Ivanda

„Ljubiš li me?“ (Iv 21,15-19) Ljubiti-pasti-slijediti: bit svećeničke službe

„Pošto su doručkovali, Isus upita Šimuna Petra: „Šimune, Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?“ „Da, Gospodine, – odgovori mu – ti znaš da te volim.“ „Pasi jaganje moje!, reče mu Isus. Upita ga opet, drugi put: „Šimune, Ivanov, ljubiš li me?“ „Da, Gospodine, odgovori mu, ti znaš da te volim.“ „Pasi ovce moje!“, reče mu Isus. Upita ga treći put: „Šimune, Ivanov, voliš li me?“ Ožalosti se Petar što ga upita treći put: „Ljubiš li me?“, pa mu reče: „Gospodine, ti znaš sve. Ti znaš da te ljubim.“ „Pasi ovce moje!“, reče mu Isus.

Nalazimo se u posljednjem poglavljju Ivanova evanđelja. Situacija je post-uskrsna. Isus se pokazuje učenicima kao onaj koga će oni naviještati: vidjeli su ga za života, sada ga vide i poslije smrti. Uskrsloga. Trebaju ga vidjeti. Oni su očevici-svjedoci za cijelo vrijeme Crkve. Za svu povijest. Vjerodostojni svjedoci na čijem svjedočanstvu počiva i naša vjera u uskrsnuće. On s njime jede i piće. Nije utvara, nije

privlačenje. Živi Isus. Mi koji nismo vidjeli Isusa uvijek smo izloženi kušnji da se on za nas pretvoriti u teoriju i apstrakciju. Često ga tako i naviještamo. Bez ikakva dodira sa stvarnim, konkretnim ljudskim životom. S našim osobnim, svećeničkim životom. Ako ja ne iskusivam da je Isus živi Isus u mome životu, neću ga naviještati kao živoga Gospodina. Zato je to iskušto za nas važno. Da iskusimo na vlastitoj koži nje-

govu blizinu, njegovu dodir, njegovu ljubav.

Apostoli znaju da je Isus. I šute. Doručkuju u tišini. Vlada šutnja na obali jezera. Ni Isus ne govori. Pušta ih da šute. On zna da je šutnja važna. Da u šutnji čovjek najbolje osluškuje Božji glas i ponire u dubinu vlastitog srca. Živimo u bučnom vremenu. Teror zvukova, šumova, buke. Treba se vratiti šutnji, razmatranju, biti sa sobom i s Bogom. Mi od toga često bježimo, ali potrebno joj se izložiti, jer nas svećenike Gospodin čeka u šutnji, da se odmaknemo od svega i budemo samo s njime. To je za nas jako bitno. Učenici jedu iz Učiteljevih ruku, kruh i ribu. To nije samo znak da je Isus živ. To bi se moglo čitati i kao konkretna gesta ljubavi koja daje, pruža. Mi znamo kako nam je drag zalogaj koji nam pruži ljubljena osoba, osoba koja nam nešto znači, do koje nam je stalo, s kojom smo povezani nekom dubokom emocijom. Nije isto kao kad uzimaš sam ili ti daje netko preko volje. Ljubav je svakom čovjeku potrebna, i ona je kao kruh koji nam je neophodno potreban. Isus to zna. I s puno ljubavi pruža im kruh, kruh ljubavi. To je njegovim učenicima jako važno nakon svega što se dogodilo. Oni su svi na neki način izdali, pobegli, ostavili Isusa. Sada se događa zajedništvo između Isusa i njih. Obnavlja se. Isus ih nije odbacio. On nikada ne odbacuje one koje je pozvao i izabrao. Pa makar oni odbacili njega. Ni nas Isus nikada ne odbacuje unatoč našim svećeničkim izdajama. Uvijek nas iznova poziva na obnavljanje zajedništva, na doručak ljubavi. To je važno znati. Moguće je izdati, svako malo izdavati, padati, i misliti da nas Isus manje ljubi ili da više na računa s nama, jer smo postali nedostojni. Nema dostoјnih. Ima samo onih koji se isključuju iz zajedništva s njime. To je najveći grijeh. Nekada i nepopravljiv i neopoziv. Kao kod Jude. Isus ne isključuje, isključujemo se sami. To je moguće. I o tome valja voditi računa. Ovdje se obnavlja zajedništvo. Ovdje Isus ponovno uspostavlja odnose i poslanje. Imat će kada oni pokazati vjernost. Pred njima je život naslijedovanja i svjedočenja. Nove, velike kušnje tek dolaze. I zato ih on želi ojačati, učvrstiti i spremne poslati na putove svijeta. Isus uvijek poziva na približavanje njemu. Odmak, distanca lako se pojavi. Približavanje je bit susreta.

Nedavno je na njemačkoj televiziji održana polemika, rasprava između dvojice poznatih filozofa, koji su bili vrlo udaljeni jedan od drugoga, po stavovima i po etičkim i moralnim principima. Njih su dvojica napadali jedan drugoga, često i oštrim riječima. Mediji su stalno govorili o dvojici „nepomirljivih i ljutih protivnika“. Jedan je televizijski voditelj došao na ideju da ih pozove u studio, da napravi emisiju, pa neka kažu jedan drugom u lice što misle. Danima

prije te emisije mediji su brujali o tomu kako će to biti žestoka, burna rasprava i gledateljstvo je već bilo pripremljeno na pravi rat riječima. Budući da su njih dvojica došli u studio sat vremena prije početka emisije, voditelj im je ponudio jelo i piće, i rekao: „počastite se, ja ću doći po vas kasnije, i otisao“. Njih su dvojica ostali sami, za istim stolom, zajednički objedujući. Njihova je rasprava te večeriispala neuobičajeno smirena i blaga, bez povišenih tonova, mnogo manje borbenog, nego što su mediji očekivali. Očito su se ta dvojica ljudi, ostavši sami, približili jedan drugomu, osjetili nešto ljudsko, nama svima zajedničko, što ih je povezalo i otupilo njihovu oštrinu. Ne možeš napadati nekoga s kime dijeliš zajednički kruh ili piješ bocu zajedničkoga vina.

Mi blagujemo Isusa u euharistiji, i to bi trebalo biti približavanje. Ili jedemo i pijemo u zajednici, zajednički, za istim stolom, okupljeni u Isusovo ime, i to bi također trebalo biti približavanje.

Nakon doručka u tišini Isus započinje razgovor. I to s Petrom. Započinje ga pitanjem: „Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?“ Petar je smješten u svoje obiteljsko podrijetlo i u svoje odnose s drugima. Još u prвome susretu Isus ga je nazvao sinom Ivanovim. Bio je običan čovjek, običan ribar, kao i drugi, sin određenog oca, iz kuće kakvih je sličnih bilo mnogo. Bio je jednostavno to i ništa više. No pozvan je na više, na veće, na izlazak iz toga kruga, na ostavljanje svega. U međuvremenu mu je Isus dao novo ime: Petar, Kefa, Stijena. No, Šimun Ivanov još nije postao ono što mu je Učitelj navijestio na početku, za što ga je odredio. Između prvoga susreta i toga razgovora dogodilo se mnogo toga. Jako je težak put od izabranja za nešto do toga da čovjek postane prikidan za izvršenje poslanja. Povijest velikih izabranika to pokazuje. Koliko su morali proći kušnji, tjeskoba, muke srca i uma, dok nisu bili prokušani, što znači potvrđeni. Najvažnije i najteže što se dogodilo između Isusa i Petra bila je izdaja, koja je Isusa ranila, a Petra gorko zaboljela, ostavila ožiljke na njegovoj duši, bacila tešku sjenu između njega i Učitelja. Petrovo srce još nije izlijeceno. U njemu su pomiješani ljubav i izdaja. Isus želi Petra izlijeciti. Kako to čini? Postavlja mu pitanje. Javno, pred drugima. Petar je izdao u društvu Isusovih protivnika, javno, približio se protivnicima, odmaknuvši se istodobno od Isusa, učinio se sličnim Isusovim protivnicima, oponašao ih je. Bio je s njima oko iste vatre i htio umanjiti razlike između sebe i njih. Trudio se biti im što sličniji. Petar hoće dokinuti razliku. Ono razlikovno što Isusa razlikuje od svih, ono specifično, jedincato, po čemu se Učitelj prepoznaće, što je Učiteljevo i što treba obilježavati i učenika. Tako ni Petar, koliko se god trudio,

nije u stanju prikriti svoju povezanost s Isusom. On je već obilježen. Kao učenik. Mi se možemo truditi kao i Petar poništiti razlike, ponašati se kao ljudi svijeta, pričati kao oni, biti u svemu jednaki, nekad čak u tome i prednjačiti, misleći da je ta simbioza dobra i potrebna – ta i mi smo ljudi – ali razlika ostaje, obilježeni smo kao svećenici, i to se ne može dokinuti. Mi htjeti ne htjeli pripadamo Isusu, mi smo obilježeni sakramentom reda i službom, pa i svojom ulogom i funkcijom, i ona nas odaje, ona nas jednostavno prati u stopu. Nije dobro htjeti igrati druge uloge: loše ćemo se snalaziti u njima, a ljudi će odmah narušiti izdaju, laž, karikaturu, i vjernici i nevjernici, možda ateisti bolje od vjernika. Nije stvar u tome da ja kao svećenik pokazujem u čemu sam kao i drugi, nego u tome da pokazujem u čemu se moj odnos s Učiteljem razlikuje od njihova. Petrova je izdaja u tome što ne pokazuje tu razliku, nego se hoće stopti s „ljudskim, odviše ljudskim“, rekao bi Nietzsche. Unatoč tome, svi vide njegovu pripadnost Učitelju. Kao da Petar hoće navući drugu masku, a svi vide što je ispod maske. Kao da hoće pokazati drugo, lažno, prerušeno lice, ali svi vide njegovo pravo lice. Ma, ti si njegov – kaže sluškinja. Ne, varaš se – kaže Petar – nisam.

Uočavamo kako je zlo sila koja sve hoće učiniti sličnim sebi. Kad netko krene ukrivo kao da mu je lakše kad su i drugi na krivom putu. Kada se netko ističe pobožnošću, svetošću, mi ćemo sve učiniti da ga stjeramo u okvire prosječnoga, običnoga, onoga našega svakodnevna. Samo da ne strši, da se ne razlikuje. Treba dokinuti razliku. Padra Pia su tlačili u samostanu vlastita braća. Teško se podnosi razlika. Svetačka razlika. Uzmimo i nas svećenike. Mi ćemo lako izdvajati onoga tko je različit, tko je bolji od nas, ili nam se čini da je bolji od nas – glasovita „invidia clericalis“ – proglašiti ga ludim ili bolesnim. Ljudi su često solidarni u istom zlu, tu se stvara prividno jedinstvo, sve dok ne popucaju njegove karike, onda se još više mrze i preziru. Jedinstvo u zlu uvijek dovodi do pucanja odnosa, prije ili kasnije. Do pucanja lažnoga saveza. Moramo uvijek biti pozorni na tu činjenicu da zlo u javnosti uvijek prisiljava na izjednačavanje stavova i mišljenja i ne dopušta razlike. Ljubav, naprotiv, stvara jedinstvo bez straha od razlika. Gdje je ljubav, tu je različito dobro-došlo, jer se ljubav očituje u svome bogatstvu, u svojoj raznolikosti.

Petru je, da bi se oslobođio posljedica javne izdaje, potrebno da javno iskusi svoje izricanje ljubavi prema Učitelju. Ovdje je sada važan moment. Isus ne misli da je Petrova izdaja zadnja riječ njihova odnosa. Naprotiv, ona je uvod u novi odnos. Petar se našao pod silom zla, popustio joj, bio zarobljen

njome i ona mu je oduzela sposobnost da pokaže ljubav koja postoji u njemu. Čovjek može ljubiti nekoga i izdati ga. Jer je slab. Kao što čovjek u trenu slabosti i zasljepljenosti izda ženu koju ljubi. Dogodi se. Ali, kad se otrijezeni, kad shvati, a još više kada mu ljubljena osoba oprosti, on ljubi još više. Isus usprkos izdaji, ili još bolje zbog izdaje, iz Petra izvlači na svjetlo, na javu njegovu ljubav. I ovdje je važan moment za nas svećenike. Nema svećenika koji nije sličan Petru. Ali, Isus nas uvijek iznova poziva da očituje svoju ljubav. Da ono što je u nama skriveno, možda negdje duboko, očituje na javi, da izvučemo to na svjetlost dana, da to utjelovimo u svom životu. To je ljubav, koja je usprkos svim našim manjkavostima i slabostima, prisutna i živa, i Isus zna za nju. I nisu važne te izdaje i te slabosti. Iako ih, naravno ne treba opravdavati i poticati. Ali, one su tu. Dogode se. Uvijek se iznova dogode. Ali, najvažnije pitanje naše svećeničke egzistencije nije: koliko si puta pao i izdao, nego *ljubiš li me*. Ljubav pokriva mnoštvo grijeha. Isus zna za Petrovu ljubav, njoj želi dati prednost, kao što uvijek daje prednost ljubavi, njoj želi dati mogućnost da izide i postane javna. I uočit ćete, nijednom se riječju ne spominje izdaja. Isus nikada nije Petru spočitnuo što ga je izdao. Nijednom riječju. Bio je onaj pogled, ali nije bilo riječi. Nikakva prigovora. Nikakva zlopamćenja. Ali, posljedice izdaje su ostale i Isus ih želi izlijeci. Svaki grijeh ima posljedicu. Mi to znamo na sebi, na onima koje isповijedamo. Kako grijeh ima teške posljedice. I nije nešto bezazleno, zanemarivo. Naprotiv. Iako se Petrova izdaja ne spominje, ona je prisutna, tu je, nevidljiva, ali prisutna. Isus se ne ponaša kao da se ona nije dogodila, on ne kaže: ništa za to, ili nije važno, on ne može učiniti da nešto što je čovjek zlo učinio bude neučinjeno, a još manje sam čovjek može učiniti neučinjenim neko svoje zlo. Ono je tu sa svojim posljedicama. Isus zna za strašne posljedice zla. On ih je iskusio na sebi. Na križu. Ali, posljedice se liječe Petrovim izricanjem ljubavi. Petar odgovara potvrđeno: Da, Gospodine – ti znaš da te ljubim. No, ne poziva se na svoja djela kojima bi mogao pokazati ljubav. Ne poziva se ni na svoje srce. Poziva se na Učiteljevo znanje. *Ti znaš, Gospodine*. Kao što je Isus u prvome susretu u Petru video ono što nitko drugi nije video, ono što sam Petar nije mogao vidjeti u sebi, tako i sada Petrovu ljubav najjasnije vidi Isus. Isus je onaj koji vidi. Koji ima dubok i pronicav nutarnji pogled. I ono što mi ne vidimo Isus vidi. Ono što mi možda tek naslućujemo, ili vidimo nejasno, Isus vidi oštros i jasno. Jedna od najtežih stvari u našemu životu je izložiti se Isusovu pogledu. Biti viđen Isusovim očima. Tko bi to od nas stvarno želio? Mi sebe vidimo boljima nego što jesmo, a u očima drugih se volimo

pokazivati takvima. Svaki čovjek ima tendenciju prikrivanja svoga pravog stanja, svoga srca, svoje duše. Uzmite samo jednu svoju pogrešku u posljednjih tjedan dana. Odmah ste našli za nju isprike, olakotne okolnosti, opravdanja. Ili je niste htjeli priznati pred drugima, iako ste je možda priznali samima sebi. Bojimo se razgoličavanja, da izide na vidjelo, vani, ono što je unutra. Imamo svoje tajne, dobro skrivene poroke. No, Isus vidi jasno. Isus vidi onako kao što stvarno jest, iako ne upire prstom i ne optužuje. Nijednom od nas ovdje Isus ne bi nikada nabrojio naše grijeha. Nije to njegov način. Ali, on hoće da mi to sami učinimo. Ne da bismo sebe ocrnili ili pali u očaj, nego da bismo bili ponizni, iskreni i osjetljivi za kajanje, osjetljivi za potrebu stalnoga svećeničkog obraćenja. Jer, dok na to pozivamo druge, očekujemo od drugih, trebalo bi se događati s nama prve, kao što Petar, koji je prvi, mora iskusiti i izdaju, i plač kajanja i javno očitovanje ljubavi prema Isusu.

Zašto Isus Petra pita o njegovoj ljubavi ako on zna o njoj više od samoga Petra? Ako on proniče ljudsko srce do tančina? Radi Petra samoga. Petru je potrebno da ljubav nadvisi izdaju, da se njegova ljubav prema Isusu pokaže javno. No pitanje o ljubavi i odgovor na nju nisu dovoljni za ljubav. Ona treba postati plodnom. Od nje se trebaju moći hraniti drugi. Ljubav se ne iscrpljuje u međusobnu odnosu između Isusa i Petra, ona se prelijeva na druge. *Pasi jagance moje!* Čim Petar dopušta ljubavi da zaživi, Učitelj ga upućuje da njome hrani druge. Isusovo stado. Slijedi me.

Ljubiti – pasti – slijediti: trinom; te tri ključne riječi evanđelja opisuju bit apostolske službe, a time i bit svećeničke službe.

Ljubav je nutarna strana svega ostalog, temelj, preduvjet. Nosivi stup. Znamo, kad se nešto čini bez ljubavi, da to prerasta u gorčinu i da postaje tvrdo, teško i mučno. Neizdrživo. Bez ljubavi je neizdrživo biti svećenik. Govoriti mislu, ispovijedati, činiti sve drugo. Bez minimuma ljubavi sve se pretvara u rutinu, u loše obavljen posao. Upoznali smo ljubav, ali se moramo neprestano otvarati toj ljubavi. Piti na njezinu vječnom izvoru. Svećenikovo srce mora imati svoje središte, svoj izvor u Isusovu srcu. To je ključ svega.

Pasti – riječ upućuje na vrijeme kad su Izraelci bili nomadi, pastirski narod. U evanđelju je to osvijetljeno s jednoga drugog polazišta. Isusovi učenici, koje je sabrao na obali Genezaretskog jezera, najprije su bili ribari. Isus im je njihov budući poziv otvorio rekvavši im: „Odsada ćeš loviti ljude“, rekao je Isus Petru onoga jutra kada mu je uputio poziv. Ima dosta tumačenja tih riječi, a vrlo je dojmljivo tumačenje koje

daje sv. Jeronim. On otprilike kaže ovako: kad je riba izvađena iz vode, to za nju znači da gubi svoj životni element. Više ne može disati i propada, ugiba. No za nas ljudi u krštenju, kad postanemo kršćani, dođa se nešto suprotno. Dotada smo bili uronjeni u slane vode svijeta. Nismo mogli vidjeti svjetlo, Božje svjetlo. Nismo mogli vidjeti širinu svijeta. Naš je duh bio okružen tamnom vodom, okrenut prema dolje, i naš je duh bio okružen svijetom smrti slane vode. Ali, kad smo u krštenju izvučeni gore, započeli smo gledati svjetlo, započeli smo istinski živjeti. Mi vidiemo kako je danas to istinito – život bez Boga i protiv Boga rađa gorkim plodovima. Život kao pogrešna konstrukcija, čovjek je izgubio svoj stvarni element i sve za njima okus soli – okus smrti i okus gorčine. Čovjek je određen za to da udiše beskonačnost vječna života; ako to ne čini, onda je u tamnici i bez svjetla. Tek nas život u Bogu i s Bogom vodi u širinu, u slobodu.

Što, dakle, znači „loviti ljude“? Znači: ljudi voditi u slobodu, u Božju širinu, u životni element, koji im je namijenjen. Dakako, kada Bog nas hoće istrgnuti iz pogrešnih navika i pogrešnih životnih konstrukcija, najprije se bunimo i opiremo. U svima nama su otpori Bogu, otpori milosti. To je snažno opisao i Platon u svojoj slici šipilje. Tko je dugo u šipilji, nавika se na tamu, i boji se svjetla. Boji se izići van, na svjetlo, u slobodu i širinu. Na neki način, zaljubio se u tamu. Stoga biti ribar ljudi nije ugodan posao – ali je ujedno ono najveće i najljepše što se može zamisliti i što je Bog povjerio odabranima. Vi ćete naći na ovome svijetu tisuće izvrsnih mehaničara, psihologa, liječnika, itd. A puno manje izvrsnih svećenika, zapravo vrlo su rijetki. Mislim na one koji osjećaju Isusovo srce, koji mu čitaju misli i volju, koji žive u punini Duha Svetoga, u stvarnoj praktičnoj karizmi (haris = milost, ljubav). Unatoč težini i zahtjevnosti toga života, divna je zadaća pratiti ljude na putu u svjetlo, u širinu. Učiti ih da upoznaju i prihvate Božje svjetlo i Božju širinu.

Jezgra napasanja, lovljenja ljudi je slijediti Isusa. Nasljedovanje. Pastir ide ispred, kaže nam Ivanovo evanđelje. Samo ako sami idemo naprijed, ispred drugih, pasemo druge. A ispred, naprijed, na čelu idemo samo ako idemo iza onoga koji je išao ispred svih nas, Isusa, dobrog pastira. Evanđelje nam daje razne naznake o tome što znači slijediti Krista. I mi to uglavnom znamo, znamo dosta o tome. No znamo također da nije dovoljno znati. Traži se puno više. Sam život. Kad je Isus govorio o patnji kroz koju mora proći, Petar je istupio naprijed i htio odrediti Isusov put. Isusov je odgovor neobično tvrd: „Odlaži od mene, iza mene, Sotono“. Ako hoćeš biti moj,

pripadati meni, moraš ići iza mene. Slijediti, više ne tražiti sam svoj put, dati Isusu prednost, svoju volju predati njegovoj volji. Oslonjen na vlastitu volju Šimun Ivanov nikada ne bi postao Kefa. To postaje tek kada pristane ići za Učiteljem i biti poslušan njegovoj volji. Poslušan do smrti, vjeran do smrti. Tako ovdje imamo proces koji svi mi nužno moramo proći. Proces nutarnje preobrazbe i pristanka na poslušnost, na preuzimanje zadatka, pristanka na hod za Učiteljem.

„*Ispružit ćeš ruke i netko drugi će te svezati i voditi kamo nećeš*“ Vjerojatno je to upućivanje na smrt na križu kojom će Petar umrjeti nasljedujući Krista: ispružit će ruke i one će biti svezane. No, ovdje i nešto dublje, trajno, što vrijedi za sve nas: moramo odstupiti od svoje vlastite volje, od volje koju ne određujemo mi sami. Drugi te opasuje, veže. Taj drugi je u konačnici sam Učitelj. Prije je obred svećeničkog ređenja sadržavao mali ritual: nakon pomazanja tada se vezivalo ruke i s takvim se svezanim rukama uzimalo kalež. Svezane ruke i kalež, ruke prikovane uz kalež. Ovdje se i nehotice prisjećamo Isusova pitanja upućena braći Jakovu i Ivanu: „Možete li piti kalež koji ču ja pitи?“ (Mk 10, 38). Euharistijski kalež, središte svećeničkoga života, uvijek podsjeća na te riječi. A potom i svezane ruke, pomazane krizmom, uljem. Ruke su izraz našega vlastitog raspolažanja samima sobom, naše moći, slobode. Njima možemo činiti što hoćemo: dohvaćati, uzimati, grabiti, braniti se. Ali, kad su svezane sve to prestaje. Nastupa nemoć, bespomoćnost, odricanje od moći. A Kristove ruke su prikovane za drvo križa. Naše ruke su kao njegove, ne doduše prikovane, ali svezane, položene na kalež. U tome se vidi da je euharistija središte svećeničkoga života. Ali, ona je više od ceremonije, od liturgije. Ona je forma života. Ruke su svezane: ja ne pripadam više samome sebi. Ja pripadam Njemu, a po njemu i drugima. Nasljedovanje je spremnost na vezanje, na konačno trajno vezanje, čitavo „da“. Tek u ovome čitavome „da“ idemo čitavim putom u kojemu smo maloprije govorili. I samo je čitav put pravi put.

Molimo Gospodina za tu cjelovitost, za tu odvaznost nasljedovanja. I zahvalimo mu što nas je pozvao da pred njim stojimo i njemu služimo.

Propovijed

Živimo u vremenu kada se svećeništvo dovodi u pitanje izvana, u suvremenim društvima. U najmanju ruku stavlja ga se pod povećalo, a često proglašava nepotrebnim i prevladanim. Velika su pitanja

i krize iznutra: mnogi su svećenici zahvaćeni sumnjom glede smisla svoga poziva, pogotovu kada se susretu s razočaranjima i osamljenošću. Bilo kako bilo, činjenica je da je Isus ustanovio svećeništvo i da je ono potrebno i neophodno, te da on poziva sebi koje hoće.

No što je zapravo svećenikova zadaća? On mora biti *pastir*. U pozadini stoji Isus Krist, pravi pastir. Na starom se istoku riječju „pastir“ nazivalo kraljeve. Narodi su za njih bili samo ovce kojima su kao kraljevi raspolagali kako su htjeli, prezirno i oholo. Isus, Sin Božji, je pravi pastir kojemu pripadaju ovce, i budući da mu pripadaju, ljubi ih. Napasa ih, spreman dati za njih život.

Kao i Krist, i svećenik je pastir. On nije u prvome redu službenik u uredu koji sređuje papire i dokumente. Jamačno, i to će stalno morati biti, ali to je rubno, to nije bit njegova života. Biti pastir u Isusovoj službi znači dovoditi ljudi k Isusu Kristu, i tako ih privoditi istini i ljubavi, smislu života. Privoditi Isusu Kristu događa se na dva načina – prenošenjem njegove riječi i podjeljivanjem sakramenata u kojima nam Gospodin daje svoj život.

Riječ i sakrament dvije su glavne svećenikove zadaće. To zvuči vrlo jednostavno, obično, ali je vrlo sadržajno i bogato. Tu je najprije riječ. U prvi mah smo skloni reći: što je to zapravo riječ? Samo su činjenice važne. Riječi ne vrijede ništa. Ali, riječ ima moć koja stvara činjenice: jedna jedina pogrješna riječ može uništiti čitav čovjekov život, neopozivo oključati njegovo ime. Jedna jedina riječ dobrote može preobraziti čovjeka u trenutku kada mu ništa drugo ne može pomoći. Božja se riječ ne događa samo u propovijedi. Događa se i u poduci u školi, događa se u razgovoru sa starima, napuštenima, bolesnima, s ljudima za koje nitko nema vremena, kojima je život postao mračan i težak. Koliko su nam danas neophodno potrebni ljudi koji umiju slušati, koji znaju ostati uz one koji sumnjaju i koji se bore. Koji su u stanju razgovarati s bolesnikom u večeri njegova života i dati mu nadu i smisao kada se gase svjetla ovoga svijeta. Riječ Božja – stvarno nam je potrebna kao svakodnevni kruh. I potrebni su nam ljudi koji služe toj riječi. Teško je danas naviještati Božju riječ u svijetu u kojemu se i svećenik mora teškom mukom, u tami, probijati do nje, kada stoji pred izborom ili da kaže ono što para ljudske uši ili ih draška. „Tvrđ je to govor“. Služenje riječi je postalo teško. Svećeniku se današnjega vremena događa nešto slično što i proroku Jeremiji čije je proročko naviještanje nailazilo samo na gnjev, te je i sam strastveno progovjedao protiv svoje proročke zadaće: „Prevario si me, Bože – izvikuje u svome očaju – ostavi me na

miru!" Najradije bi odbacio od sebe riječ koja ga je učinila osamljenikom, luđakom, obilježenim čovjekom s kojim nitko ne želi imati posla. Ali, on mora nositi teret riječi. I upravo tako služi ljudima koji ga ne žele razumjeti. Naviještati se mora. I treba moliti Boga da slušateljima dadne dar pravoga slušanja, a onima koji govore dar milosti govora.

Tu je potom *služba sakramenata*. Bacimo pogled samo na dva sakramenta koji poglavito određuju svećenikovu svakodnevnicu: sakrament pokore i sakrament oltara. Jedna od najtežih i najljepših svećenikovih zadaća je smjeti izgovorati riječi oproštenja. On ima autoritet s kojim smije reći: „Idi, otpušteni su ti grijesi“. Često je teško i mučno biti mjestom na koje se odlaže sva prljavština čovječanstva. Ali, to je i čin pun nade: znati da sve može biti promijenjeno, da se čovjek može promijeniti. Znati da je i meni koji isповijedam potrebna isповijed pred drugim sveće-

nikom. I da je besmislica ako se ja koji isповijedam nikada ili sasvim rijetko isповijedam.

Vrhunac je svećenikova života, u svakom danu, sakrament oltara, tajanstveno bratimljenje neba i zemlje, koje ostvaruje taj sakrament. Bog nas poziva za svoj stol i daje nam sama sebe. Božji dar je sam Bog. Euharistija je sveta svečanost koju nam Bog daje, čak i kada su vanjske okolnosti oskudne. Ali, ovdje je važno znati ono što mi svećenici često zaboravljamo: svečanost dolazi iz žrtve. Samo pšenično zrno koje umire donosi plod. Središte je svećeničkog života žrtva Isusa Krista. Ali, ova žrtva ne može biti slavljenja bez nas. Bez našega vlastitog *su-žrtvovanja*. To za svećenika znači da on Kristovu službu ne može istinski izvršavati bez žrtve, bez muke odrikanja od sama sebe, a to se uči polako i ustrajno. Mora prinositi sama sebe kao žrtvu Bogu, čistu, svetu i ugodnu. Amen.

ŽUPA IZBIČNO PROSLAVILA 100. OBLJETNICU SVOGA POSTOJANJA

Na svetkovinu nebeskoga zaštitnika sv. Josipa Radnika, 1. svibnja 2017. biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Ratko Perić predvodio je u Izbičinu misno slavlje u prigodi proslave 100. obljetnice osnutka župe pod kojim je podijelio i sakrament sv. potvrde i Prvu sv. pričest.

Uz biskupa Perića i župnika fra Roberta Kiša koncelebrirali su širokobriješki župnik i dekan fra Stipe Biško i njegov vikar fra Ivan. Župnik fra Robert izrazio je biskupu Periću dobrodošlicu, a biskup je, zahvalivši, rado uključio u svetu misu sve župnike, sve župljane, pokojne i žive, u župi i razišle po svijetu, ove pripravnice za sv. krizmu i ove male koji prvi put primaju sv. pričest.

Za primanje sakramenta sv. krizme župnik fra Robert pripremio je pet djevojčica osmoga razreda i prvoga razreda srednje škole, od kojih je jedna pozdravila biskupa Perića, dvije su čitale misna čitanja, a jedna je izgovorila

molitvu vjernika. Na drugoj strani ispred klupa bila su dva prvpričesnika i jedna prvpričesnica

Biskup Perić je u homiliji govorio o sv. Josipu pod trostrukim vidom: radnik, vjernik, slavljenik.

“Radnik: Bog je dao čovjeku zakon rada. I tijelo i duša stvoreni su za rad. Gospa je bila radnica. Isus je bio radnik. A Božja je Providnost dodijelila sv. Josipu posebnu ulogu da radi i zarađuje za Svetu

obitelj. Radnik u Nazaretu. Radnik u Betlehemu. Radnik u Egiptu. Ponovo radnik u Nazaretu. Nakon Isusove 12. godine više se ne spominje među živima. On zna što znači raditi i u domovini i u inozemstvu, i u normalnim uvjetima i u progonstvu.

Vjernik: Sv. Josip imao je četiri ukazanja Božjega anđela, Gabrijela. I sva četiri u snu. Iako čovjek obično ne vjeruju svojim snovi-

ma, Josip je povjerovao i uračunalo mu se u pravednost. Povjерovao je viđenju u snu anđelu koji mu je rekao da je Djevica začela po Duhu Božjem, da je to Božje Dijete, i da se ne boji uzeti zaručnicu Mariju (Mt 1,24). Povjерovao je snovima u kojima mu je anđeo rekao da uzme Dijete i majku njegovu i bježi u Egipat (Mt 2,14). Povjерovao je anđelu Božjemu koji mu se ukazao u snu i rekao da se vrati iz Egipta u zemlju izraelsku (Mt 2,21). I povjерovao je anđelovu ukazanju u snu da se iz Jeruzalema uputi u Nazaret (Mt 2,22).

Slavljenik: Crkva današnjega Svetca slavi trima svečanostima: današnjim spomandanom sv. Josipa Radnika – a u župi Izbično svetkovina! – zatim blagdanom Svete obitelji, tj. maloga Isusa, njegove Majke i sv. Josipa, u nedjelju između Božića i Nove godine, i svetkovinom sv. Josipa, 19. ožujka, kada je prešao s ovoga svijeta na bolji. Mostarsko-duvanjska biskupija nalazi se pod zaštitom sv. Josipa”, kazao je biskup Perić koji je potom krizmanice i prvpričesnike potaknuo da se u životu pokažu marljivim i radnim, te da rastu u vjeri u Duha Božjega i njegove darove, i u Isusa Krista kojega primamo u sv. pričesti. “To će biti na slavu Božju, a

nama vjernicima na život vječni”, zaključio je biskup Perić.

Župnik fra Robert je u župnoj kući počastio biskupa Perića, dekana i druge svećenike te gradske predstavnike sa Širokoga Brijega.

Župna Izbično, u Širokobriješkom dekanatu, osnovana je 1917. U novoj župi bilo je tada oko 1300 katolika. Prvih se godina, prema župnim maticama, zvala Britvica. Ima svoje matice od samoga osnivanja. Župna crkva u Izbičnu sagrađena je 1966. godine. Njezin je naslovnik i zaštitnik župe sv. Josip Radnik, koji se slavi 1. svibnja. Godine 1975. u župi je bio najveći broj vjernika: 1350. Prema Kronici biskupije (1911.-1947.), na Širokom Brijegu, 30. travnja 1933. godine, krizmano je 1177 djece, od toga 168 iz župe Izbično (str. 225).

Župnici koji su posluživali župu kroz ovih stotinu godina su:

Fra Jozo Bencun, 1917.- 1921., 1922.-1926. i 1928.-1939. Ubili su ga partizani 1945.

Fra Ante Šola – Sladojević, 1926.-1928.

Fra Anđelko Nuić, 1939.-1941., ubijen je 1945.

Fra Metod Puljić, 1941.-1945., ubijen je kao župnik 1945.

Fra Milivoj Bebek, 1949.-1958.

Fra Željko Zadro, 1958.-1966.

Fra Čedo Škrobo, 1966.-1969.

Fra Teofil Leko, 1969.-1977.

Fra Marko Dragičević st., 1977.-1982.

Fra Dinko Maslać, 1982.-1991.

Fra Nedjeljko Martinović, 1991.-1998.

Fra Drago Čolak, 1998.-2005.

Fra Franjo Mabić, 2005.-2015.

Fra Robert Kiš, 2015. –

Župa je bila bez župnika od 1945. do 1949.

Zapis mostarsko-duvanjskoga biskupa fra Alojzija Mišića (1912.-1942.) u Kronici biskupije (1911.-1947.), svez. I., str. 48:

„Izbično 27. IX. 1919. Ovo je novo otvorena župa od Briga odjeljena s' razloga što je a matre [od matic] Široki Brig vrlo udalečena n.p. selo Liskovac 3 sahta. Da se pastorizacija vjernicima i svećenstvu olakša, otvorena je u Izbičnu nova župa. Narod dosta sjeromašan. Nejma ništa nego đekoju kozu, ovcu, konja, nješto kupusa, kompira, to im je sve. Prvi župnik o. Jozo Bencun. Sbilja dobar i pripravan na žrtve. Šta taj trpi i snaša pri osnutku ove župe, neda se reći. Stanuje u seoskoj kući [...]. Nikakove udobnosti, a samo neprilike. [...]. Počeo rađu na jednom mjestu, nije odgovaralo. Natzalo se amo tamo, dok se nije odlučilo – iza dužega čekanja – pa udarilo baš ko treba. Odabralo se prema onomašnjim prilikama najsgodnije mjesto i gradja će odpočeti – ako Bog da! Ovdi sam noćio, s. misu u nedgdašnjem ovčijem podrumu [s. misu] reko, uzeo od dobrega o. Bencuna zajutrak pa onda preko Liskovca došo u Korita. Ovdi nas dočekao sa narodom o. Jure Zlopascha”. (kta/kium)

HODOČAŠĆE FRANJEVAČKIH NOVAKA JUŽNOSLAVENSKЕ KONFERENCIJE U ASIZ

Redovito hodočašće franjevačkih novaka Južnoslavenske konferencije održalo se ove godine 27. travnja – 2. svibnja. Ovaj put organizator hodočašća bila je Provincija Bosne Srebrenе, pod vodstvom meštra fra Marinka Baotića.

Okupivši se već 26. travnja na Trsatu, gdje smo prenoćili, nas dvadeset i osam novaka s našim odgojiteljima krenuli smo za Asiz u ranim jutarnjim satima. Prije polaska pridružili su nam se i dva novaka trećega franjevačkog reda glagoljaša zajedno sa njihovim odgojiteljem.

U Asiz smo stigli u četvrtak, 27. travnja, u poslijepodnevnim satima, u kuću Franjevačkih sestara Marijinih misionarki, koja je odmah blizu Porcijunkule.

One su nas lijepo dočekale i rasporedile nas po sobama. U samom Asizu su nam se priključili i novaci Albanske provincije, njih trojica. Smjestivši se, otišli smo posjetiti crkvu sv. Damjana gdje smo i proslavili sv. misu.

Sljedećih smo dana posjetili i obilazili i ostala svetišta vezana uz Franjin život: Greccio, Rivortorto, La Forestu, Fonte Colombo, Carchere, te sami grad Asiz.

U La Foresti smo se susreli sa zajednicom „Mondo X“, koja je tu već godinama, i njihov voditelj nas je tom prilikom upoznao sa samom zajednicom i njezinim radom.

Nedjeljni dan smo imali sloboden za razgledavanje grada Asiza, imajući pri tom priliku vidjeti sve crkve i svetišta vezane uz sv. Franju i sv. Klaru, gdje bih posebno istaknuo Franjin grob na kojem smo slavili jutarnju sv. misu.

Pred sami kraj našega hodočašća došli smo na La Vernu, gdje je naš sveti otac Franjo primio svete rane. Tamo su nas dočekala i ugostila naša franjevačka braća, te smo ondje i prenoćili.

U utorak jutro pozdravili smo se s braćom Albanske provincije, te pošli s La Verne prema Padovi, gdje smo posjetili baziliku sv. Ante Padovanskog i svetište sv. Leopolda Bogdana Mandića.

Uvečer smo stigli na Trsat gdje smo i započeli naše hodočašće i ostali još jednu noć, te smo se iduće jutro oprostili jedni od drugih i krenuli natrag u svoje provincije.

Zahvalni Bogu na tom hodočašću i svima onima koji su nam to omogućili i organizirali.

Bilo je zaista posebno iskustvo hoditi stopama sv. Franje i čuti mnogo toga o njemu iz perspektive samih mjesta gdje je on provodio svoj život. Neka nam sv. Franjo i sv. Klara pomognu svojim zagovorom da to hodočašće u nama rodi plodove za budućnost.

Budući da je taj naš posjet franjevačkim mjestima bio svojevrerna duhovna obnova, a ne samo izlet, naše putovanje bilo je obučeno u ruho molitve, liturgijskih slavlja na mjestima koja smo posjetili i osobnim susretom s Gospodinom kroz prizmu njegova velikog službenika, našeg serafskog oca Franje.

fra Đuro Ravenščak, novak

DUHOVNA OBNOVA U KONJICU

U srijedu, 24. svibnja 2017., u našem samostanu u Konjicu održana je redovita provincijska mješćena duhovna obnova.

Program je započeo okupljanjem i osvježenjem u samostanskim prostorijama, a onda nastavljen u dvorani gdje je predvoditelj fra Dragan Ružić održao predavanje na temu *Redovnički život "u mreži" novih tehnologija. Naznake za cyber duhovnost*.

Fra Dragan je izlagao o korisnosti kao i poteškoćama koje donosi tehnologija. Internet omogućuje nove načine navještaja i širenja evanđelja. Blagoslov je imati tako bogate mogućnosti djelovanja preko internetske mreže. S druge strane, ostaje opasnost povlačenja iz stvarnosti. Predavač je naglasio važnost komuniciranja licem u lice. O brizi za bližnjega umjesto bježanja od susreta s njim. O osobi pokraj nas kao prvoj odgovornosti.

- Na poseban način mi, redovnici, trebamo njegovati zajednički život. Nije smisleno živjeti s braćom kao stranac. Treba rasti u svijesti da je samostan naš zajednički dom. Uvijek iznova imamo mogućnost odgajati se u ispravnom korištenju tehnologi-

jom kako ne bismo bili robovi ili ovisnici. To nas čuva od bježanja u fiktivni svijet - neke su od misli koje je iznio predavač.

Nakon predavanja i mogućnosti za svetu isповijed, u 12.15 slavila se sveta misa na kojoj je bilo oko 40 subraće. Čitanja, liturgijsku assistenciju kao i pjevanje animirali su postulanti i novaci. Pri kraju sv. mise braću je s nekoliko prigodnih riječi pozdravio i provincial fra Miljenko.

Nakon svete mise braća su se okupila u samostansku blagovonicu na ručak i ugodno bratsko druženje. Zahvaljujemo gvardijanu fra Ferdi Bobanu kao i vikaru i župniku fra Vlatki Soldi na trudu i gostoprimstvu. Hvala i našem predavaču fra Draganu na lijepim i poticajnim riječima.

CJELOVIMA VJERE ONI POSVETIŠU NAŠU ZEMLJU

Na Čerigaju je upriličeno slavlje 173. obljetnice dolaska fratara. Čerigaj smješten na uzvisini, od milja zvan orlovsко gnijezdo, odakle su fratri počeli nadlijetati ovaj kraj i cijelu Hercegovinu ne bi li dosegli razvoj duhovne, kulturne i civilizacijske dosege kakve su viđali po Europi dok su se školovali u prvom redu za svećenike – duhovnike svome narodu, a zatim i za doktore (fra Mato Nikolić), kirurge (fra Mihovil Sučić), profesore na taj način donoseći u BiH umijeća koja će oplemeniti našega čovjeka i cijelu BiH. Dana 17. svibnja 1844. na horizontu umornih fratara od puta iz Kreševa ukaza se mjesto Čerigaj gdje načinje prvo konačište i skovaše planove kako uzdići misao i duh izmorena svita toga kraja. I mnoštvom drugih povijesnih datosti propovjednik i predslavljatelj današnjega misnog slavlja fra Iko dr. Skoko, profesor na Sveučilištu u Mostaru i meštar postulanata

u našoj Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji Uznesenja BDM – osvježio je naše pamćenje o temeljima našega postojanja na kršćanstvu i o velikoj važnosti prisutnosti fratara općenito. Što je najvažnije, pozvao nas je sve na molitvu za duhovna zvanja. Uz veliki broj vjernika koji se razasuo na Čerigaju oko stare crkve i kuće tražeći zaklon od pokoje kapi kiše bili su i fratri s Briga, gvardijan fra Tomislav Puljić, fra Stipe Biško, župnik i širokobriješki dekan, fra Berislav Kulte, fra Dario Galić i fra Ivan Marić, ml. Postulant Ante Begić čitao je misna čitanja, a zbor sv. Cecilijs pod vodstvom s. M. Mire Majić svojim gromkim glasom dao je toj dragoj nam obljetnici i notu sjećanosti. Smjelost i hrabrost naših starih neka nam bude primjer koji ćemo oživiti svojim životima i time u istini i plemenitosti graditi budućnost.

FRA IVAN SESAR IMENOVAN GENERALNIM PROKURATOROM REDA

Na zasjedanju generalnoga Definitorija 18. svibnja t.g., generalni definitor i član naše provincije fra Ivan Sesar imenovan je generalnim prokuratorom Reda. Dužnost je generalnoga prokuratora Reda da, u ime generalnoga ministra, vodi i brižljivo obavlja

sve poslove Reda koji se moraju rješavati kod Svetе Stolice, izuzevši one predmete koji spadaju na postupke beatifikacije i kanonizacije (usp. GGSS čl. 156 § 2) Fra Ivanu čestitamo na toj važnoj dužnosti i želimo mu blagoslovjen i plodan rad za naš Red!

FRA IKO SKOKO IMENOVAN GENERALNIM VIZITATOROM ZA KUSTODIJU U ALBANIJI

Na zasjedanju generalnoga Definitorija u svibnju t.g. naš subrat fra Iko Skoko imenovan je generalnim vizitatorom za kustodiju Navještenja BDM u Albaniji i Crnoj Gori. Ta kustodija ovisna je o generalnome

ministru, a generalov delegat je fra Lovro Gavran. Fra Iki zahvaljujemo na spremnosti preuzeti tu zahtjevnu zadaću i želimo mu blagoslovjen i plodan rad.

GENERAL FRANJEVAČKOGLA REDA NA HUMCU

U nedjelju, 18. lipnja, generalni ministar reda Manje Braće, fra Michael Anthony Perry, zajedno sa svojim definiitorijem i provincijalima Južnoslavenske Konferencije, u sklopu pohoda istoči, stigao je Humac oko 10 sati, gdje su ga dočekala braća na čelu s gvardijanom, fra Darijem Dodigom. Nakon kratke molitve u staroj crkvi, gosti su se zaputili u novičijatski vrt gdje su, u ugodnom druženju i upoznavanju naše zajednice, proveli vrijeme do sv. mise.

U 11 sati započelo je svečano euharistijsko slavlje namijenjeno članovima FSR-a i Frame Južnoslavenske konferencije. Slavlje je predvodio o. provincijal, dr. fra Miljenko Šteko, propovijedao General, a koncelebriralo je oko 40 svećenika. Slavlje su uveličali naši novaci dostojanstvenom liturgijskom assistencijom pod ravnateljem ceremonijera, fra Stjepana Klarića, kao i Zbor Frame Hercegovina svojim prekrasnim pjevanjem i sviranjem koje je više

puta osmijeh na lice izmamilo i ocu Generalu, pod ravnateljem fra Zvonimira Pavičića.

Na početku je Generala i definiitorij predstavio fra Joško Kodžoman, provincijal provincije Presv. Otkupitelja. Potom su ukratko život i djelovanje FSR-a i Frame predstavili nacionalna ministra Bosne i Hercegovine, Matea Galić, te nacionalna predsjednica, Doris Trogrlić. Pozdravima i zahvalama

pridružili su se na kraju misnoga slavlja humački gvardijan koji je Generalu uručio prigodne darove u ime samostana, provincije i članova franjevačke obitelji Trećega reda.

Fra Michael nas je u svojoj prigodnoj homiliji pozvao biti službenicima mira, pomirenja i milosrđa, svjedočeći zajedništvo cijele franjevačke obitelji. Mnoštvo članova FSR-a i Frame pristiglih iz svih krajeva naše Bosne i Hercegovine, njih nešto više od 1000, ispunjavajući humački liturgijski prostor i iznutra i izvana, s oduševljenjem je prihvatiло Generalove poticaje, te se nakon zajedničke fotografije po svršetku svetoga bogoslužja, okrjepe koju su im posluživali vrijedni i neumorni humački framaši, i druženja koje je trajalo do kasnih poslijepodnevnih sati, radosni vratili svojim domovima. Mir i dobro!

fra Antonio Šakota

GENERAL FRANJEVAČKOGA REDA NA ŠIROKOM BRIJEGU

Široki Brijeg, 19. lipnja 2017. (Josipa Vukoja) – U nedjelju, 18. lipnja u sklopu posjeta Generalne uprave Franjevačkoga reda OFM Južnoslavenskoj konferencijskoj provincijala generalni ministar Reda fra Michael Perry posjetio je i samostan na Širokom Brijegu. S njim su u posjet došli i fra Julio César Bunader, generalni vikar, te članovi generalnoga definitorija: fra Caoimhín Ó Laoide, fra Ignacio Ceja, fra Nicodeme Kibuzehose, fra Ivan Sesar, fra Lino Gregorio Redoblado, fra Valmir Ramos i fra Antonio Scabio. U njihovoj pratnji bili su i članovi Južnoslavenske konferencije provincijala: fra Miljenko Šteko, fra Joško Kodžoman, fra Andrija Bilokapić, fra Marjan Čuden, fra Jozo Marinčić i fra Ilija Vrdoljak.

Uz zvuk zvona Generala i njegovu pratnju ispred širokobriješke bazilike dočekali su fratri koji djeluju u samostanu na čelu s

gvardijanom fra Tomislavom Pujićem. Nakon dočeka uputili su se u crkvu gdje ih je gvardijan pozdravio i izrazio dobrodošlicu na Široki Brijeg koji je za hercegovačke franjevce njihova Porcijunkula, mjesto gdje su nastali i izrasli u Provinciju. General je također uputio nekoliko prigodnih riječi potaknuvši nazočne da se i dalje bore za svoju vjeru na ovim trusnim područjima. Blagoslovio je nazočne, kao i čitavu Provinciju.

Pošavši u razgledavanje samostana General se sa svojom pratnjom najprije zaustavio i pomočio na grobu dvadesetčetvorice hercegovačkih fratra ubijenih u Drugom svjetskom ratu i poraću. Fra Vendelin Karačić je nakon toga kratko izložio povijest crkve i samostana, a fra Miljenko Stojić, vicepostulator postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subraće«, uveo je nazočne u tematiku pobijenih hercegovač-

kih franjevaca. Slijedio je obilazak muzeja u kojem su sačuvana vrijedna djela iz naše prošlosti, kao i ostatci crkvena posuđa koje su uništili jugokomunisti u veljači 1945. Članove Vrhovne uprave sve je to itekako zanimalo jer uglavnom nisu imali iskustvo života pod komunizmom.

U tom razgledavanju posebno treba izdvojiti posjet ratnom skloništu u kojem je 7. veljače 1945. ubijeno i spaljeno 12 franjevaca iz širokobriješkog samostana. Vicepostulator fra Miljenko Stojić razjasnio je nazočnima kako se i što točno dogodilo u tom skloništu, ali i kako je ista, jugokomunistička, ruka u tom vremenu ubila još 54 hercegovačka fratra za koje se vodi postupak mučeništva da bi ih Crkva jednoga dana proglašila mučenicima i uzdigla na čast olтарa. Potreseni viđenim i čuvenim General i članovi Vrhovne uprave na svojim su jezicima izmolili Oče naš za sve pobijene.

Posjet je završio osvježenjem u samostanskoj blagovaonici, koja pamti kako su jugokomunisti odavde izvodili jednoga po jednoga franjevca i ubijali ih. Ali život se nastavlja. General je sa svojom pratnjom nastavio prema Kočerini, Posušju, Imotskom i Poljskoj. Fratri u širokobriješkom samostanu ostali su zadovoljni da su još jedanput pred važnim gostima mogli posvjedočiti o događajima iz prošlosti i o svojoj odlučnosti nastaviti putovima predaka.

PREZBITERSKO REĐENJE U MOSTARU

U nedjelju, 25. lipnja 2017., pod svečanom svetom misom u 10.00 u katedralnoj crkvi u Mostaru biskup mons. Ratko Perić zaredio je za svećenike:

fra Alena Pajića,
fra Augustina Čordaša,
fra Zvonimira Pavičića,
i don Marina Krešića.

Uz Biskupa sv. misu suslavili su: provincijal fra Miljenko Šteko, župnici rodnih župa novoređenika i oko dvadeset svećenika. Katedrala je bila ispunjena rodbinom i vjernicima koji su prisustvom i molitvom podržali novoređenike.

Nakon ređenja, a pri kraju sv. mise, provincijal fra Miljenko Šteko se iskrenim riječima obratio novoređenicima, njihovim roditeljima, Biskupu i vjernom puku. Svečanu sv. misu svojim pjevanjem učinio je još svečanijom katedralni zbor pod ravnanjem don Nike Luburića.

Nakon svete mise nastavilo se slavlje čestitanjem novim svećenicima uz agape u katedralnoj dvorani gdje se dar Božji u ovim novoređenicima slavio u bratskom ozračju.

Još jednom iskrene čestitke našim novoređenicima! Bog im dao mir i ustrajnost!

Slijedi propovijed biskupova:

DOBRI PASTIR DAJE ŽIVOT U IZOBILJU

Isus se poslužio slikom Pastira u odnosu na svoje stado (Iv 10,1-18). Živeći u sredini gdje je bilo mnogo ovaca i gdje su pastiri bili glavna grana seoske ekonomije, Gospodin je uzeo upravo tu sliku iz života i primijenio je na sebe i

na nas ljudе, svećenike i vjernike. Mi ćemo se svećenici upitati je li u nama lik Dobroga pastira, koji je spremam i svoj život položiti za svoje vjerno stado, ili je u nama lik najamnika, koji je teško osuđen u samoj Isusovojoj alegoriji.

Zaista, zaista, kažem vam: tko god u ovčnjak ne ulazi na vrata, nego negdje drugdje preskače, kradljivac je i razbojnik (Iv 10,1).

Iz Isusovih riječi očita je razlika između pravoga i lažnoga pastira. Istinski pastir ulazi na prava vrata, posluhom i dekretom. A tuđinac preskače preko plota.

Tko ulazi na vrata, pastir je ovaca. Tome vratar otvara, i ovce slušaju njegov glas (Iv 10,2-3). Pravi se pastir prepoznaje već po tome što normalno pristupa na glavni ulaz. Nema straha ni od koga, a najmanje od toga da ga ovce ne će prepoznati. Ovce se prilagode i priviknu na pastirov glas. One prepoznaju glas svoga pastira. Uzimaju hrane iz njegove ruke, nimalo ga se ne boje. Sigurne su uza svoga pastira.

On ovce svoje zove imenom pa ih izvodi (Iv 10,3). Dobri pastir pazi na svoje, zna ih u glavu. Svakoj je nadjenuo ime. I svaku zove

njezinim imenom. I svaka odmah podigne glavu i odaziva se. Daje im hranu u pravo vrijeme. Daje im vode, pića. Izvodi ih na nove pašnjake. Novoređenici: fra Alene, fra Augustine, fra Zvonimire, don Marine! Glavna je zadaća pastira da vodi svoje stado na nove ispaše. On ide ispred njih, sve idu za njim. On ih hrani, brani, štiti. On od njih i za njih živi. Dobri pastir: Isus je pozvao koje sam htjede, koje mu je Otac predodredio. Ima Bog pravo izbora i djelovanja na ljudsku slobodu. Dva su cilja radi kojih izabire svoje učenike, apostole: prvi, „da budu s njim“, i drugi, da ne budu s njim: tj. „da ih šalje propovijedati, da izgone đavle, da liječe bolesne“, sve u njegovo ime. Čim se umore, neka se vrate k njemu na obnovu.

Dobri pastir u Crkvi svake nedjelje izvodi svoje vjernike na nove pašnjake nauka i ljubavi. Nije im dosadan svojim propovijedima i oglasima. Nego im uvijek pokazuje nove izvore bistre vode i zdrave hrane. Hrani ih tumačenjem Božje riječi, sakramentima ispovijedi i presvete euharistije, kao i uzornim primjerom svoga života.

A kad sve svoje izvede, pred njima ide i ovce idu za njim jer poznaju njegov glas (Iv 10,4). U Palestini je bilo ovako kako Isus kaže: Pastir ide naprijed i zove ovce po imenu. One poznaju glas pravoga pastira i odmah mu odgovaraju.

Za tuđincem, dakako, ne idu, već bježe od njega jer tuđinčeva glasa ne poznaju (Iv 10,5). Tuđinčeva zova ovce ne poznaju. Kada ga čuju, ostanu zbumjene. I ne će poći za njim. Mogu se tuđinci prerušiti u pastira, i neko vrijeme glušiti – „zbore moje, a rade svoje!“ tumači Božju sv. Augustin¹ - ali ne će moći tako trajno ostati.

Isus im kaza tu poredbu, ali oni ne razumješe što im htjede time kozati (Iv 10,6). Budući da nisu razumjeli na što je ciljao, Isus se dade na tumačenje usporedbe.

Stoga im Isus ponovno reče: 'Zaista, zaista, kažem vam: ja sam vrata ovčama' (Iv 10,7). Iako Isus dva puta tvrdi u ovom poglavljiju i poredbi da je on Dobri pastir, on ovdje najprije kaže da je on vrata, ulaz, glavni otvor u pravi ovčnjak. Po njemu se ulazi u sigurnost i spasenje.

Svi koji dođoše prije mene, kradljivci su i razbojnici; ali ih ovce ne

poslušaše (Iv 10,8). Svi koji su došli prije Isusa i predstavili se spasiteljima, mesijama, bili su kradljivci toga božanskog naslova iispali su razbojnici koji su, doduše, zaveli određene skupine ljudi.

Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasit će se: i ulazit će i izlaziti i pašu nalaziti (Iv 10,9). Ređenici! Isus je vrata i da se uđe u kuću spasenja, u ovčnjak, i da se izđe na nove ispaše. Drugoga ulaza i izlaza nema. On je jedini i pravi Spasitelj.

Kradljivac dolazi samo da ukrađe, zakolje i pogubi. Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju (Iv 10,10). Nasuprot Dobromu pastиру, koji daje život, u izobilju, zli pastiri dolaze da ugrabe i pojedu. Bog preko proroka Zaharije govori o bezumnu pastiru: koji se za izgubljene ne brine, zalutale ne traži, ranjene nevida, iscrpljene ne nosi, nego se samo njima hrani. Kako se čovjek istinski raduje kada zna da mladi idu za Isusom Kristom, dobrom putom škole, moralnoga napretka. Neki se javljaju na put prema svećeništvu ili redovništvu. Bogu hvala!

Ja sam Pastir добри. Dobri pastir daje život svoj za ovce (Iv 10,11). Traži se oslobođitelj duha, ne samo tijela. Religiozni oslobođitelj, otkupitelj. Najveći čin koji pastir može učiniti za svoje vjerne

jest da, braneći i čuvajući svoje, dadne i svoj život za dobro svoga vjernog stada. Otac je poslao Sina na svijet da čovječanstvu daje Očeve darove. On ih je obilno dijelio svega svoga javnoga života: ozdravlja, hrani, tješio, oprštao grijeha. Pastir dobri daje sve od sebe da nahrani i očuva od neprijatelja svoje vjerne. Kada je došao neprijatelj, Krist je pokazao najveće svjedočanstvo svoje ljubavi: Nije žalio ni svoga života! On je položio svoj život za druge, za ovce svoje, i svojim je uskrsnjcem obećao i dao najveću novost - život vječni - onima koji ga slijede i u nj vjeruju.

Ređenici! Isus nam je ostavio vrhunski dar: sama sebe u euharistiji, a Otac je u Njegovo ime poslao Duha Svetoga Crkvi i čovječanstvu. Vi ćete danas primiti Duha za služenje.

Najamnik - koji nije pastir i nije vlasnik ovaca - kad vidi vuka gdje dolazi, ostavlja ovce i bježi, a vuk ih grabi i razgoni, najamnik je i nije mu do ovaca (Iv 10,12-13). Gospodin upozorava na dvije pogibelji po njegovo vjerno stado. Jedna proizlazi iznutra, od najamništva, neautentičnosti i krivih nauka, od heretika. Zajednica se truje iznutra. A druga dolazi izvana, od vukova i kradljivaca, koji razgone i uništavaju vjerničko stado, koji ostavljaju strvinu.

Ja sam Pastir dobri i poznam svoje i mene poznaju moje (Iv 10,14). Kao što mene poznaje Otac i ja poznajem Oca i život svoj polazem za ovce (Iv 10,15). Nitko nema veće ljubavi od ove: položiti vlastiti život za svoje prijatelje (Iv 15,13). Isus je došao da ljudi imaju život, da ga imaju u izobilju. I kada je dao svoj život za druge, na Kalvariji, upravo je time ponudio novost života, ustavši od mrtvih i poručujući svima nama da ćemo i mi, vjernici i njegovi sljedbenici, jednoga dana Božjom voljom i

¹ Sv. AUGUSTIN, Govor, 46,21; Časoslov, IV., str. 191 (srijeda 25. tjedna kroz godinu): *Mea dicunt, sua faciunt!*

snagom uskrnuti na život vječni.

Katoličko jedinstvo. Isus polaže svoj život od sebe, ali u poslušnosti Ocu. Srž je kršćanstva Otac ljubavi, a srž je ljubavi - poslušnost. Krist je savršen poslušnik. Zato ima pastirstvo nad svime. On postavlja i vidljivu glavu cijeloj Crkvi: Petra i Petrove nasljednike.

Imam i drugih ovaca, koje nisu iz ovog ovčnjaka. I njih treba da dovedem, i glas će moj čuti, i postat će jedno stado, jedan pastir (Jv 10,16). Isus ne misli samo na svoje slušatelje i sunarodnjake, nego na sve koji će njega slijediti.

Jedinstvo je obilježje Crkve. Ono se očituje u vjerskom naštojanju da bude jedno stado i jedan Pastir, a Krist Gospodin ostaje nam svima Veliki Pastir (Heb 13,20) i "čuvar" duša naših (1 Pt 2,25). Pastiri su u Crkvi prvi pozvani njegovati kršćansku sveobuhvatnost u ljubavi, u zajedničkom naučavanju i suradničkoj praksi, biti otvoreni i zauzeti za težnje prema vidljivu jedinstvu, prihvatajući sugestije i nadah-

nuća Duha Božjega. Isusov je poziv upućen svima da se pojača molitva Gospodaru vjekova, koji pospješuje dan jedinstva svih kršćana.

Novoređenici! Isus je došao na ovaj svijet da ljudi imaju život, i to u izobilju za svu vječnost. On je taj život ponudio vlastitom žrtvom na križu, kojom je pokazao vrhunski izraz ljubavi za druge. Kada se činilo da je sve propalo, on je uskršnuo od mrtvih i po-

kazao svima da je pravi život tek onaj nakon uskršnja, život koji daje Otac nebeski svojim vjernima. Isus je po svojoj naravi svećenik. On od vas danas izabralih želi da to i vi budete. Dobri pastiri daleko su od sebičnosti, a pravi su nositelji svakoga dobra za duhovnu i vječnu korist drugih, svega vjernoga stada.

Bilo s milosrdjem Oca, s mirom Sina i milošću Duha Svetoga. Amen.

OBNOVA ZAVJETA U ZAGREBU

U subotu, dana 1. srpnja 2017. godine, u kapelici samostana Bezgrješnoga začeća BDM u Zagrebu pod misom bogoslovi zadarske i hercegovačke franjevačke provincije obnovili su privremene zavjete. Duhovnu obnovu pred zavjete vodio je fra Bojan Rizvan, meštar zadarskih bogoslova. Misno slavlje

predvodio je fra Ivan Ševo, provincijalni vikar. Fra Bojan je primio zavjete zadarske braće, a fra Ivan hercegovačke.

U svom nagovoru, fra Bojan je nadahnuto razmrao evanđeoski tekst, kojim je bogoslovima pokušavao predočiti veličinu Božjega poziva. Fra Ivan je u svojoj propovijedi, oslonjenoj na mnoge mudrosne

izvore iz svijeta religije, filozofije i književnosti, potaknuo bogoslove da hrabro nastave putom kojim su krenuli.

Rečenica koja se svima urezala u sjećanje je: »Ra-

dom zaprljane ruke, mirišu na dostojanstvo!« Možemo se samo nadati da ćemo, uz Božji blagoslov, uistinu u budućnosti zasukati rukave i prionuti radu na njivi Gospodnjoj.

POLAGANJE PRVIH ZAVJETA FRANJEVAČKIH NOVAKA NA HUMCU

U nedjelju, 9. srpnja 2017., u crkvi sv. Ante na Humcu, pod večernjom svetom misom u 19 sati, jedanaestorica novaka položili su svoje prve privremene zavjete na godinu dana u Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji Uznesenja BDM.

Njihova imena su: Slavko Andelić iz župe Sv. Kate – Grude, Fran Čorić iz Župe sv. Ante Padovanskoga – Humac, Marko Galić iz Župe Uznesenja BDM – Široki Brijeg, Ivan Malić iz Župe Navještenja BDM – Velika Gorica, Marin Mikulić iz Župe sv. Petra i Pavla – Kočerin, Đuro Ravenščak iz Župe sv. Martina – Dugo Selo, Ivan Tomić iz Župe sv. Mateja – Mostar, Slaven Tomić iz Župe sv. Ante Padovanskoga – Humac, Mate Zlomislić iz Župe Uznesenja BDM – Posuđe, Ivan Crnogorac iz Župe Uznesenja BDM – Posuđe, Robert Radić iz Župe sv. Mihovila Arkan dela – Drinovci.

Misno slavlje i obred zavjetovanja predvodio je provincial fra Miljenko Šteko, a suslavili su meštari novaka fra Stanko Mabić, mjesni gvardijan fra Dario Dodig te još tridesetak misnika. Liturgijskim obredima ravnao je fra Marin Karačić uz assistenciju brojnih bogoslova i postulanata Provincije. Misno slavlje svojim skladnim pjevanjem uzveličali su članovi župnoga zbora s Humca. Nakon svete mise, druženje je nastavljeno u klaustru samostana.

PROVINCIJALOV NAGOVAR:

Draga braćo i sestre, dragi novaci – kandidati za polaganje zavjeta! Za svaku je redovničku zajednicu sretan i radostan događaj kad vidi da njezine mlade snage odlučno nastavljaju s ostvarenjem svoga redovničkog poziva. Ovih 11 novaka stoje danas pred nama sa željom da polože svo-

je prve zavjete i nastave živjeti u našoj franjevačkoj zajednici. Proveli su ovdje godinu kušnje ili novicijat. Upoznali su temeljni dokument (Pravilo) po kojem živi naša zajednica, odmjerili su, s jedne strane, svoje snage i talente, a s druge strane Božji zov, i zaključili da je put kojim su krenuli pravi put za njih. Naša ih je zajednica uvodila u franjevački život, pomagala im, ali istodobno i prosuđivala jesu li prikladni za franjevački način života. I došla je do zaključka da oni, s Božjom pomoći, i uz nesebično osobno zalažanje, mogu odgovoriti zovu koji su osjetili u svom srcu. Zato zahvaljujem na prвome mjestu sve mogućem Bogu što je te mladiće dao njihovim roditeljima, što ih je pozvao u našu zajednicu i upućujem svoje molitve za njih da ih prati svojom milošću cijelog nihova života. Hvala i vama, dragi roditelji i obitelji naših zavjetovanih za vašu podršku i vaše molitve za njih i za čitavu našu Provinciju. Hvala meštrima, fra Stanku i fra Stipanu, gvardijanu fra Dariju i čitavoj samostanskoj obitelji na Humcu, kao i svoj braći iz Provincije za pomoć i molitve. Hvala svim predavačima u novicijatskoj školi. Hvala našim časnim sestrama i svima koji su svojim životom i radom kroz ovu godinu bili podrška i pomoć novacima.

Draga mlada braćo, htio bih vam večeras staviti na srce nešto što mi se čini osobito važnim, a to je: Redovnički život je bitno duhovni poziv. A napredak u

duhovnom životu ne dolazi sam od sebe. Na tome se mora raditi planski i ozbiljno. Valja imati neke okvire i smjernice. Vi ste kroz ovu godinu proučavali temeljne dokumente našega reda i narav zavjeta koje polažete – kroz siromaštvo, poslušnost i čistoću. Pokušajte ih svaki dan produbljivati i na njima ozbiljno graditi svoje redovništvo.

Ovom prigodom želim vam spomenuti dva kratka svetopisamska teksta koja vam mogu pomoći na tom putu. Prvi tekst je iz Izajije (12,3): „*S radošću crpsti vodu sa izvora spasenja*”, a drugi je iz psalama: „*Svi su moji izvori u tebi!*” (Ps 87,7)

S radošću crpsti vodu iz izvora spasenja znači radosno i promišljeno trošiti sve raspoloživo vrijeme da se obilno napajate i hranite milosnim sredstvima u Crkvi. To su sakramenti, to je Sveti pism, to je drugo duhovno štivo, to je molitva, to su razni prigodni nagonovi, to su dobri primjeri starijih, to je živi susret sa zajednicom u kojoj je Krist uvijek nazočan, kad se njezini članovi sastaju u Njegovo ime (usp. Mt 18,20). Da bi se čovjek mogao tim plodno okoristiti, valja prvo izbjegić jednu od velikih zabluda koja naveliko vlada mentalitetom današnjeg

čovjeka pa se, nažalost, čuje i u službenoj zapadnjačkoj pedagogiji. Ta pedagogija, koja se jedva može zvati pedagogijom, naučava da mladima treba omogućiti da sve upoznaju i sve iskuse – i dobro i зло – a onda da biraju što hoće.

Drugim riječima, ta bi pedagogija htjela da pijete i s čistih i s otrovnih izvora, a nakon toga da birate. Svakom razboritom čovjeku jasno je da je to velika podvala i da nama svima trebaju samo zdravi izvori. Po svojim zavjetima, okrenite se i zaputite zdravim izvorima, radosni i bez ikakve zadrške.

Druga svetopisamska rečenica

(*Svi su moji izvori u tebi!*) treba nas stalno podsjećati na to da mi, koliko god se punili na Božjim izvorima, nikada nećemo postati i biti samostalni izvori nego spremnici ili uvjetni izvori, ovisni o povezanosti s Božjim izvorima. Svi naši pravi izvori uvijek će biti samo u Bogu. Na te izvore moramo se stalno sami navraćati i druge upućivati na njih. Redovnička ili svećenička osoba koja bi umislila da se za vrijeme svoga školovanja dovoljno napojila na izvorima spasenja i da sada može drugima davati bez daljnje vlastitog napajanja, ozbiljno bi ugrozila svoje zvanje, a i druge kojima to nudi.

Stoga, uz studij koji vas sada čeka, ne zaboravite otvoriti svoje srce u molitvi. Bez nje je nezamisliv svaki duhovni život.

O važnosti molitve ne možemo nikada reći dostatno. O njoj su, na temelju iskustava, napisane knjige i knjige i još nije rečeno sve. To je ostavljeno za vas...

Draga mlada braćo, u svakom ljudskom srcu postoji neutaživa žeđ za puninom života, za cjelovitošću postojanja. Želim da vaša srca ostvare tu puninu u ovome franjevačkom redu i ovoj provinciji kojoj se predajete po svojim prvim zavjetima. Amen.

OBLAČENJE FRANJEVAČKOGA HABITA

U subotu, 15. srpnja 2017., u župi Bezgrješnog začeća BDM u Posušju, pod svetom misom u 17 sati, petorica postulanata obukli su franjevački habit i stupili u novicijat Hercegovačke franjevačke provincije.

Njihova imena su: Vinko Baćak iz Župe sv. Mihovila Arkandela – Tomislavgrad, Ante Begić iz Župe Bezgrješnog začeća BDM – Posušje, Ante Mitar iz Župe Bezgrješnog začeća BDM – Posušje, Željko Tomić iz Župe Bezgrješnog začeća BDM – Posušje i Ante Vukoja iz Župe sv. Petra i Pavla – Kočerin.

Misno slavlje i obred oblačenja predvodio je provincial fra Miljenko Šteko, a suslavili su meistar postulanata fra Iko Skoko, meistar novaka fra Stanko Mabić, odgojitelj iz Visokog fra Josip Ikić, mješni župnik fra Mladen Vukšić te još četrdesetak misnika.

Liturgijskim obredima ravnao je fra Ivan Penavić. Misno slavlje svojim skladnim pjevanjem uzvečili su naši bogoslovi. Nakon svete Mise, druženje je nastavljeno u prostoru nove crkve.

PROVINCIALOV NAGOVAR:

Draga braće i sestre, dragi kandidati za oblačenje!

Sabrali smo se u ovo subotnje predvečerje, na blagdan sv. Bonaventure, na ovo sveto bogoslužje - na prvome mjestu - slaviti Gospodina. Gdje god se okuplja dio Kristove Crkve, okuplja se oko svoga Gospodina i radi Gospodina.

U ovome obredu imamo još jedan važan čin: primamo u franjevački novicijat ove mladiće i oblačimo ih u odjeću sv. Franje, da bi započeli svoju godinu kušnje, godinu novicijata u našoj Zajednici.

A Isus sâm u Ivanovome evanđelu kaže: „Niste vi izabrali mene, nego sam ja izabrao vas.“ (Iv 15,16). On poziva koga hoće i kad hoće. I samo onaj koga on pozove može ponizno pokucati na vrata nekoga samostana pa reći: *Evo me, čini mi se da me Gospodin zove...*

O tome je lijepo svjedočanstvo dao ruski pisac Nikolaj Gogolj, čiji je onaj poznati metafizički roman „Mrtve duše“ ušao u svu svjetsku književnost. Piše on pri kraju svoga života, u duhu riječi čežnje koje smo čuli u Knjizi Mudrosti: „nema višega poziva od poziva redovnika. Dao Bog da nam jednom bude dano obući jednostavan monaški - redovnički habit, za kojim moja duša toliko čezne! Već mi je i sama pomisao na nj velika radost. Ali to ne možemo ostvariti vlastitom snagom, nego nas Bog mora pozvati na to.“

Bog nas mora pozvati - Kako Gospodin zove? On danas poziva u duhovna zvanja *na unutarnji* način. Najredovitije pozvanik ili pozvanica osjeti u srcu blagi glas zova. Taj zov može nekada biti sasvim izričit, kakav je bio kod sv. Franje kad ga je Gospodin pozvao s jednog raspela. Nekada

može biti jedva zamjetljiv, može se ponavljati kroz dulje vrijeme, može čovjeka jedno vrijeme držati u napetosti i neizvjesnosti, ali se na kraju jasno razbistri tako da ga može slijediti. Pritom Gospodin zna i dulje čekati dok pozvana osoba ne dozrije potpuno ili dok ne dozriju drugi potrebni uvjeti. Zna se služiti i zaprekama, ako je to korisno za pozvanu osobu. Tako je, na primjer, za sv. Faustinu Kowalsku dopustio da u dva-tri samostana njezina molba bude odbijena. Nije to za Faustinu bio gubitak motivacije, nego porast njezine vjere i njezine želje da postane redovnica.

Gospodin zna progovoriti na unutarnji način i preko svojih svjedoka i životnih događaja. Neke je mlade ljude potakla sama svetačka pojava nekog svećenika, redovnika ili redovnice da počnu razmišljati, kako se to dogodilo kod sv. Ante Padovanskog, kojega su prvi franjevački mučenici potaknuli za dolazak u franjevački red.

Evo, pred tim otajstvom, pred svakim pozivom, mi samo možemo kao i sv. Pavao u drugom čitanju reći: *navješćujemo Mudrost Božju, u Otajstvu, skrivenu.* I dok

On zove, nikad nikoga ne prisi-ljava. Jer je sama ljubav koja nudi ono što je za nas najbolje. On poznaje svoje darove u nama – talente koje nam je dao. Želi da ih razvijemo potpuno. A kad mu se potpuno predamo, nađe načina kako bi korigirao i usavršio naše prvočne predodžbe i planove koje smo imali o prihvaćenom zvanju. Na primjer: Isusove riječi „*Franjo, idi popravi moju Crkvu*“ sv. je Franjo u početku shvatio kao da ga Bog zove da fizički obnavlja ruševne crkve u Asizu i oko Asiza pa se dao na taj posao. Kad se obratio i posve stavio Bogu na raspolaganje, shvatio je da treba obnavljati živu Crkvu kao zajednicu, i tako je počeo franjevački red u koji i vi stupate, a koji u tolikim svetima nosi ove Isusove riječi iz evanđelja: *Vi ste sol zemlje, vi ste svjetlo svijeta!*

Jedan suvremenik, moleći se u nekoj samostanskoj crkvi, čuje redovnike kako u koru mole časoslov. I veli, dođe mi misao da ti ljudi molitve, ti jednostavni molitelji u svojim srcima nose sveti Jeruzalem. Oni su u ovoj povijesti pre-

nosili svoje molitvene zanose čak na kamenje crkava i kapela, na pergamenu svojih časoslova... Osjećam tu molitvu, taj zanos kad god prelazim ove pragove.

Dragi kandidati, svoj mladenački redovnički zanos unesite u našu Zajednicu, u našu Crkvu, u naš narod! Trudite se biti blagoslov svima – trudite se biti *svjetlo svijeta i sol zemlje!* Neka ljudi vide vaša dobra djela i slave Oca nebeskoga!

Hvala svima koji su vas pratili na vašem putu ovoga poziva. Vašim dragim roditeljima i obiteljima, čija srca su večeras posebno ponosna. Vašim župnicima. Profesorima i odgojiteljima u postulaturi u Mostaru i sjemeništu u Visokom.

Božji blagoslov neka nas sve prati. Amen!

MLADA MISA FRA ALENA PAJIĆA

U nedjelju, 16. srpnja 2017., u župnoj crkvi u Domanovićima svoju mladu misu proslavio je fra Alen Pajić. Uz mladomisnika su bili provincijal fra Miljenko Šteko, mladomisnici fra Augustin Čordaš i fra Zvonimir Pavičić, propovjed-

nik fra Svetozar Kraljević i mjesni župnik don Gordan Božić te još petnaestak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom i roditeljskim blagoslovom. Liturgijskim obredima ravnali su naši bogoslo-

vi, a svojim skladnim pjevanjem slavljive je uzveličao župni zbor iz Širokog Brijega. Nakon svete mise, druženje je nastavljeno u restoranu Astoria u Čapljinici.

HOMILIJA FRA SVETOZARA KRALJEVIĆA:

U ovom svetom misnom slavlju gdje fra Alen slavi mladu misu Gospodin nas okuplja u sveto zajedništvo svete Crkve koja je čudesna, iznenađujuća i drugačija, nego svijet može zamisliti ili očekivati.

Danas, ON Gospodin, još jedanput izlazi sijati, zajedno sa svojim učenicima, s fra Alenom i sa svim svojim svetim pukom. Danas smo i sjeme, i sijači i njiva.

U petak sam se uputio iz Zagreba prema Gornjoj Komušini, mjestu gdje je fra Alen godine 1988. rođen i kršten. Tamo me s puno pažnje i ljubavi primio župnik don Boris Salapić. Obišli smo župnu crkvu. Vidjeli smo zavjetnu, svetu sliku Gospe od Kondžila. Išli smo stazama kojim procesija ide na blagdan Velike Gospe sve gore do na vrh planine, gdje se nalazi zavjetna kapelica. Na tome svetom zavjetnom mjestu na blagdan Velike Gospe časti se i slavi Gospa od Kondžila.

Otac Župnik pokazao nam je matične knjige i vidjeli smo upisano fra Alenovo ime. Upisano je da je fra Alen fratar Hercegovačke franjevačke provincije i svećenik svete Crkve.

Zatim smo otišli do samoga mjesta gdje je fra Alenova rodna kuća. Našli smo tragove razrušenih temelja gdje je nekada obitelj Ivanova i obitelj Perina živjela.

Dobro znate što je bilo nakon fra Alenova rođenja, godine 1991. Odmah kad je rat počeo otac Ivan i stric Pero otišli su, gdje je trebalo ići i ostali su do kraja.

Rat nije imao milosrđa. Alenova majka, brat i sestre odlaze kamo ih providnost vodi: godine u izbjegličkim kampovima u Italiji, povratak u nove izbjegličke centre, tuđe kuće, nova mjesta i uvijek nove neizvjesnosti, nesigurnosti i izazove. Na tom teškom hodočasničkom i prognaničkom putu mnogi su koraci učinjeni, mnoga vrata otvorena, mnoge odluke napravljene... Danas ova mlada misa, završetak je jednoga dugoga i napornoga puta, i početak je novoga, još dužega i hrabroga putovanja u beskrajne krajeve Božje providnosti kamo fra Alen polazi u novoj svećeničkoj službi.

Kažemo: Fra Alen je izabrao sveto zvanje. Što je to sveto zvanje?

Sveto zvanje je svako zvanje gdje čovjek, u zdravoj pameti, po Božjim i ljudskim mjerilima čini dobro. Svećeničko zvanje je po-

sebno izabrano sveto zvanje koje služi da svako drugo zvanje, koje Bog posvećuje, bude sveto.

Svaki put kad slušamo Božju volju, i u zdravoj pameti vršimo Božju volju, dogodi se sveto Božje zvanje, dogodi se MIR I DOBRO, kako je Sveti Franjo običavao reći.

Svi ljudi dobre volje, svetim sakramentima posvećeni ljudi, koji čine Božju volju, nose sveto zvanje. Svaki čovjek ustajući rano ujutro i odlazeći na posao, radeći ma koji častan posao – sveto je zvanje. Igrajući se, moleći, rađajući djecu, zidajući kuću, obrađujući zemlju, baveći ekonomijom, visokom tehnologijom i svim sličnim svetim stvarima – postajemo graditelji svetoga zvanja. Sve što časni čovjek časno čini sveto je zvanje.

Izabranima Bog daje sveto svećeničko zvanje kojim posvećuje svako drugo sveto zvanje.

Ovome našemu vremenu potrebni su ljudi koji će biti spremni nositi SVETO ZVANJE.

Jedino čovjek sa svetim zvanjem, može spasiti svijet. Čovjek sa svetim zvanjem: poljoprivrednik, trgovac, vlasnik mjesta gdje se mladež okuplja čuvat će svakoga čovjeka kao i samoga sebe. Tako da njegovo dijete i dijete njegova susjeda mogu biti sigurni. To je sveto zvanje. Svako sveto zvanje posvećuje svako drugo sveto zvanje.

Kad sam jedanput objašnjavao mladim fratrima što je to fratarsko, svećeničko zvanje onda sam im rekao da je to kao kad skačete iz aviona, ali niste sigurni imate li padobran. Sveti zvanje ne možete kontrolirati i ne možete sa sigurnošću znati što vas sutra čeka. Čovjek u svetome zvanju uvijek je spreman činiti ono što mu Božja providnost donosi, ma koliko god to nekada bilo čudno i iznenađujuće.

Problem započinje kad čovjek koji kuša činiti Božju volju traži padobran, traži sigurnost, način da sve bude bez cijene, bez žrtve i bez straha. A ako nekada i izaberemo rizik onda tražimo da netko drugi plati cijenu. U tom mentalitetu nastaje što danas nazivamo kriza.

Na taj način dolazimo do stanja da se dijete ne smije roditi ako točno nismo sve predvidjeli i planirali. Nestaje prostora za čudesa, za Božju providnost.

Svetost započinje kad smo zahvalni i kad znamo da su Božji darovi dijete koje se rodilo, jabuka koja je narasla pokraj kuće i prijatelj kad nam je došao. Velika je kušnja kad počinjemo živjeti u uvjerenju da sve mora biti naš plan, naš proizvod i naša odluka, sve na našu a ništa na Božju sliku. Tada zaboravljamo kao djeca radoznaši promatrati, zaboravljamo diviti se i služiti. Svijet koji stvaramo na svoju sliku postaje tamnica.

Za obnovu ovoga vremena i društva predlažem jedno novo rješenje. Predlažem da rješenje tražimo na tragu fra Alenova primjera i puta.

Fra Alen je došao i javio se da želi biti fratar. Morate znati da je do toga trenutka u fra Alenovu životu bilo nakupljeno poprilična količina patnje, nesigurnosti i grubosti koji su u njegov život i u život njegove obitelji bili naneseni. Bilo je obilje trpljenja. Siromaštvo i progonstvo koje je prošao poznaju samo oni koji su tim putovima patnje sami prošli. Škola koju je Alen do tada završio bila je hod od nemila do nedraga. Brat i sestre nisu bili na sigurnom, a roditelji su bili umorni od ratnih oluja koje su ih nosile i bacale na sve strane.

Na studiju mnogi su sumnjali, ali srce je bilo spremno. Fra Alen

je znao iznenaditi i samoga sebe i mnoge druge kada je često nakon ispita znao kući doći s odličnim ocjenama.

Alene, čestitam ti na hrabrosti s kojom si osvojio i pokorio svijet. To je bio tvoj Wimbledon. Tvoj rad, trud i ljubav zaslужuje pohvale i čestitke.

Sada je fra Alen na novome početku. Gospodin Isus kaže: „Žetva je velika a žetelaca malo“.

Dragi fra Alene, sada napuni ruke i srce žitom. Napunih ih do punine. Nemoj žaliti. Sij obilno. Nemoj se bojati. Bit će i kamena, i trnja, ali bit će i plodne zemlje. Zajedno s Gospodinom hrabro sij.

Fra Alen ustaje iz pepela rata i stvara novu budućnost. A evo od čega fra Alen gradi novu budućnost. To su franjevački zavjeti.

POSLUŠNOST! Prihvatio je živjeti u poslušnosti zakonitom starješini svoje franjevačke zajednice. To znači da je spremjan ići onamo gdje ga zajednica pošalje i prihvatiti posao koji mu zajednica dadne, kako potrebe i vremena budu zahtijevali.

ČISTOĆA! Da bi bio u potpunosti spremjan i slobodan predati se Božjem kraljevstvu na zemlji, da bi mogao služiti dobru svoga na-

roda i Crkve prihvatio je život u čistoći. To je ljubav koja ide tragom Isusove ljubavi i ljubavi svetoga Franje.

SIROMAŠTVO! Odrekao se sva ke zarade koja bi za ono što će obavljati njemu moglo pripasti. Sve što ima, sve što prima, pripada njegovoj zajednici. Sve svoje sposobnosti, fizičke, duhovne, umne predaje za dobrobit Crkve, redovničke zajednice, svetoga Božjega naroda, kojemu će život darovati. Zarada i profit neće voditi njegove korake, nego ljubav kojom ljubi Krist i sveti Franjo.

U ovome što Alen čini vidim nadu, vidim budućnost, mogućnost obnove i izlazak iz svakoga oblika krize. U ovome što čini vidim primjer kako bi sve trebalo biti.

Dragi fra Alene, mi danas s tobom stojimo, u tebe gledamo i od tebe učimo.

Dragi Alene, želim ti obećati nešto u ime ovoga svetoga naroda ovdje prisutnoga, u ime svih onih koje ćeš do kraja života sretati u svetoj svećeničkoj službi:

Slušat ćemo što nam budeš govorio. Slušat ćemo Božju riječ koju ćeš nam prelamati i na stol nama polagati. Padat ćemo pred

tebe na koljena da nas osloboдиš naših grijeha, da nas blagosloviš i da nam podariš Božji mir.

Trudit ćemo se biti zemљa gdje ćeš sijati i iz koje će rasti Božji davori. Slušat ćemo što nam govoriš i slijedit ćemo tvoj dobri primjer.

Kad budeš snažan, onda ćemo primati od tvoje snage i tako biti

upravljeni prema Gospodinu. Kad budeš umoran i obeshrabren, onda ćemo stati uz tebe, darovat ćemo ti svoje srce, pružit ćemo ti ruku i stati do tebe da se na nas mogneš osloniti.

Ovo ćemo činiti za fra Alena, za svakoga svećenika, za svoga bračnoga druga, za dijete, za susjeda,

za čovjeka uopće.

Draga braćo i sestre, moram vam još nešto reći, ali molim vas nemojte mi zamjeriti, nemojte se čuditi. Ako čudno govorim, oprostite mi.

Ovo što je fra Alen obećao i sve ovo što želi činiti, i što je obećao da će biti – to je ustvari nemoguće. Nemoguće je čovjeku koji živi životom naše svagdašnje svagdašnjice.

Ali nemojmo zaboraviti: Isus nije pozvao svoje učenike da čine ono što je svagdašnje, što je moguće i normalno. Isus ih nije pozvao da budu kao drugi. Isus uvijek traži više i poziva na nemoguće.

Ovo što fra Alen želi činiti može činiti samo onaj tko je spremjanjati, tko je spremjan tražiti nemoguće, tko je spremjan biti čudesan i čudesna činiti. To nam treba. Drugačije, bojim se neće ići.

FRA VENDELIN KARAČIĆ PROSLAVIO ZLATNU MISU

Sarajevo, 9. srpnja 1967. - Široki Brijeg, 16. srpnja 2017.

U nedjelju 16. srpnja 2017. u crkvi Uznesenja BDM na Širokom Brijegu fra Vendelin Karačić proslavio je svoju zlatnu misu. Kocelebraciju je predvodio sam slavljenik uz prisutnost njegove brojne rodbine, prijatelja i poznanika, kao i prepune crkve puka Božjega. Svojim izvrsnim pjevanjem slavlje je uzveličao Veliki širokobriješki zbor sv. Cecilije s dirigenticom Marijanom Češkić, a za orguljama je bila studentica crkvene glazbe, orguljaški smjer, Marija Hrkać. Misna čitanja i molitvu vjernika čitali su članovi Frame i FSR-a.

Za tu prigodu sam je fra Vendelin svojim crtežima oblikovao veoma lijepi i originalne spomen-sličice na kojima je dao otisnuti misli i stihove iz svojih pjesama.

Premda je fra Vendelin još u dobrom psihofizičkom stanju, ipak sam je izrazio želju da slavlje prođe skromno, u krugu najbliže rodbine i prijatelja i bez

velike pompe jer mu je nedavno umro brat Jakiša. Tako je i bilo.

Na misi je propovijedao susjed iz rodnoga sela Crnča i prezimenjak fra Dane Karačić. Fra Dane je nglasio da je Isus onaj koji po vlastitoj prosudbi poziva svoje učenike u svećeničku službu: „Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas.“ Tako je učinio sa svojim prvim učenicima, tako čini i danas. Tako je pozvao i fra Vendelinu i mlađega mu brata, sada nažalost već pokojnoga, fra Zdenka. Sam ih Isus usmjeravao što im je činiti, a sve se može svesti u četiri glavne točke: navještati Božje kraljevstvo, slaviti euharistiju, opravštati grijehu i propovijedati evanđelje svim ljudima krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. To je fra Vendelin revno i ustrajno činio kroz 50 godina.

Nakon toga je u kratkim crtama nabrojio glavne crte i raznolikost njegova svećeničkog života i rada; pastoralnu zauzetost i pokretanje brojnih inicijativa

na Š. Brijegu, njegovu ljubav prema umjetnosti i veliki doprinos u nastajanju i radu Franjevačka galerije, kao i ALU-a na Širokom Brijegu. U slobodnom vremenu nastajale su njegove pjesme koje je izdao u više zbirka.

Veliki dio svoga svećeničkog života i rada fra Vendelin je proveo na Širokom Brijegu, pa je fra Dane naglasio potrebu strahopostovanja prema širokobriješkom samostanu i velebnoj Gospinoj crkvi, koja je Crkva Majka naše Provincije i u kojoj su pokopana naša subraća koji su dali svoje života za vjeru.

Lav Tolstoj, veliki ruski književnik, zapisao je sljedeću misao: „Svaki čovjek može živjeti veličanstveno i u potpunosti osmisliti svoj život ako zna raditi i voljeti: raditi za onoga koga voli i voljeti ono što radi.“ „Ta bi misao trebala biti poticaj svakom svećeniku. Fra Vendelin je na taj način živio i kao svećenik i kao redovnik franjevac“, zaključio je fra Dane

Na kraju svete mise u ime Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM, njezine Uprave, kao i u ime o. provincijala fra Miljenka, i svoje osobno ime riječi čestitke i zahvale uputio ja fra Ivan Ševo, vikar Provincije. Evo kratkih izvadaka iz njegova obraćanja:

„Dragi fra Vendeline!

Prije 50 godina, primio si dar Kristova svećeništva; Ti si pomazan, posvećen, darovan Crkvi Kristovoj, svojoj redovničkoj Provinciji posvećenoj Velikoj Gospi, i svome hrvatskom narodu u Hercegovini.

Pedeset godina svećeništva! Zaista to je milosni dar! U tebi je pedeset godina onoga istoga dara svećeništva što ga je Učitelj darovao apostolima one svete Večere Velikoga Četvrtka u Jeruzalemu.

Nakon 50 godina, imaš čast da taj čudesni događaj s puno radosti slaviš, da ga slaviš na Širokom Brijegu, s Gospom Marijom, koja se sigurno s Tobom raduje, jer je s križa Isusova primila i prihvatile njegovu veliku želju da bude Majka njegovih apostola, kao i njegovih svećenika: „Evo ti majkal!“ i to u svim vremenima.

Dragi zlatomisniče! Želio bih da neupitno osjećaš i da čvrsto vjeruješ kako još trebaš Crkvi i narodu Božjemu, kao i mlađoj braći, u ovim vremenima kad kao da se ponovno širom domovine, javlja i razočaranje svake vrste.

Dragi zlatomisniče, fra Vendeline! Mi, Tvoja redovnička braća, ponosni smo na Tebe i na Tvoju zlatnu misu! Neka Te Gospodin čuva u zdravlju, a nebeska Majka Marija neka ispuni svaku Tvoju opravdanu že-

Iju. Neka Ti i dalje Tvoja služba sveta daje radost, da nam poživiš jeo dugo, mnogo ljeta. Živio, naš dragi svećaru!“

Nakon toga riječ je uzeo gvardijan samostana na Širokom Brijegu fra Tomislav Puljić. Evo kratkih izvadaka iz njegova pozdrava:

„Uistinu je dostoјno i pravedno reći Gospodinu hvala za divna djela koja je činio po ovome svećeniku:

- 50 godina službe Isusu Kristu i narodu;
- 50 godina naviještanja Riječi Božje, dijeljenja euharistijskoga kruha koji u sebi ima život vječni;
- 50 godina dijeljenja sakramenata vjernicima;
- 50 godina uspjele i neuspjele borbe za vrednote koje ne prolaze.

Stoga imamo razloga slaviti ovu zlatnu obljetnicu. Zato večeras zahvaljujemo Bogu na tom velikom daru za našu zajednicu. Zahvaljujemo i našem slavljenu za njegovu vjernost i ustrajnost.

Dragi zlatomisniče, fra Vendeline!

U svoje osobno ime, u ime naše braće i sestara ovoga samostana, čestitam ti ovaj Jubilej. Želim da te dragi Bog još dugo poživi među nama. Dobar si bio bio, ali trku još nisi završio. Treba te i dalje ovaj narod, ova crkva i ova samostanska zajednica i cijela Provincija. Sretno i blagoslovljeno ti bilo!“

Na kraju je zlatomisnik fra Vendelin kratko zahvalio svima, posebno rodbini, neki su stigli i izdaleka, prijateljima, članovima FSR-a, pjevačima, ministrami i svima koji su pripremali ovo slavlje.

Iza svete mise slijedilo je čestitanje i zakuska u samostanskom hodniku i blagovaonici.

Š. Brijeg, 17. VII. 2017.

Fra Dane Karačić

MLADA MISA FRA AUGUSTINA ČORDAŠA

U nedjelju, 23. srpnja 2017., u crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru, svoju mladu misu proslavio je fra Augustin Čordaš. Uz mladomisnika su bili provincijal fra Miljenko Šteko, mladomisnici fra Alen Pajić i fra Zvonimir Pavičić, gvardijan i propovjednik fra Danko Perutina, župnik fra Bože Milić te još dvadesetak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom i roditeljskim blagoslovom. Fra Danko Perutina je prisutnima u svojoj propovijedi govorio o strpljenju. Oslanjajući se na izvještaj evanđelja objasnio je kako se sve treba polako razvijati. „Isus ne želi suditi nikome, nego svima daje mogućnost preobrazbe. Mi bismo sve odmah riješili, ali tako ulazimo u revolucije i ratove. Božja logika je drugačija. On svima daje novu mogućnost i strpljivo čeka.“ Slika goruščina zrna pokazuje važnost malih koraka. „Isus je bio malen. Bio je ponizan i jednostavan. On želi da u nama sve polako raste, u malim koracima.“

Propovjednik je mladomisniku na kraju propovjedi naglasio dar svećeničkoga poziva. „Svećenici su pustili svoje mreže i prihvatali su Božje mreže. Treba se sjetiti da nismo mi izabrali Isusa, nego je on izabrao nas.“ Time je fra Danko pozvao fra Augustina da u strpljenju i zahvalnosti gradi odnos s Bogom kako bi svoj svećenički poziv ostvario.

Liturgijskim obredima ravnali su naši bogoslovi, a svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličao žu-

pni zbor iz Mostara. Nakon svete mise, druženje je nastavljeno u restoranu *Venera* u Mostaru.

MLADA MISA FRA ZVONIMIRA PAVIČIĆA

U nedjelju, 30. srpnja 2017., u crkvi Uznesenja BDM na Širokom Brijegu, svoju mladu misu proslavio je fra Zvonimir Pavičić. Uz mlađomisnika su bili provincijal fra Miljenko Šteko, mlađomisnici fra Alen Pajić i fra Augustin Čordaš, propovjednik fra Stanko Mabić, gvardijan fra Tomislav Puljić, župnik fra Stipe Biško te još dvadesetak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom i roditeljskim blagoslovom. „Na ovom Gospinu Brijegu, pod pogledom i okriljem širokobriješke Gospe, naše nebeske majke, ti slaviš prvu svoju misu s ovim svojim pukom. Iako osobno već slavim dvadeset i dvije godine mise, nisam u nikakvoj prednosti pred tobom. Jednako tražim Gospodina nakon dvadeset i dvije godine kao što Ga ti tražiš sada.“ Tim je riječima fra Stanko Mabić započeo svoju propovijed. On je mlađomisniku naglasio važnost traženja blizine i prijateljstva s Gospodinom. „Fra Zvonimire dobro nam došao u klub tražitelja, tražitelja za Bogom. Dobro došao u klub ko-

pača skrivena blaga. Bog se jako uspješno skriva i kaže po proroku Jeremiji: tražit ćete me jer sam sakriven. Ali naći ćete me jer će te čitavim svojim srcem tražiti.“

Propovjednik je fra Zvonimiru rekao da neće uvijek biti lako na putu, ali Isus računa s našom slabosću i neznanjem. „Nakon dvadeset i dvije godine puno manje znam, nego što sam znao kao mlađomisnik. Ako me bog poži-

vi do sedamdesete godine, tad ću još manje znati. Krhko je naše ljudsko znanje. Ali ono što znam je činjenica da Isus računa s mojim neznanjem kao što je računao s neznanjem svojih apostola. I zato poručuje: neka se ne uznemiruje srce vaše. U Boga vjerujte i u mene vjerujte (Iv 14,1).“

Fra Stanko je pozvao mlađomisnika da u nasljedovanju Isusovu bude radostan. „Kad sve ostaviš zbog nečega što je vrjednije, onda je plod radost. Isus ti na putu nasljedovanja nalaže da ostaviš sve. On ti to govori ne zato što bi želio da ti na putu navještaja iskusиш glad, oskudicu i prosjačenje. Ne, On ti zabranjuje da to nosиш jer ti je to sve osigurano. Čemu dodatno osiguravati što je već osigurano? Ljudi od tebe očekuju samo Isusa. Ako im dadneš, Isusa dao si im sve.“

Liturgijskim obredima ravnali su naši bogoslovi, a svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličao župni zbor iz Širokoga Brijega. Nakon svete mise, druženje je nastavljeno u restoranu *Jabuka* na Širokom Brijegu.

FRA JOZO ZOVKO PROSLAVIO ZLATNU MISU

U nedjelju 6. kolovoza 2017. u crkvi Gospe od Milosti na otoku Badiji kod Korčule svoju Zlatnu misu proslavio je fra Jozo Zovko.

Prije samog početka sv. mise u ime obitelji čestitku i pozdrav zlatomisniku uputila je nećakinja Marijana Mandić. Svečar je predslavio slavlje Zlatne mise s desetak svećenika u koncelebraciji i punom badijskom crkvom vjernika. Svečanosti slavlja Zlatne mise doprinijela je i klapa „Korda“ iz Lumbarde koja je maestralnom „a capella“ izvedbom gotičkoj crkvi, u kojoj se slavila Zlatna misa, dala korallnu notu. Liturgijska čitanja i molitvu vjernika čitale su fra Jozine nećakinje i nećaci, evanđelje je navijestio provincijal fra Miljenko Šteko, a propovijedao je fra Ivan Penavić. Pri svršetku misnog slavlja ceremonijar fra Ivan Marić, ml. pročitao je pristigne čestitke zlatomisniku fra Jozi od provincijala Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri fra Andrije Bilokapića te onu iz Ureda potpredsjednika Hrvatskog sabora g. Milijana Brkića. U ime udruge Međunarodnog kumstva djitetu Herceg-Bosne čestitku je uputila gđa Andelka Kraljević te prenijela čestitku fra Karla Lovrića. U ime Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozi je čestitku uputio provincijal fra Miljenko Šteko darujući zlatomisniku Zlatnu plaketu, na što je fra Jozo provincijalu darovao repliku, transkripciju i

prijevod darovnice iz 1394. godine kojom Gradsko vijeće grada Korčule daruje otok Badiju franjevcima. Zatim je zlatomisniku čestitao fra Mate Dragićević u ime Franjevačkog samostana Uznesenja Blažene Djevice Marije na Badiji te gradonačelnik grada Korčule, g. Andrija Fabris, kojem je također uručen tekst drevne darovnice. Naposljetku se prisutnima biranim riječima zahvalno obratio zlatomisnik fra Jozo.

Poslije svečanoga misnog blagoslova slavlje je nastavljeno u samostanskoj blagovaonici uz ugodno druženje i pjesmu klape „Korda“.

FRA RADE VUKŠIĆ PROSLAVIO ZLATNU MISU

Povodom zlatnog jubileja svećeničkog djelovanja fra Rade Vukšića ispred crkve Presvetog Srca Isusova u Studencima, u subotu 12. kolovoza 2017. godine je služeno svečano misno slavlje. Prije samog slavlja iz župne crkve su se svećenici i biskup u procesiji uputili prema vanjskom oltaru. Misu je predvodio vojni biskup u BiH mons. Tomo Vukšić, uz zlatomisnika fra Radu Vukšića, zamjenika provincijala Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM

fra Ivana Ševu, studenačkog župnika don Ivana Štironju te druge brojne svećenike.

Na početku je župnik don Ivan Štironja pozdravio vjernike na slavlju koje je u znaku broja 50 te zahvalio Bogu za ovih fra Radinih pedeset godina, za svaki njegov korak koji je učinio za vrijeme svoga dosadašnjeg zemaljskog života, za svaki korak koji je bio u ime Boga i ljubavi prema Bogu, u ime čovjeka i ljubavi prema narodi, u ime domovine i ljubavi prema rodu i domovini, zaželjevši mu tom prilikom dobro zdravlje kako bi nastavio tim koracima.

U nadahnutoj i poticajnoj propovjedi mons. Vukšić prvo se podsjetio na misao iz slavlja njegove Mlade mise, potom na ponešto od prije deset godina te dodao još koju misao i tako pokušao zaokružiti 50 godina Radinog vjernog služenja Domovini, Crkvi, Čovjeku i Oltaru.

„Dragi fra Rade, nakon posvetne molitve svećeničkoga ređenja koja je izgovorena nad Tobom, i nakon polaganja ruku na Tebe, te po imenovanjima koje Ti je davalo zakonito crkveno vodstvo, osim

tolikih propovijedi i vjeronaučnih pouka, koje je nemoguće izbrojiti, Ti si u svojih 50 godina svećeništva, ako si svaki dan služio samo po jednu svetu Misu, za oltar izašao čak 18.250 puta. Po Tvojim molitvama i polaganju ruku isto toliko puta dogodilo se čudo euharistijske pretvorbe. Tolika vjenčanja si obavio, brojne vjernike po isповijedi pomirio s Bogom i radovalo se s ljudima. Ali i tolike sprovode žalujući s uplakanima. Tolike si pripravio za prvu pričest i za krizmu. Mnogima si, naročito za vrijeme posljednjega rata, materijalno pomagao", rekao je biskup Vukšić u svojoj propovijedi koju je završio molitvom o zahvalnosti i svećeničkoj radosti kako dva osnovna osjećaja koja ima svaki zlatomisnik.

Na kraju misnoga slavlja fra Rade je zahvalio prvo Bogu što mu je dao zahvalne oči koje umiju vidjeti bez odviše pitanja, a zatim je zahvalio ljudima koji su ušli u more njegovog svećeničkog života i dali mu svježinu i potporu. To su u prvom redu, pokojni roditelji Jure i Jaka koji su mu prenijeli vjeru u Boga, čovjeka i Domovinu.

Istaknuo je i duhovna lica koja su utjecala na njegov život, a na prvom mjestu pokojnog fra Radoslava Vukšića, njegovog neizravnog strica kojega osobno nikada nije video ali su mu roditelji još kao malom Andriji ispričali svu tragičnu istinu o njemu i ostalih 65 hercegovačkih franjevaca te je na redovničkom oblačenju uzeo njegovo ime. Njegov lik i mučenička smrt bila je sjeme njegovog redovničkog poziva pa je ujedno i proslava Radine Zlatne mise bila i večer sjećanja 100. obljetnice Mlade mise doktora fra Radoslava Vukšića, profesora i posljednjega ravnatelja Gimnazije na Širokom Brijegu kojega su sljedbenici vjerske mržnje 1945. godine odveli i ubili na još uviјek nepoznatom mjestu.

Na njegov svećenički život kako je sam rekao utjecali su i braća franjevc i prvi rođaci njegove majke Hardomiljčani fra Bonifacije i fra Ljudevit Rupčić koji su u njegov život prenijeli znanje, kao njegovi profesor te hrabrost i ljubav, kao fratri i živi mučenici u zatvorima.

Na kraju je zahvalio svima ostalima koji su ga vodili kroz svećeništvo najprije Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji Uznesenja BDM, a zatim i svima koji su se pridružili njegovom zlatomisničkom slavlju te na bilo koji način tome dali svoj prinos.

„Moj svećenički život odvijao se izvan Domovine. Djelovao sam u sedam biskupija izvan domovine, u tri države, a sad mi je lijepo i ugodno na Humcu. Ponosan sam i radostan, što sam dobar dio svećeničkog života ugradio u biskupije koje su imale manjak svećenika i zatražile pomoć od drugih. Posebno sam ponosan na svoj rad među hrvatskim iseljenicima u Švicarskoj. Gdje sam god djelovao držao sam se načela ostati vjeran svom svećeničkom i redovničkom pozivu, biti na ponos svojoj franjevačkoj zajednici i hrvatskom narodu, biti s vjernicima u njihovim potrebama, njihovim radostima i žalostima", rekao je zlatomisnik i pozvao sve da nakon misnog slavlja dođu na Trseljevinu na zajednički objed kod njegove rodne kuće.

Zlatomisničko slavlje pjesmom je uveličao župni zbor iz Studenaca, a biskup Vukšić je prije podjele blagoslova, radujući se fra Radinim lijepim mislima, krepkom glasu i dobrom zdravlju koje ga još uvijek služi preporučio humačkom gvardijanu fra Dariju Dodigu i župniku fra Ljubi Kurtoviću da iako je u mirovini ga ne štede jer on još puno može učiniti. (ljportal)

PROMJENE OSOBLJA I SLUŽBI – KOLOVOZ 2017.

MOSTAR – SAMOSTAN I ŽUPA SV. PETRA I PAVLA

Fra Filip Sučić, Arhivar Provincije, ž.v.

MEĐUGORJE – ŽUPA SV. JAKOVA APOSTOLA ST.

Fra Ante Kutleša, ž.v.

Fra Zvonimir Pavičić, ž.v.

VELJACI – ŽUPA SV. ILIJE PROROKA

Fra Pero Čuić, župnik

Fra Alen Pajić, ž.v.

ŠIROKI BRIJEG – SAMOSTAN I ŽUPA UZNESENJA BDM

Fra Augustin Čordaš, ž.v.

Fra Ivan Kvesić, de familia

POSUŠJE – ŽUPA UZNESENJA BDM

Fra Ivan Landeka st., ž.v.

POSUŠKI GRADAC – ŽUPA SV. FRANJE ASIŠKOGA

Fra Valentin Vukoja, župnik

SLANO

Fra Goran Ćorluka

RIM

Fra Vjekoslav Miličević

POLAGANJE SVEČANIH ZAVJETA

U našoj crkvi na Širokome Briješu, u nedjelju 3. rujna 2017., pod svetom Misom u 18.00 sati, dvojica naše braće: **fra Antonio Musa** iz Župe Uznesenja BDM, Široki Brijeg i **fra Nikola Jurišić** iz Župe Bezgrešnoga začeća BDM, Posušje, položili su svoje svečane (doživotne) zavjete. Misno slavlje predvodio je provincijal hercegovačkih franjevaca fra Miljenko Šteko. U koncelebraciji su bili gvardijan fra Tomislav Puljić, meštar hercegovačkih bogoslova fra Ivan Landeka ml., i još dvadesetak braće uz velik broj vjernika. Misno slavlje uzveličali su svojim pjevanjem naši bogoslovi i novaci uz ravnanje fra Stanka Mabića. U liturgiji su u asistenciji služili naši bogoslovi.

Provincijal je svoju homiliju započeo riječima pjesme: „Ja sam

siromašan čovjek. Moje blago su predanost Tebi i srce čisto da idem s Tobom“, te sve povezao s misnim čitanjima. Zavjetovanike je pozvao na razboritost i ozbiljnost da, živeći siromaštvo, poslušnost i čistoću, sretno i spretno prođu ljudsku stazu obilježenu

mukama i radostima, a da im duša ostane cijela i zagledana u onaj vječni mir kojega „svijet ne može dati“. Uzor je sv. Franjo koji je imao čisto srce, ponizan i siromašan život, u trajnom osluškivanju Božje riječi! Pozvao je sve nazočne da zavjetovanike prate svojim molitvama.

Nakon homilije uslijedio je obred zavjetovanja, gdje su braća u rukama provincijala položila svoje doživotne zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće, predajući se potpuno našemu Bratstvu. Na kraju Misnoga slavlja nazočne je pozdravio širokobriješki gvardijan fra Tomislav Puljić te uputio čestitke svečano zavjetovanoj braći i njihovim obiteljima. Nakon Mise nastavljeno je bratsko druženje uz okrepnu u prostorijama samostana.

SVEČANA AKADEMIJA U POVODU 100. OBLJETNICE SPAŠAVANJA DJECE OD GLADI

Ponedjeljak, 4. rujna 2017.

U ponedjeljak, 4. rujna 2017. u organizaciji naše Provincije započelo je obilježavanje manifestacije u spomen na 100 godina od akcije spašavanja gladne hercegovačke djece. Podsjetimo se, bila je to plemenita akcija koju su vodili članovi naše Provincije na

čelu s fra Didakom Buntićem, a u kojoj je smrti od gladi otrgnuto preko 10.000 djece.

Obilježavanje manifestacije započelo je u 20 sati u Hrvatskom domu Herceg Stjepan Kosača *Tamburaškom rapsodijom u Hercegovini*, koncertom u organizaciji Hrvatskog društva tamburaških pedagoga (HDTP). Velika dvorana Kosače bila je prepuna, a ozračje puno radosti. Uz veliki tamburaški orkestar od 100 ponajboljih tamburaša i njihovih profesora iz cijele Hrvatske, pod dirigentskom palicom maestra Alana Bjelinskog, nastupili su još veliki župni zbor *Kraljice Mira* iz Međugorja, zatim mezzosopranistica Monija Jarak, bariton Karlo Milićević, Marija Čolak, Darija Ramljak i Dražen Šego.

Utorak, 5. rujna 2017.

Ispred Dompes-a okupilo se nekoliko stotina ljudi koji su iščekivali početak otvaranja koje je započelo u 18 sati pjesmom Monije Jarak, mezzosopranistice o sv. Franji. Nakon toga voditeljica programa Sanja Pehar pozdravila je nazočne i predala riječ fra Iki Skoki, koji je ukratko opisao povijest nastanka Dompesa. Potom je uslijedio blagoslov dijela novonastalog zdanja, točnije Pučke kuhinje posvećene fra Didaku Buntiću, u kojem su sudjelovali fra Danko Perutina i fra Ivan Ševo te na koncu nuncij Luigi Pezzuto. Andrej Plenković, predsjednik Vlade Republike Hrvatske, otvorio je Pučku kuhinju. Nakon toga nazočni su obišli prostore Pučke kuhinje, klapa Hrvoje i djevojke iz HKUD «Didak» župe Gradnici otpjevali su pjesme i potom je uslijedio mimohod svih sudionika prema Hrvatskom domu Herceg Stjepana Kosače u kojem je u 19 sati započela Svečana akademija po-

vodom 100-te obljetnice spašavanja djece od gladi. Kratki film o fra Didaku koji obilazi Hercegovinu u naše vrijeme i upoznaje se s njenim razvitkom uveo je u Akademiju na vrlo dojmljiv način. Potom su se u prepunoj dvorani izmjenjivali glazba, u izvedbi Zagrebačke filharmonije, tamburaškog orkestra od 100 tamburaša iz Hrvatske i BiH, Akademskog zbora Pro musica iz Mostara, Monije Jarak i Karla Milićevića, i prigodni govorovi. Najprije se nazočnima obratio fra Miljenko Šteko, provincijal i organizator manifestacije, zatim Milan Bandić, zagrebački gradonačelnik i supokrovitelj, Tomislav Madžar, izaslanik Predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović i supokroviteljice, dr. Dragan Čović, predsjedatelj Predsjedništva BiH i pokrovitelj manifestacije i na koncu Andrej Plenković, predsjednik Vlade RH. Prigodna zahvala uručena je fra Iliji Vrdoljaku, provincijalu provincije svetih Ćirila i Metoda iz Zagreba koji je skupu uputio nekoliko toplih riječi. Također je zahvala uručena i dr. Dragunu Čoviću zbog pokroviteljstva manifestacije i Andreju Plenkoviću kao predstavniku hrvatskog naroda koji je pomagao Hercegovini u teškim trenutcima.

Nedjelja, 10. rujna 2017.

Na današnji dan prije 100 godina krenuo je prvi vlak gladne djece prema sjeveru Hrvatske. Prigodom tog događaja slavljenja je sveta Misa u kripti crkve sv. Petra i Pavla u Mostaru. To je zahvala Provincije Bogu, redovničkoj braći, svim suradnicima oko spašavanja gladne djece te Slavoniji i Srijemu odnosno obiteljima koje su primile gladnu djecu.

NOVA GENERACIJA POSTULANATA

Nova generacija postulanata došla je u postulanturu u Mostar, danas 7. rujna 2017. U ovoj generaciji je šest postulanata: Zlatan Bevanda (Župa sv. Jakova Ap., Međugorje), Robert Cvitanović (Župa sv. Petra i Pavla, Mostar), Slaven Dodig (Župa sv. Jeronima, Zagreb), Antonio Petrić (Župa Bezgrešnoga začeca BDM, Posušje), David Slišković (Župa Uznesenja BDM, Široki Brijeg) i Josip Stanić (Župa sv. Mihovila Ark., Tomislavgrad). Dobrodošlicu novoj generaciji postulanata uputili su provincijal fra Miljenko Šteko, odgojitelj fra Iko Skoko i gvardijan fra Danko Perutina. Preporučujemo mladu braću u molitvu.

PREMINUO FRA VINKO DRAGIĆEVIĆ

U nedjelju, 11. lipnja 2017., u našem samostanu na Humcu, okrijepljen sv. sakramentima, blago u Gospodinu preminuo je nje- gov sluga svećenik i naš brat FRA VINKO DRAGIĆEVIĆ u 100. godini života, 83. godini redovništva i 77. godini svećeništva.

Sv. misa zadušnica slavit će se u samostanskoj crkvi na Humcu u ponedjeljak, 12. lipnja 2017. u 15.00, a potom sprovodni obredi i ukop na Novom groblju na Humcu. Njegovo tijelo bit će izloženo u novoj crkvi na Humcu u 10 sati. Počivao u miru Božjem!

Fra Vinko je rođen 1917. u Miletinici. Pohađao je pučku školu 1924.–1928. u Međugorju. Gimnaziju 1929.–1938. na Širokom Brijegu i studij filozofije i teologije 1938.–1943. u Mostaru.

Obukao franjevački habit 4. srpnja 1935. na Humcu pred fra Matom Čuturićem, provincijalom. Vječni zavjeti su mu bili 5. srpnja 1939. u Mostaru. Zaređen za svećenika 29. lipnja 1941. u Mostaru po rukopołożenju biskupa fra Alojzija Mišića. Svećeničku službu je započeo 1943. u Tomislavgradu. Nakon toga je djelovao u Rasnu, Kočerinu, Mostaru, Humcu, Glavatičevu, Blagaju, Klobuku do povratka na Humac 1974.

Nakon rata proživio je križ logora i prognanstva. Od veljače do kolovoza 1945. (Široki Brijeg, Mostar, Sarajevo, Okučani, Nova Gradiška, Stara Gradiška, Zagreb, Maribor; uhićen u Rači pred Mariborom; bio u Mariboru u logoru od 7. svibnja do kraja lipnja 1945., slijedi logor u Zagrebu od dva desetaka dana; od Zagreba pre-

ko Slavonskoga Broda u logor u Bosanskom Brodu, pa u središnji zatvor u Sarajevu do 16. kolovoza; taj dan prebačen u Ćelovinu u Mostar do 31. kolovoza 1945.)

U zatvoru u Ljubuškom, Mostaru, Zenici, Sarajevu, u rudnicima Bukinje, Kreki, Lipnici, pa nazad u Zenicu od 5. studenoga 1949. do 5. studenoga 1952. Od 1974. nalazio se u samostanu na Humcu u službi propovjednika i isповjednika što je s velikim marmom i odgovornošću vršio sve do posljednjih godina. Cijelo je vrijeme svojega svećeničkoga i pastoralnoga djelovanja bio vrlo poznat kao obljebljeni kateheta među djecom i mladima. Upravo su ga zato komunisti osudili i zatvorili jer, kako oni kažu, odvodi im mladež. To je istina. On je i dječu i mladež i sve životne uzraste vjernika svojim životom, vrlo bliskim propovijedima i katehezama vodio Bogu. Neka mu Bog sve njegovo vjerno služenje nagradi životom vječnim.

Uvod na sprovodnoj misi za fra Vinka Dragičevića

1. Ovoga poslijepodneva opravštamo se ovom svetom misom od

našega brata, svećenika fra Vinka Dragičevića koji je pastoralno djelovao diljem Hercegovine: u Rasnu, Kočerinu, Mostaru, Humcu, Glavatičevu, Blagaju, Klobuku do povratka na Humac 1974. Providnost je htjela da nas napusti u svojoj stotoj godišnjici ovozemna života. Kad sam ga prošle godine u lipnju, u njegovoj 99., obišao, prepoznao me i radovao se našem susretu. Nasmiješio se kad sam mu obećao doći za stoti rođendan i donijeti rakije i smokava. Čovjek snuje, a Bog određuje. I odredio je da ga u njegovoj velikoj godišnjici pratimo na vječni počinak; s vjerom i sigurnošću da su „duše pravednika u ruci Božjoj“. Jer, Kristova smrt na križu odškrinula nam je vrata vječnoga života, pa u tom svjetlu vjere i mi danas stojimo uz odar dragoga nam fra Vinka sa sviješću kako je ovozemni život samo djelić onoga vječnog koji nakon smrti vječno traje. Fra Vinko je punih 83 godine proveo kao Bogu posvećeni redovnik u ovoj časnoj Hercegovačkoj provinciji „Uznesenja BDM“. A 77 godina slavio je ovu istu žrtvu kojom ga danas ispraćamo, a u kojoj je i on ponavlja riječi: *Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoje Uskrsnuće slavimo i tvoj slavni dolazak iščekujemo.*

Tim istim svjetlom vjere pratimo i njega odanom molitvom i zahvalnošću jer znamo da se „njegovim vjernima život mijenja a ne oduzima. I kad se razori dom ovozemna boravka, stječe se vječno prebivalište u nebesima“. Raspoložena uma i srca pomiješana i s osjećajem pobožne tuge zbog neizbjegnoga rastanka,

molit ćemo Svetomogućega neka dobrostivo privede našega brata fra Vinka u prostranstva gdje tuge više biti neće; ni jauka, ni bola, već mir i radost u Gospodinu. Ova pak euharistija kao „lijek besmrtnosti“, „predujam uskrsnuća i predokus nebeske gozbe“, kako je pisao sveti Ignacije Antiohijski, neka i njemu bude zalog vječnog spašenja.

Ponosni smo na našega preminula brata što je Riječ Božju navješćivao i kruh nebeski lomio, te zajednicu Božjega naroda oko stola Gospodnjega okupljaо. Dok u ovoj prigodi slušamo u tini njegovu posljednju propovijed, te zahvaljujemo Bogu za dar plodna svećeničkoga služenja i Bogu posvećena života, danas preporučujemo Velikom Svećeniku, Isusu Kristu sve naše svećenike i redovnike, kao i povjereni puk neka ostanu vjerni Bogu, Crkvi i narodu, te urešeni kršćanskim krjepostima napreduju ovdje na zemlji dok ne prispiju u vječno spasenje. A da bismo svoje molitve i nakane prinijeli Bogu čista srca, pokajmo se za svoje grijeha i propuste. Smiluj nam se Gospodine..

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski, Humac, 12. lipnja 2017.
u 15 sati

*Sv. misa zadušnica – Homilija
provincijala*

Preuzvišeni oče nadbiskupe Želimire, generalni vikaru don Željko, oče gvardijane fra Dario, braćo u redovništvu i svećeništvu, časne sestre, rodbino pok. fra Vinča, braćo i sestre!

Slavimo ovu sv. misu zadušnici za našega pokojnog fra Vinča, slavimo euharistiju. U tolikim zapisima crkvenih priručnika i molitvenika, koje je i naš subrat revno prebirao, susrećemo izraz da je Euharistija viaticum - hrana za čovjeka putnika koji je na putu u Život, odnosno Zemlju živih. A drevni crkveni pisci nam tumače da je u otajstvenu prisutnost Uskrsloga u sakramantu Euharistije upisana i sva dinamika koja cilja baš na naš kraj puta, na onaj neskriveni susret licem u lice, na prijelaz iz smrti u život. Eto nam niti koja povezuje sve te liturgijske tekstove i obredne molitve

koje izgovaramo. Podseća nas na to i plam ove svijeće... Zov je to na euharistijski communio s Kristom, na zajedništvo s Njim, Prvijencem usnulih, da s Njim i u Njemu uspostavimo ispravan odnos prema vlastitom životu i vlastitoj smrtnosti.

Evo nas danas ovdje kad je dogorjela svijeća zemaljskoga života našega fra Vinka. Svijeća koju je svojim credom – vjerovanjem, stalno čuvao da je suprotivi vjetrovi ne ugase, svijeća koja ga je vodila na cestama života. Od Miletine pa evo do Humca. A put je trajao čitavo stoljeće. On je iz one generacije naše braće koji su krvlju i stradanjem platili vlastitu vjernost Kristu. Iskusio je pravdu kojom komunisti uspostavljaju novi svijet. Iako je pošteđen proljevanja krvi kao 66 subraće, ipak je čašu koja mu je namijenjena gorko ispijao, prolazeći bolne postaje križnoga puta hrvatskoga naroda. Čudom je ostao živ i svjedočio o zlu kojega je čovjek u stanju počiniti. Potom je kušao komunističku tamnicu i sa svojim narodom trpio društvenu nepravdu, prolazeći brojne kušnje straha. Iako krhka tijela, sačuvao je snagu duha znajući da je u Kristu naša nada i naše pouzdanje. Krhko tjelesno zdravlje našega fra Vinka nadjačalo je nevolje života, budući da mu je svakodnevna

euharistija bila viaticum. Živo je s ovim vjerničkim narodom Hercegovine i dao mu sve što je mogao i imao: Božju riječ, mogućnost pomirenja s Bogom, Kruh života, Krista kao izazov i utjehu, vlastitu ljubav, srce i toplu riječ.

O njemu, oni koji su ga dobro poznavali, vele: - Što se tiče franjevaštva: „lako je bivao župnik, nije volio biti sam. Želio je biti s fratribima. Radovao se do suza svemu dobrom u zajednici, a isto tako boljele su ga do suza sve nevolje zajednice. Volio je novake kao dušu svoju.

A kao pastoralac bijaše vrsni kateheta, znao je djecu privući, njima na razumljiv način tumačiti. I biskup Čule ga je javno hvalio za kateheze. U propovijedima je argumentirano i, u slikama iz života župljana, tumačio Riječ Božju. Prosjećivao je ljudе, pogotovo u poljoprivredi. Bio je bliz sirotinji. Branio je te male ljudе. Stoga je, kad bi video nepravdu, znao dići svoj glas za toga malog čovjeka. I to za svakog čovjeka u duhu i dijaloga i ekumene. Jer je bio neustrašiv, poštivali su ga i protivnici - neprijatelji. Prema kazivanju, jedan takav komunist mu je re-

kao: „Ako te sretнем i imadnem pištolj, ubit ću te sa suzama u očima, jer znam da ubijam poštena čovjeka.“

Dragi naš fra Vinko, uskoro, kad tvoje zemne ostatke položimo majci zemlji, vjerujem da bi nam ti rekao, nemojte se dugo zadržavati pred „grobom“. Gospodin je živ. I ja živim u Njemu. Gospodin vas čeka u vašim „Galilejama“ (usp. Mt 28, 6-7). Uočnica je sv. Anti. Pomozite da preko vas On progovori srcima tolikih da bi im se oči otvorile i da bi Ga prepoznali!

U ime Hercegovačke franjevačke provincije i svih ljudi iz tvoga života, hvala ti na svemu! Osobito na primjeru da život ne bašti-

nimo iz ljudskoga obilja, nego iz smisla koji mu podarimo! Budući da si kao redovnik i svećenik ovđe primao i darivaо Riječ života, hrano se i drugima omogućavaо Jelo besmrtnosti, te živio po zakonima „budućih vremena“ u svojim zavjetima, duboko vjerujem da je sada ispunjena tvoja čežnja da jednom budeš sustolnik na vječnoj svadbenoj Gozbi kao subaštinik Kraljevstva! Neka je pokoj i smiraj u Bogu tvojoj dobroj duši, dragi naš brate i oče Vinko! Iskrena sućut našoj subraći u provinciji, osobito njegovim bratićima fra Marku i fra Mati, te svoj bližoj i daljnjoj rodbini. Pokoj vječni, daju mu Gospodine!

POKOJNICI

Preminula Zorka Marić ud. Stojana (1935.), majka našeg fra Ivana Marića, st.

Danas, ponedjeljak, 27. ožujka 2017. preminula je Zorka Marić ud. Stojana, majka našeg fra Ivana Marića, st.

Sprovod pokojne Zorke biti će u srijedu, 29. ožujka 2017. u 16 sati na groblju Krvnica u Radišćima (župa Humac).

Počivala u miru Božjem!

Preminula je Marija Strmečki, majka našeg fra Ivana Strmečkog

Opremljena svetim sakramentima, Marija Strmečki, majka našeg fra Ivana Strmečkog preminula je u ponedjeljak 28. kolovoza 2017. godine u Madisonu, država Wisconsin u 87. godini života. Naša sućut njenoj djeci: Fra Ivanu, Marinu i Margariti i njihovoj obitelji, rođacima i prijateljima.

Tijelo pok. Marije bit će izloženo u Hrvatskoj crkvi Srca Isusova u Milwaukee, u ponedjeljak, 4. rujna od 9 do 11 ujutro, a Sprovodana sveta misa u 11:30 isti dan. Počivala u miru Božjem.

Počivala u miru Božjem!

IZ FRANJEVAČKOG I REDOVNIČKOG SVIJETA

GODIŠNJI SUSRET PREDSJEDNIKA KONFERENCIJA OFM U RIMU

U ponedjeljak 15. svibnja 2017., započeo je godišnji susret predsjednika konferencija provincijalnih ministara i kustosa čitavoga našeg Reda s Generalnim definitorijem. Na zasjedanju sudjeluje i naš provincial fra Miljenko Šteko, predsjednik Južnoslavnske konferencije.

PREMINUO FRA BONAVENTURA DUDA

Zagreb, (IKA) – Fra Bonaventura Duda, franjevac-svećenik, član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda iz Zagreba blago je u Gospodinu preminuo 3. kolovoza oko 9 sati u Franjevačkom samostanu sv. Ivana Krstitelja u Varaždinu, u 94. godini života, 76. redovništva i 68. svećeništva.

Većinu života živio je i djelovao u Franjevačkom samostanu sv. Franje na Kaptolu u Zagrebu.

Bio je jednostavna i sveta života. Smatran je najuglednijim franjevcem na hrvatskom jezičnom području. Bio je teolog, bibličar, profesor-emeritus Sveučilišta u Zagrebu, prevoditelj, poliglot, pisac i pjesnik, kateheta, pedagog, skladatelj, dopisni član HAZU, zanosni propovjednik Božje riječi.

Rođen je u Rijeci 14. siječnja 1924. godine, krštenjem Roko. Rano djetinjstvo proveo je u selu Krasu na otoku Krku, gdje je s pet i pol godina krenuo u pučku školu. Pohađao ju je do 1933. godine, a nakon toga školovanje nastavlja na Sušaku u građanskoj školi. U to vrijeme ministirao je kod časnih sestara svetoga Križa i upoznao trsatske franjevce koje je, nakon drugog razreda, zamolio da ga prime u samostan. Primili su ga i 1935. godine poslali u Varaždin na franjevačku gimnaziju. U novicijat je ušao 1941. godine, a nakon mature 1944. započeo je studij teologije u Zagrebu. Na Katoličkome bogoslovnom fakultetu diplomirao je 1950. godine, a 15. siječnja iste godine na Trsatu proslavio mladu misu.

Od 1946. godine objavio je mnoštvo znanstvenih, stručnih i kulturnih priloga te više od 40 knjiga.

Njegov životni put 1954. godine nastavlja se u Rimu gdje je na Franjevačkom sveučilištu 'Antonianum' postigao doktorat disertacijom o dubrovačkom dominikancu Ivanu Stojkoviću, ekleziologu iz

XV. stoljeća. Nakon toga na Papinskom biblijskom institutu položio je biblijski licencijat. U Zagreb se vratio 1957. godine i u jesen postao asistentom na Katoličkome bogoslovnom fakultetu. Od godine 1964. do 1969. bio je redoviti profesor i pročelnik Katedre Svetoga pisma Novoga zavjeta. Više puta bio je prodekan, a od 1982. do 1986. godine dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta. Predavao je i na različitim institutima, a uz profesorski i nastavni rad, često je sudjelovao na brojnim znanstvenim skupovima i objavljivao radeove u stručnim časopisima i znanstvenim zbornicima. Umirovljen je 1. listopada 1993. godine, a 9. studenoga 2001. godine izabran je za profesora emeritusa Sveučilišta u Zagrebu.

Bio je glavni urednik Zagrebačke Biblije, kapitalnog prijevoda Svetog pisma iz 1968. godine, iznimnoga zagrebačkoga i hrvatskoga biblijskog pothvata, zajedno s ostalim vrhunskim zagrebačkim i hrvatskim književnicima i jezikoslovcima, teolozima i prevoditeljima, (tiskane u 400.000 primjeraka) što je utjecalo i na tiskanje desetak svezaka Hrvatskoga lekcionara (1973.-1991.).

Kao autor sadržajnog projekta i kao član uredništva s Jurom Kaštelanom sudjeluje u ostvarenju Zagrebačke Biblije 1968. godine u izdanju Stvarnosti, poslije ju je otkupila Kršćanska sadašnjost.

S fra Zorislavom Lajošem (+1972.), prvotnim iniciatorom, u jesen 1962. godine sudjeluje u pokretanju Glasa Koncila, koji će postati jedna od temeljnih ustanova naše Crkve u javnosti.

Širitelj je misli Drugoga vatikanskoga sabora s koncilskom ekipom predvođenom blagopokojnim profesorom Tomislavom Jankom Šagi-Bunićem, franjevcem kapucinom. Sudjeluje i opširno referira

na dva temeljna postkoncilska teološka simpozija o obnovi teologije u Santo Domingu (1965.) i u Rimu (1966.).

U punom tijeku postkoncilske obnove liturgije tadašnja Biskupska konferencija Jugoslavije povjerava fra Bonaventuri Dudi izradu biblijskog djela Hrvatskog lekcionara u deset svezaka. Taj posao izveo je u najužoj suradnji s fra Jerkom Fućakom (+1992.). Za potrebe lekcionara nanovo su preveli Novi zavjet u izdanju Kršćanske sadašnjosti te izvršili lekcionarsku redakciju Psaltira Zagrebačke Biblije. I danas čitamo u bogoslužju tekstove koje su oni priredili. Obojica su sudjelovala u prijevodu Rimskog misala i Časoslova. Fra Bonaventura je sam preveo osamdesetak novih časoslovnih himana. Kasnije su se obojica zauzela i za prijevod Ekumenskoga Novog zavjeta (Zagreb, 1972.) te za ostvarenje tzv. Jeruzalemske Biblije (1994.).

Značajna je njegova prisutnost od jeseni 1960. godine na Svećeničkom tečaju, a potom na Teološko-pastoralnom tjednu koji je ubrzo prerastao u najveći godišnji skup katoličkoga svećenstva u ondašnjoj Jugoslaviji, i sve do danas u Hrvatskoj.

Pridonio je u postkoncilskoj obnovi redovništva. Godine 1966. provincijali su mu povjerili redakciju prijedloga za obnovu franjevačkoga zakonodavstva - *Propositio pro accomodata renovatione Ordinis*.

Bio je neumoran pastoralni djelatnik, kao propovjednik, pisac, publicist i voditelj duhovnih vježbi. Fra Bonaventura Duda je među prvim svećenicima koji se pojavio na televizijskom ekranu. Bio je čest i tražen sugovornik mnogih radijskih i televizijskih emisija. Hrvatska televizija snimila je o njemu godine 2009. dokumentarni film 'Manji brat fra Bonaventura Duda'. Sugovornik je i brojnih novinskih intervjua. Mnogi su njegovi članci, objavljeni najprije u novinama i časopisima, kasnije sabrani i izdani u obliku knjiga, među kojima: trilogija popularnih komentara nedjeljnih i blagdanskih čitanja za sve tri liturgijske godine 'Sijač je Sin čovječji' (1989.), 'Sjeme je riječ Božja' (1987.) i 'U plemenitu srcu' (1990.), zbornici izabralih tekstova 'Koncilske teme' (1992.) i 'Rukovet domovinskih tema' (1999.), knjižica o redovništvu 'Ima li naše redovništvo budućnost' (1971.), knjiga o sv. Franji 'Moj sveti Franjo' (1990.), obrada hrvatskih božićnih pjesama 'Svijeta razveselitelj', korizmeni molitveni tekstovi 'Isusov križni put i Sedam riječi na križu' (1990.), hrvatske marijanske teme 'Nazaretska poruka Marijina Trsata', dvije knjige razgovora 'Ljudskost Božića' (1995.) i 'Krist i naši svagdani' (1996.), razmišljanja sa svojih štětnji po Mirogoju 'Ja Bogu povjerih svoj štap' (1999.), razmišljanja o početku novoga milenija 'S Isusom u treće tisućljeće' (2000.), razmatranja o duhovnosti 'Pabirci iz kršćanske duhovnosti' (2008.) i dr.

Uz sav svoj rad fra Bonaventura Duda bio je izvrstan voditelj dvaju crkvenih procesa za beatifikaciju slugu Božjih, najprije za provincijalnog ministra fra Vendelina Vošnjaka. Posljednjih godina intenzivno je pripremao materijale za kazu sluge Božjega fra Alekse Benigara, pišući izvješća o njegovoj svetosti. Benigar je osobito zaslužan kao prvi, dosada nenadmašeni, biograf Alojzija Stepinca. Osim toga surađivao je i na procesu bl. Alojzija Stepinca, o. Ante Antića i postavio temelje procesu sestre Malice Stanković.

Znanje fra Bonaventure Dude bilo je enciklopedijsko, a zanimanje za biblijske i teološke teme svestrano. On je bio djelatnik na širokom polju otkrivanja same Crkve i njene poruke u koncilskom i pokoncilskom vremenu. Posve je bio predan poslanju Crkve i nije birao zadatke po svojim sklonostima nego po njihovoj važnosti. Osjetljiv je za 'znakove vremena' i spreman na koncilijantnu suradnju sa svima kojima je na srcu dobro ljudi.

Dobitnik je niza hrvatskih i stranih nagrada i priznanja. Od Republike Hrvatske odlikovan je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića. Godine 2004. fra Bonaventura Duda dobio je u Zagrebu znanstvenu nagradu 'Annales Pilar' Instituta društvenih znanosti 'Ivo Pilar'. Nagradu je primio kao jedan od prvaka hrvatske teološke misli, jedan je od najuglednijih suvremenih crkvenih govornika. Godine 2008. godine primio je u Osijeku na Evangelickome teološkom fakultetu Ekumensku povelju za zasluge u biblijskome ekumenizmu o 40. godišnjici izlaska Zagrebačke Biblije, kojoj je s književnikom Jurom Kaštelanom bio glavnim urednikom. Godine 2010. kardinal Josip Bozanić mu je na proslavi 60. obljetnice svećeništva udijelio odlikovanje pape Benedikta XVI. križ „Pro Ecclesia et Pontifice“. Godine 2010. tadašnji generalni ministar Reda manje braće fra Jose Rodriguez Carballo predao mu je Medalju 800. obljetnice Reda u znak zahvale u ime sve braće Reda. Godine 2014. za zasluge i postignuća za duhovnost i kulturu dobio je Medalju Grada Zagreba. Godine 2014. dobio je Nagradu Grada Zagreba za životno djelo. Godine 2014. dobio je Nagradu Grada Rijeke za životno djelo.

Misa zadušnica slavlјena je 8. kolovoza u crkvi Sv. Franje na zagrebačkoj Opatovini. Predslavio ju je izaslanik zagrebačkog nadbiskupa pomoćni biskup Ivan Šaško, u zajedništvu s biskupom fra Bonaventurine rodne Krčke biskupije Ivicom Petanjkom, biskupima bjelovarsko-križevačkim Vjekoslavom Huzjakom, sisačkim Vladom Košićem i zagrebačkim pomoćnim Mijom Gorskim, izaslanikom Generalnog ministra Franjevačkog reda fra Ivanom Sesarom, predsjednikom Hrvatske redovničke konferencije fra Jurom Šarčevićem, dekanom KBF-a Sveučilišta u Zagrebu fra Marijom Cifrakom, brojnim svećenicima, redovnicama i ostalim vjernicima.

SKUP O 50. OBLJETNICI RAVNATELJSTVA DUŠOBRIŽNIŠTVA ZA HRVATE U INOZEMSTVU

U povodu obilježavanje 50. obljetnice Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu 25. i 26. travnja organiziran je znanstveno-stručni skup. Pokrovitelji skupa su Hrvatska biskupska konferencija i Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, a u organizaciji skupa, uz Ravnateljstvo, sudjeluju Hrvatsko katoličko sveučilište i katolički bogoslovni fakulteti Sveučilišta u Zagrebu i Univerziteta u Sarajevu.

Otvorenju skupa nazočili su zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, predsjednik HBK zadarški nadbiskup Želimir Puljić, potpredsjednik BK BiH vojni biskup Tomo Vukšić, predsjednik Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu vrhbosanski pomoći biskup Pero Sudar, sisački biskup Vlado Košić, gospicko-senjski biskup Zdenko Križić, umirovljeni vojni biskup Juraj Jezerinac, tajnik Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj mons. Janusz Stanislaw Blachowiak, rektor Hrvatskoga papinskog zavoda sv. Jeronima Bože Radoš, predsjednici konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica iz Hrvatske fra Jure Šarčević i iz BiH fra Miljenko Šteko, generalni tajnik HBK don Petar Palić, rektor Hrvatskoga katoličkog sveučilišta Željko Tanjić i područni delegati Hrvatske inozemne pastve. Otvorenju skupa nazočili su i potpredsjednik Vlade RH ministar vanjskih poslova Davor Ivo Stier, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Zvonko Milas, v.d. ravnateljica Hrvatske matice iseljenika Mirjana Ana-Maria Piskulić, kao i ravnatelji za pastoral stranaca u Njemačkoj Stefan Schohe i Austriji preč. Laslo Vencser.

U pozdravnoj riječi ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. dr. Tomislav Markić pojasnio je kako se za osnutak Ravnateljstva uzima dan imenovanja prvoga nacionalnog ravnatelja u osobi svećenika Prelature Opus Dei don Vladimira Vincea. Njegov dekret datira od 25. lipnja 1966. No, odlučeno je da se proslava jubileja održi uz ovogodišnju sjednicu Vijeća.

Predsjednik HBK nadbiskup Puljić izrazio je radost zbog susreta, te se prisjetio kako je i sam kao nekadašnji predsjednik Vijeća za inozemnu pastvu imao prilike obići mnoga mjesta gdje naši ljudi žive

i gdje među njima djeluju naši svećenici. Pedeset godina institucionalnoga pastoralnog rada dobra je prigoda Bogu reći iskreni hvala. Najprije za dar vjere kojim je pratio hod naših ljudi u tuđini, kao i za dar njihove ljubavi prema Crkvi koju su očitovali okupljujući se u misijama i pastoralnim centrima diljem svijeta. Ovo je prigoda reći velika hvala Bogu za svećenike, redovnike i redovnike i zauzete vjernike laike koji su dekretom naših biskupa pošli djelovati među iseljeništvom. Svojim radom i brigom za njih oni su ispisali svijetle stranice hrvatske povjesnice i povjesnice Katoličke Crkve. U našu zahvalu želimo uključiti i biskupije domaćine koje su nas u tim teškim vremenima razumjele i pokazale veliko srce prema vjerskim potrebama naših iseljenika, rekao je nadbiskup Puljić, te zahvalu uputio svima koji sada djeluju u inozemnoj pastvi. „Vaša je uloga nezamjenjiva i velika je pomoći i utjeha našim zemljacima u danima tjeskobe i nostalzije, ali i u neminovnom procesu inkulturacije kada se naši ljudi trude održavati škole i kulturne manifestacije, te okupljati se i slaviti misu na hrvatskom jeziku.“

Nadbiskup Puljić je vrijednim istaknuo godišnje skupove svećenika, đakona i pastoralnih suradnika i suradnica iz Zapadne Europe. „Ti su se skupovi održavali u različitim mjestima i rado se prisjećam rasprava i misnih slavlja koje smo na tim skupovima imali“, rekao je te još jednom uime svih biskupa sadašnjim pastoralnim djelatnicima zahvalio za sve dobro koje čine na mjestima i službama koje obnašaju.

Biskup Vukšić, prenoseći pozdrave i čestitke kardinala Vinka Puljića, naglasio je kako je to prigoda sa zahvalnošću se sjetiti svih osoba koje su dio svoga života, dušobrižničkoga umijeća i truda uložili za duhovne potrebe hrvatskih iseljenika, kao i za one koji se u naše vrijeme daruju u tu svrhu. Kratko se osvrnuo na hrvatsko inozemno dušobrižništvo koje je započelo polovicom 19. st. brigom za hrvatske radnike koji su sudjelovati u izgradnji Sueskoga kanala u doba egipatskih apostolskih vikara Hrvata biskupa Vujičića i njegova nasljednika Čurčije, a koji traju do naših dana do – kako je rekao - Sudara i Markića. Govoreći pak o dušobrižništvu posljednjih pedeset godina, biskup Vukšić naglasio je kako je

taj veliki projekt „bilo moguće ostvariti zahvaljujući dobroti, suradnji i otvorenosti partikularnih Crkava i civilnih vlasti u zemljama, u koje su naši iseljenici dolazili. Stoga njihovu plemenitost nikako ne smijemo zaboraviti. Ona je bila ogromna i također danas je takva, bez obzira što bismo ponekad možda željeli više”.

Biskup Vukšić upozorio je kako nove prilike traže nove oblike dušobrižništva, a novi doseljenici trebaju i dosadašnji način. „Stoga će i ubuduće biti delikatna zadaća njihovih dušobrižnika, a organizirana briga za njih velika obveza domovinske Crkve. No, stoljeće i pol postojanja suvremenoga dušobrižništva obvezuje također na propitivanje njegove dosadašnje duhovne učinkovitosti i pastoralnih plodova. Hrabri potrebu da se nastavi u dobru, ali i da se popravlja ono što treba biti bolje. U tom smislu, čini se da bi od velike koristi bilo ako bi službena državna predstavnštva bolje radila svoj posao, posebice na kulturnoj razini, i time se oslobođio prostor i energija kako bi hrvatske katoličke zajednice i njihovi dušobrižnici po svijetu na još vidljiviji način djelovali kao personalne župe, koje bi još više bile usmjerene pastoralnom smislu, i koje bi bile u stanju, same sebi osigurati također barem dobar dio svećeničkih i redovničkih zvanja”.

U pozdravu Zvonko Milas istaknuo je neizreciv značaj Crkve u domovini i izvan nje, jer u „Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini upravo je Crkva majčinski uzela hrvatski narod i odgojila ga na vrijednostima europske kršćanske civilizacije, dala mu identitet, kulturu, znanost, umjetnost, i najvažnije tradiciju čovjekoljublja. Crkva je s hrvatskim narodom dijelila sve strahote, i patnje, ratova, totalitarizama, siromaštva, ne ostavljajući ga nikad samoga na križu. Moralni uzori novije povijesti poput sv. Leopolda Mandića, bl. Alojzija Stepinca, bl. Ivana Merza i mnogih drugih koji su svojim primjerom odgajali naraštaje u iščekivanju uskrsnuća hrvatske slobode i državne suverenosti”.

Ministar vanjskih poslova Davor Ivo Stier na vrlo dojmljiv način iznio je vlastito iskustvo značenja hrvatske inozemne pastve. Katolička Crkva u hrvat-

skom iseljeništvu djelovala je i prije osnutka ravnatelja. Sjećam se, ne samo priče moga oca, nego i onoga što je kao dječak od četiri godine kada je morao napustiti Hrvatsku ponio sa sobom do daleke Argentine. On je u izbjegličkom logoru u Italiji dobio Katekizam Katoličke Crkve na hrvatskom jeziku, to je čuvao cijeli život i to je meni prenio. To je nešto što čuvam kao dragu uspomenu na pokojnog oca. Od tog trenutka pa nadalje, ne samo u mojoj obitelji nego i toliko ljudi našli su u Katoličkoj Crkvi i inozemnoj pastvi koju je organizirala Crkva u Hrvata mjesto gdje mogu biti povezani s Domovinom, ali i mjesto okupljanja”. U tom je kontekstu Stier naglasio kako je Katolička Crkva odigrala ključnu ulogu u očuvanju ne samo vjere, već i nacionalnog identiteta u vrlo teškim vremenima. „Osim tih aspekata, Crkva je bila i mjesto okupljanja za Hrvate u iseljeništvu koji su bili pripadnici različitih političkih opcija, različitih regionalnih pripadnosti, međutim imali su jedno mjesto barem jednom tjedno na misi gdje su svi bili prihvaćeni, gdje su se svi mogli okupiti. Crkva je imala uključiv pristup, toliko potreban ne samo hrvatskome iseljeništvu, nego hrvatskome narodu općenito”.

Nakon pozdravnih govora ravnatelj Markić kratko se osvrnuo na djelovanje Hrvatske inozemne pastve, posebnu pozornost posvećujući četvorici ravnatelja u proteklih 18 godina. Posebno je istaknuo važnost djelovanja mons. Vladimira Stankovića na temelju čijeg se djelovanja u inozemnoj pastvi i dalje gradi pastoralna aktivnost. U Hrvatskoj inozemnoj pastvi djelatno je u 187 hrvatskih misija i centara trenutačno 197 svećenika od čega su dvije trećine redovnici, pet je trajnih đakona, 50 redovnika i 44 pastoralna suradnika i suradnica laika, te 49 tajnika i tajnica, rekao je dr. Markić, istaknuvši da je Ravateljstvo pokrenulo i mrežnu i facebook stranicu kako bi povezalo hrvatske katoličke misije i centre i izvijestilo javnost o njihovu djelovanju na korist hrvatskih katoličkih iseljenika.

Otvaranje je uveličao Zagrebački bogoslovni oktet, a program je vodila Tanja Popec. (kta/ika)

HOMILIJA NADBISKUPA HRANIĆA NA MISI SHKM-A

Vukovar, (IKA) – Nakon što je evanđelje treće uskrsne nedjelje naviješteno na latinskom i bizantskom obredu, homiliju je predvoditelj slavlja đakačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić započeo rije-

čima apostola „A mi se nadasmot”, te upitao „nisu li dvojica žalosnih Isusovih učenika, koji napuštaju Jeruzalem te odlaze u Emaus, slika tolikih umornih, razočaranih i beznadnih ljudi. U njima se oslikavaju

stvarne životne prilike i mnogih hrvatskih mladića i djevojaka. Sjetimo se samo onih koji su se do sada prijavili na desetke natječaja za radno mjesto, ali bezuspješno, te su u rješavanju svojih životnih pitanja morali potražiti 'izlaz' odlaskom u inozemstvo. Znamo, ne odlazi se rado, nego žalosna srca, jer u zavičaju i domovini nastaje praznina. Tko će je i kako ispuniti? Nisu li dvojica učenika slika i tolikih vaših roditelja, žalosnih što vam ne uspijevaju pružiti ono što bi željeli; koji rade, ali ne primaju plaću; koji su zbog tuđe sebičnosti i neodgovornosti izgubili svoje radno mjesto?! Nisu li njih dvojica slika i onih poput mene, koji osjećaju da ne mogu ne govoriti i upućivati na zabrinjavajuće razmjere depopulacije Slavonije i naših hrvatskih sela i gradova?" Podsjetio je kako je u Hrvatskoj mnogo onih koji gube povjerenje u ljude, u institucije, u politiku te - puni gorčine i nezadovoljstva - tonu u izolaciju, osamljenost i beznađe; koji od nesigurnosti, neuspjeha i promašaja bježe u alkohol, drogu, u destrukciju i agresivnost.

Nastavljujući promišljjanje protkano čežnjom za nadom, propovjednik je rekao: „sve nas na različite načine nosi nada, no svi smo se više puta i razočarali. Znao nas je razočarati ne samo tijek događaja oko nas, koji se nisu ostvarili onako kako smo se mi nadali, nego su nas nadasve razočaravali ljudi koji su iznevjerili naša očekivanja, koji su nerijetko znali čak slomiti i pogaziti naše ideale. Ali sam je čovjek krhko i prolazno stvorene. I onda kad se nađemo pred čestitom osobom koja zavrjeđuje bezuvjetno povjerenje, moramo biti svjesni da je ne smijemo apsolutizirati. Samo je Bog uvijek s nama. Trajno, neprolazno i vječno“.

Vraćajući misao na dvojicu učenika, nadbiskup Hranić istaknuo je kako njima „Uskrsl ne nudi praznu utjehu, nego im nudi drugačiji pogled na istu stvarnost i novu nadu, novu perspektivu. Učenicima pomaže shvatiti da ih nije iznevjerio Bog i samo drugi ljudi, nego su ih iznevjerila i njihova očekivanja; i da nije krivnja na Bogu, ni samo u drugim ljudima, nego i u njihovu pogrešnom stavu. On u njihovu tamu unosi svjetlo Božje riječi. U liku stranca koji se pridružuje dvojici učenika na putu u Emaus, Isus stavlja pred nas pastire i učitelje izazov posebno odgovorna poziva: pratiti ove drage mladiće i djevojke, biti suputnici na njihovu putu – znati ih saslušati i razumjeti“.

Uputio je i na činjenicu kako uskrsli Isus dvojicu učenika suočava s njima samima u svjetlu evanđeoske logike: „O bezumni i spora srca da vjerujete u život koji se rađa iz smrti, da dozrijevanje uvijek ide pod ruku s križem i patnjom“, te parafrazirajući tu rečenicu nastavio: „Ne mora li, zato, pšenično zrno

umrijeti kako bi donijelo novi rod?! O bezumni i spora srca da prihvate da svijeća izgarajući svijetli; da se u životu ništa istinski vrijedno ne postiže bez muke, bez žrtve i umiranja sebi; da ovo društvo ne može postati bolje, humanije, poštenije i pravednije ako nema onih koji su spremni samoprijegorno služiti općem dobru, umirati sebi; ako nema onih koji su spremni ljubiti i činiti dobro i onda kad nema uzdarja, ljubiti i onda kad treba oprostiti i biti veći od tuđih slabosti; da nema i ne može biti blagostanja i napretka ako nema vas koji ste spremni učiti, studirati, marljivo raditi, biti postojani u dobru, oduštajati od veze, protekcije, mita i korupcije, od grešnih obrazaca ponašanja i od prizemne logike samo ovoga svijeta“.

Propovjednik se posebno zaustavio na rečenici „prepoznaše ga u lomljenju kruha“ nakon čega se vraćaju u Jeruzalem, tamo gdje ih okupljena zajednica dočekuje svojim iskustvom da su susreli uskrsloga Gospodina. I jedni su u drugima raspirivali i dijelili iskustvo uskrslne vjere i nade.

„I ovaj grad Vukovar u kojem smo danas okupljeni pruža nam snažnu pouku. Ovdje smo na osobit način kao narod iskusili da Bog svojih ne ostavlja, da u životu ne smijemo gledati samo na ljudske mogućnosti i granice, već da nam je računati i na Boga. Kad se dogodio slom i kad je potpuno iscrpljeni Vukovar pao, kad su čitavu Hrvatsku zahvatili tuga, razočaranje i dodatni strah, čitava je Hrvatska tada bila ‘moliteljica’ - po crkvama, na ulicama i trgovima. Od Krista nam je tada dolazila nuda i davala nam snagu“, rekao je nadbiskup Hranić, te nastavio: „i mi draga mladost, želimo danas iz Vukovara svom narodu i cijelome svijetu - vašim roditeljima i vršnjacima, našim hrvatskim političarima koji su ovih dana suočeni s ozbiljnim pitanjima, izazovima i tjeskobama, poslati poruku nade i ohrabrenja koja izvire iz Božje ljubavi i dobrote objavljene u Isusu Kristu. On je sigurno sidro naše stabilnosti, našega opstanka, On je nuda naša“.

Nadbiskup se također osvrnuo na kateheze koji su obilježile prvi dan 10. SHKM po župnim zajednicama. Mladi su promišljali „o kršćanskoj kreposti nade i euharistijskom kruhu nade po kojem nas zahvaća snaga Duha Krista raspetoga i uskrsloga te i mi postajemo glasnicima i nositeljima nade koja je u Kristu uskrslome“. Pozvao je mlade da list papira na kojem je bila slika kruha, po kojem su ispisivali poruke nade, „prelome“ kruh i podijele s onima koji su lijevo i desno od njih.

Na kraju homilije nadbiskup Hranić je još jednom istaknuo: „iskon našega života počiva u Božjem daru.

Nada se uvijek oslanja na Boga kao temelj sigurnosti; na Boga kao polazište i nadahnuće za svaku obnovu društva te na njega kao izvor i uvir potpune sreće i radosti. Takva nada nam uvijek daje snagu da prihvativimo sadašnjost, da prihvativimo svoju odgovornost za dobrobit hrvatskoga društva, te da se bez malodušnosti i straha otvorimo budućnosti

i snazi Božje milosti koja nas uvijek iznova obnavlja i nadilazi. Prepustimo se Kristovoj ljubavi i vodstvu. Molimo ga da nam bude suputnikom na našem životnom putu kao što je to bio dvojici svojih učenika na putu u Emaus i da uvijek ostanemo vjerni nedjeljom lomljenju kruha za euharistijskim stolom".

ZAVRŠENA ĐAKONSKA PASTORALNA GODINA

Svečanošću dodjele diplome o postignutoj svećeničkoj spremi đakonima, u ponedjeljak 29. svibnja 2017. godine u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu, završena je još jedna Đakonska pastoralna godina.

Diplome je, u prisustvu sisačkoga biskupa mons. Vlade Košića, provincijala Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavka Sliškovića, dekana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta prof. dr. sc. Marija Cifraka, rektora Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa preč. Anđelka Koščaka, voditelja Đakonske pastoralne godine i ravnatelja Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta preč. dr. Josipa Šimunovića, župnika

mentora, te rodbine i prijatelja
dubitnika diplome, uručio zagrebački nadbiskup kardinal Josip

Bozanić. Među đakonima su bila
i dvojica naše braće: fra Augustin
Čordaš i fra Zvonimir Pavičić.

PRIOPĆENJE S 70. REDOVITOGA ZASJEDANJA BISKUPSKE KONFERENCIJE BOSNE I HERCEGOVINE

U zgradi Biskupskoga ordinarijata u Banjoj Luci, 13. i 14. srpnja 2017. održano je 70. redovito zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, a sudjelovali su svi članovi BK BiH, osim biskupa mostarsko-duvanjskoga i apostolskoga upravitelja trebinjsko-mrkanskog mons. Ratka Perića, koji je zbog službenog boravka u Rimu, poslao svoga delegata.

Na zasjedanju su također sudjelovali: delegat Hrvatske biskupske konferencije mons. Nikola Kečić, vladika križevački, zatim predsjednik Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metodija mons. Ladislav Nemet, biskup zrenjaninski, te de-

legat Slovenske biskupske konferencije mons. Anton Jamnik, pomoćni biskup ljubljanski. Pošto su prenijeli pozdrave i duhovnu blizinu članova svojih Biskupskih konferencija s krajevnom Crkvom u BiH i njihovim pastirima, ukratko su prikazali najvažnija događanja i stanje katoličkih zajednica i društva uopće u svojim zemljama. S biskupima se susreo i apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto. Osvrćući se na obilježavanje 20. obljetnice Međureligijskoga vijeća BiH, pohvalio je izgradnju "mostova" između vjerskih poglavara te istaknuo potrebu da se i na taj način pomogne pojedincima mijenjati svoje srce i svoju misao snagom vlastite vjere i vjerskih vrjednota i tako pomoći promijeni društva u cjelini. Osvrnuvši se na svoj susret s cla-

novima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH, koji je održan 28. travnja 2017. u Sarajevu, biskupi su odlučili da i ubuduće na takve godišnje susrete pozivaju sve koji su, prema nedavno odobrenom Statutu, članovi te Konferencije. Razmotrivi Izvješće o službenom pohodu Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu u veljači 2017. godine, biskupi su izabrali mons. Tomu Vukšiću, vojnoga ordinaria, na novi mandat u Biskupskoj komisiji HBK i BK BiH za spomenuti Zavod. Biskupi su također izabrali mons. Marka Semrena, pomoćnoga biskupa banjolučkog, za svoga delegata na Redovničkom danu koji će se održati 9. rujna 2017. u franjevačkom samostanu na Humcu. Biskupi su odobrili Opći pravilnik Caritasa Bosne i Hercegovine. Pošto su razmotrili Pripremni dokument za XV. Opću redovitu skupštinu Biskupske sinode pod naslovom „Mladi, vjera i razlučivanje zvanja“ i nakon što su upoznati s poduzetim koracima Ureda za mlade BK BiH u vezi s tim, biskupi su dali potrebne smjernice predsjedniku Odbora za mlade pri Vijeću za laike BK BiH. Biskupi su saslušali izvješća svojih delegata: s plenarna zasjedanja Talijanske biskupske konferencije održane od 22. do 25. svibnja u Rimu; sa Susreta generalnih tajnika europskih biskupskih konferencija održana od 30. lipnja do 3. srpnja 2017. u Bokureštu, sa Susreta osoba zaduženih za medije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija održana od 7. do 10. lipnja 2017. u Sofiji, te s Međunarodnoga foruma mladih održana 5. do 9. travnja 2017. u Rimu pod naslovom: „Od Krakova do Paname – Sinoda u hodu s mladima“. Budući da su razmotrili Okružno pismo Zbora za bogoštovlje i sakramentalnu stegu „o kruhu i vinu za euharistiju“ od 8. srpnja 2017., biskupi podsjećaju svećenike da im je obveza nabavljati hostije samo na onim mjestima gdje su sigurni u njihovu kakvoću za slavlje euharistije odnosno da je kruh beskvasan i napravljen isključivo od pšenice. Ističu da se u dokumentu izrijekom spominje kako hostije koje su potpuno

bez glutena nisu valjana materija za euharistiju te podsjećaju da postoje hostije koje su djelomično bez glutena kao i da se pretvorba vrši pod prilikama kruha i vina pa se i pričest, kada to zahtijevaju zdravstveni razlozi, može podijeliti pod jednom ili drugom prilikom. Također podsjećaju misnike na obvezu da nabavljaju samo provjereno prirodno misno vino napravljeno samo od plodova loze. Potiču prezbiterе da vode brigu o svježini hostija i vina, a osobito kada je riječ o svježini posvećenih čestica pohranjenih u svetohranište.

Biskupi su prihvatali Godišnje izvješće Caritasa Bosne i Hercegovine kao i Izvješće Nadzornoga vijeća. Upoznati su s 18 projekata koje je u 2016. godini proveo Caritas BiH u koordinaciji s nad/biskupijskim Caritasima ili u suradnji s drugim partnerima. Raduje ih da su djelatnici Caritasa BiH aktivni u mreži Caritasa Europa, koji ima 47 članica, i Caritasa Internationalis, koji broji 165 članica, te da posebno blisko surađuju s talijanskim, belgijskim, švicarskim i američkim (CRS) Caritasima koji u Sarajevu imaju svoje urede kao i s mnogim drugima među kojima su i brojne organizacije civilnoga društva. Upoznati su i s rezultatima akcije Tjedna solidarnosti HBK sa Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini. I ovom prigodom biskupi zahvaljuju svim ravnateljima i svim djelatnicima i podupirateljima Caritasa te potiču sve vjernike na žarku molitvu za tolike dobrotvore koji su pomagali u teškim ratnim danima, a mnogi to čine i danas. Osobito potiču sve članove svojih biskupijskih zajednica na otvorenost srca prema siromasima i potrebnima kojih je u našoj zemlji, na žalost, još uvijek nemali broj.

Na blagdan sv. Bonaventure, nebeskog zaštitnika banjolučke katedrale i biskupije, 15. srpnja biskupi će slaviti svečanu euharistiju. Svetu misu predvodit će i propovijedati kardinal Puljić.

Banja Luka, 14. srpnja 2017.

Tajništvo BK BiH

PAPINA PORUKA ZA 32. SVJETSKI DAN MLADIH, 2017.

“Velika mi djela učini Svesilni!” (Lk 1,49)

Draga mladeži,

evo nas ponovno na putu nakon našega predivnog susreta u Krakovu, gdje smo zajedno proslavili 31. Svjetski dan mladih i Jubilej za mlađe u sklopu Svete godine milosrđa. Za vodiče smo uzeli svetog Ivana Pavla II. i svetu Faustinu Kowalsku, apostole Božjeg milosrđa, kako bismo ponudili konkretan odgovor na izazove našeg vremena. Doživjeli smo snažno iskustvo bratstva i radosti, a svijetu dali znak nade. Naše različite zastave i jezici nisu bili razlog za suparništva i podjele, nego prigoda za otvaranje vrata našega srca i građenje mostova.

U zaključnom dijelu Svjetskog dana mladih u Krakovu, najavio sam sljedeću postaju našega hodočašća, koja će nas, uz Božju pomoć, dovesti do Paname, 2019. godine. Na tom putu će nas pratiti Djevica Marija, koju svi naraštaji nazivaju blaženom (usp. Lk 1, 48). Ova nova dionica našeg putovanja nastavlja se na prethodnu, koja je u središtu imala blaženstva, i potiče nas da nastavimo ići naprijed. Žarko se nadam, naime, da ćete vi mladi ljudi i dalje kročiti naprijed, da nećete samo njegovati sjećanje na prošla vremena, već i imati hrabrost u sadašnjosti i nadu za budućnost. Takvi stavovi su zasigurno postojali u mladoj djevojci Mariji iz Nazareta i jasno su izraženi u odabranim temama triju sljedećih svjetskih dana mladih. Ove godine (2017.), razmišljat ćemo o Marijinoj vjeri, koja u svojem hvalospjevu Veliča kaže: “Velika mi djela učini Svesilni” (Lk 1, 49). Tema sljedeće, 2018. godine “Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga” (Lk 1, 30) uest će nas pak u razmišljanje o hrabroj ljubavi kojom je Djevica prihvatala anđelovo navještenje. Svjetski dan mladih 2019. godine bit će nadahnut riječima “Evo službenice Gospodnje. Neka mi bude po tvojoj riječi” (Lk 1, 38); to je Marijin odgovor anđelu, bremenit nadom.

U listopadu 2018. godine, u Crkvi će se održati Bi-skupska sinoda na temu Mladi, vjera i razlučivanje zvanja. Govorit ćemo o tome kako vi, mladi ljudi, živite iskustvo vjere usred izazova našeg vremena. Raspravlјat će se također o temi kako možete postići zrelost na svom životnom putu raspoznavanjem svojeg osobnog poziva, shvaćenog u širem smislu,

to jest poziva na brak, kao životnom opredjeljenju ili zanimanju, odnosno na posvećeni život i svećeništvo. Nadam se da će hod prema Svjetskom danu mladih u Panami i tijek priprema za Sinodu ići ukokrad jedno s drugim.

Naše doba ne treba mladež koja se izležava po cijeli dan

Prema Lukinom Evanđelju, nakon što je od anđela primila navještaj i na poziv da postane Spasiteljeva Majka odgovorila “da”, Marija ustaje i žurno hita posjetiti svoju rođakinju Elizabetu, koja je bila u šestom mjesecu trudnoće (usp. 1, 36.39). Marija je vrlo mlada; ono što joj je naviješteno neizmjeran je dar, no sa sobom nosi također vrlo velike izazove. Gospodin joj je zajamčio svoju prisutnost i potporu, ali je još mnogo toga u njezinu umu i srcu ostalo nepoznato i nejasno. Ipak, Marija se ne zatvara u kuću i ne dopušta strahu ili ponosu da ju sputaju. Marija nije tip osobe koja, da bi se dobro osjećala, treba dobar naslonjač u kojem se osjeća ugodno i na sigurnom. Ona nije djevojka koja se po cijeli dan izležava na kauču! (usp. Govor na bdjenju, Krakov, 30. srpnja 2016.). Ako starijoj rođakinji treba pomoći, ona ne okljeva nego odmah kreće na put.

Dug je put do Elizabetine kuće, oko 150 km. Ali mlađa žena iz Nazareta, vođena Duhom Svetim, ne poznaje zapreke. Ti su joj dani provedeni na putovanju zasigurno pomogli u razmišljanju o čudesnom događaju, čija je i sama bila dio. Isto se događa i nama svaki put kad sudjelujemo na hodočašću. Tijekom puta prisjećamo se događaja iz svoga života, proničemo njihovo značenje i raspoznajemo svoje zvanje koje zatim, u susretu s Bogom i u služenju drugima, dobiva jasne obrise.

Velika mi djela učini Svesilni

Susret dviju žena – mlađe i starije – ispunjen je prisutnošću Duha Svetoga i pun radosti i čuđenja (usp. Lk 1, 40-45). Dvije majke, kao i djeca koju nose u svome krilu, gotovo plešu od radosti. Elizabeta, zadivljena Marijinom vjerom, kliče: “Blažena ti što

povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina" (r. 45). Dà, jedan od velikih darova koje je Djevica primila je zasigurno vjera. Vjera u Boga je neprocjenjiv dar, ali taj dar treba prihvati. Elizabeta blagoslovila zbog toga Mariju, a Ona joj uzvraća hvalospjevom Veliča (Lk 1, 46-55), u kojem nalazimo riječi: "Velika mi djela učini Svesilni" (r. 49).

Marijina je molitva revolucionarna, to je hvalospjev žene snažne vjere, koja je svjesna svojih granica, ali se pouzdaje u Božju milosrdnost. Ta hrabra mala žena Bogu zahvaljuje jer pogleda na njezinu neznatnost, kao i za spasenje koje je donio narodu, siromašnima i poniznim. Vjera je u središtu čitave Marijine povijesti. Njezin nam hvalospjev pomaže shvatiti Gospodinovo milosrđe kao pokretačku snagu povijesti, povijesti svakog od nas, kao i čitavoga čovječanstva.

Kad Bog dotakne srce mladića ili djevojke oni postaju sposobni za velika djela. "Velika djela" koja je Svesilni ostvario u Marijinu životu govore nam također o našem hodu kroz život, koji nije besmisleno lutanje, nego putovanje koje, uza sve svoje nesigurnosti i patnje, svoju puninu može naći u Bogu (usp. Angelus, 15. kolovoza 2015.). Možda ćete mi reći: "Ali, oče, imam svoje granice, grješnik sam, što ja mogu učiniti?" Kad nas Gospodin poziva, on se ne zaustavlja na onome što jesmo ili što smo postigli. Naprotiv, onoga trenutka kad nas poziva, on gleda sve ono što možemo postići, svu ljubav koju smo sposobni darovati. Poput mlade Marije, možete učiniti da vam život postane sredstvom izgradnje boljega svijeta. Isus vas poziva da ostavite svoj trag u životu, svoj trag u povijesti, kako svojoj osobnoj tako i u povijesti mnogih drugih ljudi (usp. Govor na bdjenju, Krakov, 30. srpnja 2016.).

Biti mlad ne znači raskinuti veze s prošlošću

Marija je bila tekizašla iz adolescentske dobi, baš poput mnogih od vas. No, hvalospjev Veliča odjek je hvale njezina naroda i njegove povijesti. To nam pokazuje da biti mlad ne znači raskinuti veze s prošlošću. Naša osobna povijest nastavlja se na dugi trag, ona je dio zajedničkog putovanja kroz stoljeća onih koji su nam prethodili. Poput Marije, pripadamo svome narodu. A povijest nas uči da, čak i kada je morala ploviti po olujnom moru, Crkvu je vodila Božja ruka i pomagala joj da prebrodi teške trenutke. Pravo iskustvo Crkve nije kao neki flash mob, gdje se skupina ljudi dogovori naći se na nekome mjestu, izvede neki kratki performans, a zatim se razidu. Crkva je baštinica duge tradicije koja se prenosi s naraštaja na naraštaj, obogaćujući se istodobno

iskustvima svakoga pojedinca. Vaša osobna povijest također ima svoje mjesto u povijesti Crkve.

Spominjati se prošlosti služi također tome da budemo otvoreni neočekivanim načinima na koje Bog djeluje u nama i po nama. To nam također pomaže da budemo otvoreni Bogu da nas može izabrati za svoje suradnike u ostvarivanju svojega nauma spašenja. Vi, kao mladi ljudi, također možete činiti velike stvari i preuzeti veće odgovornosti jedino ako u svom životu prepoznate djelovanje Božje milosti i snage.

Želim vam postaviti nekoliko pitanja. Na koji način "pohranjujete" u svome sjećanju događaje i iskustva svoga života? Kako pristupate činjenicama i slikama koje su vam se utisnule u pamćenje? Neki bi od vas, osobito oni koji su ranjeni nekim životnim prilikama, možda htjeli "resetirati" svoju prošlost, iskoristiti pravo da zaborave sve što je bilo. Ali htio bih vas podsjetiti da ne postoji svetac bez prošlosti ni grešnik bez budućnosti. Biser se rađa iz rane u školjci! Isus, svojom ljubavlju, može izlijeciti naša srca i pretvoriti naše rane u prave bisere. Gospodin, kao što reče sveti Pavao, svoju moć može očitovati po našim slabostima (usp. 2 Kor 12, 9).

Ipak, sva naša sjećanja ne bi trebala ostati zbijena na jednome mjestu, kao u memoriji nekog tvrdog diska. Ne možemo isto tako sve pohraniti u nekom virtualnom "oblaku" (cloud). Moramo naučiti kako od proteklih događaja stvoriti dinamičnu stvarnost o kojoj ćemo razmišljati i iz koje ćemo izvlačiti pouku i značenja za našu sadašnjost i budućnost. Mukturpna je, ali nužna zadaća otkriti tanku nit Božje ljubavi koja se provlači kroz sav naš život.

Mnogi ljudi kažu da ste vi mladi rastreseni i površni. Potpuno su u krivu! No, treba priznati da je u ovom našem dobu potrebno ponovno vratiti sposobnost razmišljanja o vlastitom životu i njegova usmjeravanja prema budućnosti. Imati prošlost nije isto što i imati povijest. U svom životu možemo imati mnogo uspomena, ali koliko ih je uistinu dio našeg sjećanja? Koliko su one značajne za naše srce i koliko nam pomažu dati smisao vlastitom životu? Na društvenim mrežama vidimo lica mlađih na mnoštvu fotografija koje su trag više ili manje stvarnih događaja, ali ne znamo koliko je sve to stvarno "povijest", iskustvo koje se može prenijeti i koje je urešeno svrhom i smislom. Televizijski programi nude obilje takozvanih "reality showa", ali to nisu stvarne priče, to su samo minute koje pred televizijskom kamerom provode osobe koje žive od danas do sutra, bez dubljeg plana. Ne dajte se zavesti ovim lažnim slikama stvarnosti! Budite protagonisti svoje povijesti, odlučujte o svojoj budućnosti!

Kako ostati povezani po uzoru na Mariju?

Za Mariju se kaže da je sve te stvari pohranjivala i prebirala u svom srcu (usp. Lk 2, 19.51). Ova jednostavna djevojka iz Nazareta uči nas svojim primjerom čuvati sjećanje na događaje iz života, ali i kako ih povezati, sastavljući od dijelova cjelinu koja tvozi mozaik. Kako možemo naučiti to činiti u praksi? Dopustite mi da vam ponudim neke prijedloge.

Na kraju svakoga dana možemo izdvojiti nekoliko minuta da stanemo i prisjetimo se lijepih trenutaka, kao i izazova, onoga što je bilo dobro i onoga što je pošlo po zlu. Na taj način, pred Bogom i pred samima sobom, možemo izraziti svoju zahvalnost, žaljenje i svoje povjerenje. Ako hoćete, možete sve to također zapisati u bilježnicu, voditi kao neku vrstu duhovnog dnevnika. To znači moliti u životu, sa životom i o životu, a to će vam sigurno pomoći da prepoznate velike stvari koje Gospodin čini za svakog od vas. Kao što je rekao sveti Augustin, Boga možemo pronaći na širokim poljanama svoga pamćenja (usp. Ispovijesti, X, 8, 12).

Čitajući hvalospjev Veliča shvaćamo koliko je Marija poznavala Božju riječ. Svaki stih tog hvalospjeva ima svoju paralelu u Starome zavjetu. Mlada Isusova majka znala je dobro molitve svoga naroda. Sigurno su je tome poučili njezini roditelji, baka i djed. Koliko je samo važno prenošenje vjere s koljena na koljeno! Postoji neko skriveno blago u molitvama koje nas uče naši pređi, u onoj živoj duhovnosti običnih ljudi koju nazivamo pučkom pobožnošću. Marija baštini vjeru svoga naroda i oblikuje je u hvalospjev koji je u potpunosti njezin, ali u isti mah i hvalospjev čitave Crkve. I cijela ga Crkva zajedno s njom pjeva. Da biste i vi mladi mogli pjevati Veliča i svoj život učiniti darom za cijelo čovječanstvo, bitno je da se povežete s povijesnom tradicijom i molitvom svojih predaka. Zato je za vas važno poznavati Bibliju, Božju riječ, svakodnevno je čitati i pustiti je da govori vašem životu, te događaje iz svakodnevnog života tumačiti u svjetlu onoga što vam Gospodin govori u Svetom pismu. U molitvi i u molitvenom čitanju Biblije (takozvana lectio divina), Isus će vaša srca ispuniti toplinom i prosvijetliti vam korake, čak i u tamnim trenucima vašega života (usp. Lk 24, 13-35).

Marija nas također uči živjeti "euharistijski", to jest zahvaljivati i hvaliti, a ne usredotočiti se samo na svoje probleme i teškoće. U životu vrijedi da današnje prošnje postaju razlozima sutrašnje zahvalnosti. Tako će vaše sudjelovanje na misi i pristupanja sakramentu pomirenja biti ujedno i vrhunac i novi početak. Vaši će se životi obnavljati iz dana u dan u oproštenju i postat će trajna hvala Svevišnjemu. "Uz-

dajte se u Božje pamćenje [...] njegovo pamćenje je srce ispunjeno nježnošću i samilošću, koje s radošću briše svaki trag zla u nama" (usp. Homilija na misi Svjetskog dana mlađih, Krakov, 31. srpnja 2016.).

Vidjeli smo da hvalospjev Veliča izvire iz Marijina srca u času u kojem susreće svoju stariju rođakinju Elizabetu. Svojom vjerom, svojim oštrom unim pogledom i svojim riječima, Elizabeta pomaže Djevici bolje shvatiti veličinu onoga što Bog u njoj ostvaruje, kao i poslanje koje joj je povjerio. A vi, jeste li vi svjesni čudesnog vrela bogatstva koji predstavlja susret između mlađih i starijih osoba? Koliku važnost pridajete starijim osobama, svojim bakama i djedovima? S pravom se želite "vinuti u let", u svom srcu nosite tolike snove, ali trebate i mudrost i viziju starijih. Dok širite svoja krila da poletite, važno je da otkrijete svoje korijene i preuzmete štafetu od osoba koje su vam prethodile. Da bi se izgradilo budućnost koja ima smisla, potrebno je poznavati događaje iz prošlosti i zauzeti stav prema njima (usp. Amoris laetitia, 191, 193). Vi mlađi imate snagu, a starije osobe imaju pamćenje i mudrost. Kao što je Marija učinila s Elizabetom, upravite svoj pogled u starije, svoje bake i djedove. Oni će s vama razgovarati o stvarima koje mogu pobuditi oduševljenje u vašem duhu i dirnuti vas u srce.

Kreativna vjernost za izgradnju budućnosti

Istina je da ste još mlađi te vam je stoga možda teško shvatiti vrijednost i važnost tradicije. Morate međutim znati da to nije isto što i biti tradicionalisti. To nikako! Kad je Marija u Evanđelju rekla "velika mi djela učini Svesilni", ona želi reći da ta "velika djela" nisu prošlost, nego se nastavljaju događati u sadašnjosti. Nije riječ o nekoj dalekoj prošlosti. Znati se spominjati prošlosti ne znači biti nostalgičan niti navezan za određeno razdoblje povijesti, već znati prepoznati vlastite korijene, tako da se možemo uvjek vraćati na ono bitno i sa stvaralačkom vjernošću prionuti izgradnji budućnosti. Bilo bi potpuno pogrešno i u konačnici beskorisno njegovati pamćenje koje nas koči i sputava, gdje bismo uvjek iste stvari činili na isti način. Pravi je Božji dar vidjeti kako mnogi od vas, sa svojim pitanjima, snovima i preispitivanjima, odbijaju slušati one koji govore kako se stvari ne mogu promijeniti.

Društvo koje cjeni samo sadašnjost skljono je također odbaciti sve naslijeđe prošlosti, kao što su na primjer institucije braka, posvećenog života i svećeničkoga poslanja. Na to se gleda kao na besmislene i zastarjele forme. Neki misle da je bolje živjeti u takozvanoj "otvorenoj" situaciji, prolaziti kroz život kao

da je to neki reality show, bez cilja i svrhe. Ne dajte se obmanuti! Bog je došao proširiti obzore našeg života u svakom pogledu. On nam pomaže pridati prošlosti vrijednost koja joj pripada kako bismo bolje gradili budućnost sreće. No, to je moguće samo ako imamo vjerodostojno iskustvo ljubavi, koje nam konkretno pomaže razabrati Gospodinov poziv i uz njega prionuti. Jedino nas to čini istinski sretnima.

Draga mladeži, povjeravam naš hod prema Panam, kao i tijek priprema za sljedeću Biskupsku sinodu, majčinskom zagovoru Blažene Djevice Marije. Molim vas da imate na umu dvije važne obljetnice u 2017. godini: tristotu obljetnicu pronalaska slike Gospe od Aparecide u Brazilu i stotu obljetnicu ukanjanja u Fatimi, u Portugalu, gdje, uz Božju pomoć, planiram hodočastiti sljedećega svibnja. Sveti Martin od Porresa, jedan od svetaca zaštitnika Latinske

Amerike i Svjetskoga dana mlađih 2019. godine, u svojem poniznom svakodnevnom služenju, običavao je Mariji donositi najljepše cvijeće, kao znak svoje sinovske ljubavi. I vi, poput njega, njegujite odnos prisnosti i prijateljstva s Gospodom, povjeravajući joj svoje radosti, nemire i brige. Uvjeravam vas da nećete požaliti!

Neka nas mlada djevojka iz Nazareta, koja je u čitavom svijetu poprimila tisuću imena i lica, da bi se učinila bliskom svojoj djeci, sve zagovara i pomogne nam da pjevamo o velikim djelima koja Gospodin u nama i po nama ostvaruje.

Iz Vatikana, 27. veljače 2017.

Spomen dan svetoga Gabrijela od Žalosne Gospe

MIR I DOBRO

Vijesti

II. 2017.

TEČAJ ZA DUHOVNE ASISTENTE OFS-A I FRAME

U organizaciji Konferencije nacionalnih duhovnih asistenata Hrvatskoga nacionalnog bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) i Franjevačke mladeži (Frama) održan je XI. nacionalni tečaj za duhovne asistente u Samoboru, u Kući susreta Tabor, od 13. do 15. ožujka 2017. Bilo je nazočno tridesetak redovnika iz svih obdijenica Prvoga franjevačkog reda i TOR-a, te s. Janja Jurman iz Družbe Kćeri milosrđa TSR sv. Franje. Na početku su okupljenima riječi pozdrava uputili fra Josip Blažević, provincijal Provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca, i fra Ilija Vrdoljak, provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Duhovnim su asistentima zahvalili na njihovu radu i potaknuli ih da zajedno s franjevačkim svjetovnjacima budu svjedoci evanđelja u ovome svijetu i vremenu.

Uvodno predavanje o suradnji prezbitera, redovnika i laika održao je mr. fra Žarko Relota, OFMConv. Najprije je razlučio temeljne pojmove o kojima je pozvan progovoriti, a potom s pastoralne strane osvijetlio ono što je navedenim staležima zajedničko i kako mogu raditi i surađivati na dobro Crkve. Preporučio je svima da svoj poziv i poslanje vrše kao prijatelji Kristovi, djeca istoga nebeskog Oca, štovatelji Blažene Djevice Marije te ljudi nade i molitve. Dao je konkretnе prijedloge kako redovnici mogu biti prihvaćeniji od dijecezanskoga klera i kako voditi laike Bogu u franjevačkome duhu.

Na Tečaj je bila pozvana i rado se odazvala nacionalna ministra OFS-a s. Branka Černugelj, koja je započela svoj prvi mandat na toj službi. Najviše se oslonila na predavanje br. Tibora Kausera, generalnoga ministra OFS-a, koje je održao na izbornome kaptulu u listopadu prošle godine: „Vođenje i animiranje – osnovni

Mostar, travanj 2017. – rujan 2017. (izbor)

elementi upravljanja Redom.“ Ti se elementi mogu razumjeti u slici križa, pri čemu animiranje označuje duhovnu dimenziju i odnos s Bogom, dok se vođenje odnosi na odnos s ljudima, na horizontalu. Podsjetila je da je OFS samostalan kao Red, ali nije neovisan: djeluje u Crkvi i na dobro Crkve. Svim je asistentima koji se trude dobro raditi u franjevačkim zajednicama zahvalila na trudu i potaknula ih na hrabrost i odgovornost u vršenju službe, te otvorenost prema svjetovnim franjevcima.

U utorak, 14. ožujka, fra Zvonimir Brusač, TOR, pojasnio je pojmove vođenja i animiranja pred izazovima suradnje u bratstvima OFS-a, pošavši od dokumenata, te istaknuo potrebu da asistenti svjetovnih franjevaca budu osobe širine, bratskoga dijaloga, sposobne jamčiti katolički nauk i dijeliti vlastito duhovno iskuštenje. Spomenuo je tri cilja duhovne asistencije: jamčiti vjernost franjevačkoj karizmi, vjernost Katoličkoj Crkvi i jedinstvo cijele Franjevačke obitelji. Naglasio je koje su pretpostavke, polazišta i obvezna područja suradnje i ponudio kratku analizu sadašnjega stanja duhovne asistencije u OFS-u.

Fra Josip Repeša, OFM, u svome je izlaganju pošao od pitanja sv. Franje: „Gospodine, što hoćeš da učinim?“, te potaknuo asistente da prema članovima Frame i mladima općenito budu u stavu osluškivanja, podupiranja i strpljivog praćenja. Asistenti trebaju biti duhovnici, svjedoci Božje ljubavi, čuvari bratskoga zajedništva i jamci povezanosti s Crkvom. Očekuje se da upute bratsku opomenu u duhu evanđelja i kažu ponekad i: „Ne!“ mladima, uz jasno i argumentirano objašnjenje. Pritom je važnija prisutnost na susretima mlađih i kvalitetan rast u ljudskoj, kršćanskoj i franjevačkoj formaciji od broja članova Frame.

U poslijepodnevnim satima su među duhovne asistente stigle nacionalna predsjednica Frame Anamarija Tomašević i nacionalna dopredsjednica Marijana Mijatović. Anamarija je naglasila koliko je potrebna i dragocjena prisutnost asistenata na susretima Franjevačke mladeži jer im pomažu duhovno rasti i svjedoče franjevačku karizmu. Potrebni su mlađima kao savjetnici, pratitelji i oni koji upućuju bratsku opomenu u duhu kršćanske ljubavi. Mlade smatra autoritarnost, nejedinstvo i nesloga među samim duhovnim asistentima te „uzimanje strane“ u slučaju nejasnoća ili suprotstavljenih mišljenja među njima.

S. Helena Brigić, OFS i fra Ivan Markanović, OFMCap, su u večernjim satima predstavili do sada poduzete aktivnosti nedavno ustanovljenoga Povjerenstva za obitelj kao radnoga tijela Nacionalnoga vijeća OFS-a. Oni se žele uključiti u aktivnosti Crkve, upoznati sadašnje stanje, povezati se međusobno i uključiti više obitelji u svoj rad. Kane poduzeti i neke karitativne aktivnosti i organizirati obiteljske susrete. Općenito govoreći, žele uključiti više franjevaca svjetovnjaka u Povjerenstvo, te promicati izgradnju obitelji kao svetišta života, mjestâ i škola molitve, mjestâ

samokontrole, strpljivosti i čekanja, te odgoja za dostojanstvo i komunikaciju.

U srijedu, tijekom zadnjega dana Tečaja, sudionicima je predstavljen „Priručnik za formaciju u vremenu uvođenja i vremenu početne formacije“ Franjevačkoga svjetovnog reda, koji je tiskan u biblioteci „Brat Franjo“ u studenome 2016. O Priručniku je govorila glavna urednica s. Danijela Rebac, OFS, i nacionalni duhovni asistent fra Krunoslav Kocijan, OFM. Istaknuta je činjenica da teme prate novi i prošireni Program formacije u vremenu uvođenja i vremenu početne formacije. Sve su teme sustavno metodološki i katehetski obrađene po jedinstvenoj strukturi i uz mogućnost proširenja drugom dostupnom literaturom.

Osim toga, odvijao se bratski dijalog s nacionalnim duhovnim asistentima i razmjena iskustava iz mjesnih bratstava. Pokazalo se da je ovakav oblik formacije i dalje koristan i potreban, kako asistentima s više iskustva, tako i mlađima, koji su nedavno preuzezli službe. Uz sve poteškoće, termin u sredini korizmenoga vremena, krajem veljače ili u prvoj polovici ožujka, pokazao se kao najpo-voljniji za održavanje Tečaja. Mnogi su sudionici tražili da se sustavnije pristupi formaciji redovnika za duhovnu asistenciju, što bi trebao postati redoviti dio programa po pojedinim provincijama. Susretanje, otvorenost i suradnja sigurno mogu doprinijeti kako boljoj duhovnoj asistenciji tako i zalaganju za evandeoske vrijednosti.

Kao gosti i aktivni sudionici na Tečaju su bili nacionalni duhovni asistent OFS-a u Bosni i Hercegovini fra Antonio Šakota, OFM, iz Mostara i fra Tomislav Jelić, OFM, iz Ružića. Zahvalni za gostoprимstvo, mogućnost rada i veliki angažman poslužitelja za sve potrebe, sudionici su zahvalili voditelju Kuće susreta fra Ivanu Matiću i osoblju te se razišli kućama.

fra Krunoslav Kocijan, OFM

PREDSTAVLJENA KNJIGA FRA ANTE PRANJIĆA: "BAZILIKI I SAMOSTAN U DUVNU"

Bazilika i samostan u Duvnu knjiga je fra Ante Pranića koja će zasigurno naći mjesta u svakoj duvanjskoj obitelji. Izuzetno kvalitetno opremljena s mnoštvom fotografija i tabela, napisana jezikom razumljivim prosječnom čitaču, privukla je pozornost i interes duvanjske publike. Posjetitelji, koji su ispunili skupštinsku dvoranu do posljednjeg mjesta pljeskom su pozdravili predstavljače prof. dr. Ivicu Šarca, profesora Matu Kelavu te autora fra Antu. Program su uljepšali svojim glazbenim izvedbama polaznici Osnovne glazbene škole Tomislavgrad.

U proslou knjige koji je napisao prof. dr. sc. Ivica Musić naveo je i sljedeće: „Iz čitateljske perspektive ova knjiga ima barem trostruki karakter. Naime za čitatelja koji malo ili gotovo nimalo ne poznaje povijest duvanjskog kraja ona može biti vrlo dobar vodič i izvor dodatnih informacija. Oni pak čije je znanje solidno u njoj će zasigurno pronaći nove podatke koji će proširiti njihove dotadašnje spoznaje.“

Teško je međutim reći koliko će se njome okoristiti znanstvena i stručna javnost. Iako se autor služio odgovarajućim izvorima i literaturom rabeći pritom znanstveni instrumentarij, nema sumnje da će neki tražiti određene nedostatke, jer neće odmah uvidjeti ili pristati na to da autor stavlja naglasak na propedeutički karakter, znajući da knjiga ima ulogu u ime Franjevačkog muzeja Tomislavgrad istaći umjetničke i arhitektonske vrednote u tim prostorima. No to zacijelo ovoj knjizi ne umanjuje vrijednost jer je njezina prvotna nakana predstaviti duvanjsku baziliku i samostan koji su imali i imaju nezamjenjivu ulogu za stvaranje i očuvanje samopoštovanja i ugleda kod drugih.“ *Zora Stanić*

U MATICI HRVATSKOJ PREDSTAVLJENI ISTAKNUTI AUTORI S PODRUČJA HERCEGOVINE

U organizaciji ogranka Matice hrvatske Čitluk koji se predstavio djelima odabranih književnika i likovnih stvaratelja s prostora Hercegovine u Matici hrvatskoj u Zagrebu, 25. travnja, upriličen je nesvakidašnji bogat program u kojem su posjetitelji mogli uživati u lijepoj riječi i slici. Nazočne je pozdravio u ime domaćina dopredsjednik Matice hrvatske Damir Barbarić, a u ime ogranka Matice hrvatske Čitluk, koja je inicijator i organizator programa, obratio se Andrija Stojić, predsjednik. Obraćajući se nazočnima predstavio je brojne aktivnosti i rad ogranka Matice hrvatske Čitluk.

„Želeći sačuvati nacionalni kulturnu vlastitost te je njegovati i širiti, ogrank Matice hrvatske Čitluk organizira iznimno bogate kulturne manifestacije: Uskrs s Maticom u Brotnju, Božićni susret s Maticom u Brotnju, Dani Matice hrvatske u Brotnju, te kao suorganizator kulturno-književne manifestaciju „Susreti pod hrasom“, turističko-kulturno-gospodarstvene manifestacije „Dani berbe grožđa- Brotnjo“ najstarije manifestacije u BiH. Uz dobro suradnju i druženje veseli nas činjenica da ogrank Matice hrvatske Čitluk kroz te manifestacije promiče kulturnu baštinu svoga kraja, nacionalno i kulturno zajedništvo, povezuje ljudi i krajeve, što zasigurno djeluje u narodu u izravnu susretu sa svima koji su gladni znanja, žedni kulture. Kako bismo unaprijedili provođenje

programa Matice hrvatske Čitluk, njezino značenje u iskazivanju kulturnoga i nacionalnoga identiteta, čuvanjem zatećene i naslijedene kulturne baštine, a naročito stvaranjem i njegovanjem novih vrijednosti, razvili smo izuzetno bogatu i raznovrsnu nakladničku djelatnost što nas po broju dosada objavljenih naslova svrstava u najaktivnije ogranke Matice hrvatske“, istaknuo je Stojić.

U programu je predstavljeno književno stvaralaštvo dvaju angažiranih hrvatskih autora s područja Hercegovine i to Anite Martinac i fra Miljenka Stojića. O djelima franjevca i književnika Miljenka Stojića, a posebno o knjigama „Podno križa“ i „Stopu po stopu“, govorio je poznati hrvatski književnik Hrvoje Hitrec nazavši ga “ministrom informiranja u vlasti Kraljice mira”. “Godingama pratim književni i neknjiževni rad fra Miljenka Stojića, njegovu prozu, pjesnička djela, njegove britke kolumnne koje čitam na portalima, nježne i poučne knjige namijenjene djeci, pratim sam njegove medijske pothvate međugorske, postulatorske širokobriješke, vodio ga u bilješkama kao čovjeka koji je bio pionir informatičke revolucije u franjevaca, barem na ovim našim hrvatskim prostorima. Ministar informiranja u Vladi Kraljice mira. Neobičan čovjek, svakako, putnik kroz vrijeme koje nije kronološki poredano, pa se u njegovim djelima susreću sadašnjost i svagdašnjost s ljudima i događajima iz bliskih davnina, zvuk zvona ili boja ruže dozivaju uspomene na one kojih više nema, miris kave i cigareta na druženja u kojima se raspredaju hrvatske sudbine, sjećanja na užase svršetkom onoga rata koji je donio komunizam i stradanja, i ovoga nedavnog devedesetih kada je Miljenko Stojić kao dušobrižnik naših vojnika bio izravnim svjedočkom hrabrosti hrvatskih mladića. I tako sve do danas, kada autor sjedi pokraj Matoša na zagrebačkoj klupi i kaže u pjesmi: „E moj Matošu, stiglo nas twoje vrijeme i twoje pjesme, znam da bi ti htio da je drukčije, ali nije“, istaknuo je Hrvoje Hitrec predstavljajući književni rad fra Miljenka Stojića.

Književnik i publicist Damir Pešorda govorio je o djelima književnice Anite Martinac, s osobitim osvrtom na njezine vrlo čitane romane „Medaljon“ i „Posljednji“. „Romani „Medaljon“ i „Posljednji tvore“ tematski zaokruženu cijelinu. To su dokumentarno-romansirane priče o jednom od najtraumatičnijih i najkrvavijih isječaka i inače teške i krvave povijesti hrvatskoga naroda zapadne Hercegovine. Tim romanima autorica je hrvatsku književnost obogatila jednom dotada neobrađivanom temom i jezičnim bogatstvom lokalnoga idioma te uspješno i umješno literinizirala zapadnohercegovački prostor, povijest i ljude, dotada prepuštene gotovo isključivo usmenoj narodnoj epici. To su, po mom skromnom mišljenju, tri najvažnije karakteristike njezina proznog opusa“, ocijenio je Pešorda. Osvrnuo se i na jezik kojim su pisani romani „Medaljon“ i „Posljednji“. „Osobitu draž prozi Anite Martinac daje jezik obogaćen leksikom lokalnoga zapadnohercegovačkog govora. Lokalnim idiomom, kojega su osnovna obilježja ikavica i specifičan leksik, pisani su dijalazi, dok su ostali dijelovi pisani biranim standardnim književnim jezika. Kao rođeni Hercegovac, čitajući ove romane, osjetio sam kako preda mnom izvire jedan potonuli svijet, satkan sav od, bojim se, nepovratne nedavnosti. Brojni izrazi iz romana već danas zvuče arhaično jer u suvremenoj Hercegovini polako nestaje seoska podloga iz koje je taj idiom izrastao, no ta im arhaičnost nije nedostatak, nego tekstu daje neku osobitu draž. Otimajući ih zaboravu, autorica tim izrazima obogaćuje korpus hrvatskog književnog jezika“, naglasio je Damir Pešorda.

Književnu ulogu Anite Martinac usporedio je s ulogom Augusta Šenoe na razini Zagreba i okolice ili Ivana Aralice na razini dalmatinskoga zaleđa. “Uopće nije pretenciozno reći da je na regionalnoj razini, to jest razini zapadne Hercegovine, njezina uloga donekle slična ulozi Augusta Šenoe na razini Zagreba i okolice ili Ivana Aralice na razini dalmatinskog zaleđa. Ta bi se uloga mogla sažeti u konstataciju da tek u djelima tih pisaca likovi određene sredine postaju književno uvjerljivi i funkcionalni”, zaključio je Pešorda.

Čitanjem odabranih ulomaka i obraćanjem književnika Anite Martinac i fra Miljenka Stojića, sa zahvalom publici koja je pokazala veliki interes za djelima tih književnika, okončana je ta iznimno zanimljiva književna večer. Glazbeno osvještenje te večeri bio je na glasoviru mladi franjevac Luka Čorić, a program je vodila Ana Lesić, urednica televizije *Laudato*. U drugom dijelu programa posjetitelji su mogli pogledati prigodnu izložbu hrvatskih likovnih umjetnika s područja Brotnja, a nakon završetka programa nastavljeno je druženje uz prigodni domjenak s hercegovačkim delicijama. (hrsvijet.net)

ODRŽANA 33. ZLATNA HARFA U MOSTARU

Mostar, (IKA) – Franjevački samostan i župa svetih Petra i Pavla u Mostaru u ponедјeljak 1. svibnja bili su domaćini 33. zlatne harfe – godišnjega susreta župnih dječjih zborova iz Hercegovine. Više od 800 djece okupljene u trinaest zborova pjesmom je slavilo Gospodina slijedeći geslo ovogodišnjeg susreta „Kličite Bogu glasom radosnim“.

Susret je počeo misnim slavlјem koje je predslavio župnik fra Bože Milić. „Želimo Gospodinu pjevati, i to s ljubavlju, a gdje su ljubav i prijateljstvo, ondje je i Bog. Kad djeca pjevaju radosno i iskreno, tu dolazi Bog sagraditi svoj hram, jer on ga uvijek gradi na mjestu gdje se događa ljubav. Pjevajte sada i pjevajte uvijek, nikada nemojte prestati pjevati!“, poručio je fra Bože raspjevanoj djeci i vjernicima u prepunoj franjevačkoj crkvi.

U revijalnom dijelu programa zborovi su se predstavili pjesmom po vlastitom izboru, a nastupilo je 13 zborova: „Fra Grga Martić“ iz župe Bezgrešnoga začeća BDM Posušje, „Marijini andeli“ iz župe sv. Petra i Pavla Mostar, „Rakitski narcisi“ iz župe sv. Ivana Krstitelja Rakitno, „Tau“ iz župe sv. Franje Posuški Gradac, „Ljiljani sv. Ante“ iz župe sv. Ante Humac, „Radost“ iz crkve sv. Kate Ljubaški, „Ključići sv. Petra“ - župa sv. Petra i Pavla Kočerin, „Gospini slavuji“ iz župe Uznesenja BDM Široki Brijeg, „Kristova ruža“ iz župe sv. Ivana Krstitelja Ružići, „Golubići mira“ iz župe sv. Jakova Međugorje, „Život“ iz župe sv. Stjepana prvmučenika Čerin, „Raspjevani andel“ iz župe Krista Kralja Čitluk i „Sveti Nikola Tavelić“ iz župe sv. Mihovila arkandela Tomislavgrad.

Prije nastupa zborova, sudionicima Zlatne harfe obratio se gvardijan mostarskoga samostana svetih Petra i Pavla fra Danko Perutina, pozvavši djecu da nikada ne prestanu slaviti Gospodina pjesmom.

Ovogodišnjoj Zlatnoj harfi nazočio je i fra Stipica Grgat, pročelnik za Zlatnu harfu Vijeća franjevačkih zajednica, koji nije krio oduševljenje susretom zborova u Mostaru. „Impresioniran sam nevjerojatnom masovnošću sudionika u ovoj prekrasnoj crkvi. Djeca su pjevala svetu misu napamet, obučeni dolično, ponašanje

izvanredno. Skladbe koje su izveli su svladane, u svemu se vidi pozitivan naboј i posebno ističem radost djece na nastupima. Ovakva Zlatna harfa ima budućnost", istaknuo je fra Stipica Gragat uručivši zborovima i prigodne zahvalnice.

Koordinatorica za Zlatnu harfu u Hercegovini s. Slavica Kožul kazala je da je cilj Zlatne harfe odgoj djece za liturgijsko pjevanje. Zahvalila je svoj djeci, njihovim roditeljima, voditeljima zborova koji neumorno rade s djecom, prenose na njih svoja znanja i ljubav prema liturgijskoj glazbi.

Program 33. zlatne harfe vodila je Sanja Pehar, urednica Radio postaje Mir Međugorje. Prva Zlatna harfa održana je 1984. u Kočerinu, na inicijativu tadašnjeg župnika fra Miće Pinjuha. Taj prvi susret zborova bio je poticaj za daljnji rad. Ubrzo se Zlatna harfa proširila po cijeloj Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, sve do Subotice u Srbiji s ciljem obnove liturgijskoga pjevanja.

OBNOVLJENA FRATARSKA GROBNICA NA KOČERINU

Na groblju na Kočerinu završeno je uređenje fratarske grobničice. Idejno rješenje grobničice i spomenika, duhu franjevaštva, izradili su Andelko Mikulić i fra Mario Knezović. Središte spomenika zauzima križ s urezanim znakom Tau. Pored su dvije kamene ploče u obliku lista knjige sa ispisanim imenima pokopanih. Na središnjim pločama je uklesan franjevački pasić i natpis „Fratri, dobro mi došla sestrice smrti“. Cijela grobničica je izrađena od najkvalitetnijega kamena „Osoje“ u izvedbi Ukraskamena iz Posušja.

Ukupni troškovi iznosili su 16.820 KM. Za grobničicu je 3.000 eura donirao fra Valentin Vukoj, 1.000 eura fra Mika Stojić i 1.000 franaka fra Stanko Banožić. Ostatak od 7.120 KM ugrađen je zaslugom fratara koji su tijekom gradnje bili na Kočerinu: fra Gorana Čorluke, fra Velimira Mandića i fra Marija Knezovića.

Tu su pokopana sedmorica fratara: fra Lovro Sesar, fra Paško Radoš, fra Marinko Kovač, fra Zdravko Zovko i fra Franjo Ivanović, a među njima su i fra Vale Zovko i fra Andrija Topić koji su 1945. ubijeni u župnoj kući.

www.kocerin.info

SUSRET MINISTRANATA FRAMIN 2017.

U subotu, 13. svibnja, u Mostaru je održan susret ministranata župa Hercegovačke franjevačke provincije. Sudjelovalo je više od 500 ministranata iz 18 župa.

Susret je započeo sv. misom u crkvi sv. Petra i Pavla. Nakon mise je jedan dio ministranata sudjelovao u kvizu znanja, a ostali su pogledali predstavu koju su spremili mostarski framaši. Iza kratkoga odmora, program je nastavljen raznim igrama na prostoru FPMOZ-a u Rodoču.

U kvizu znanja i nogometu najbolji su bili ministranti iz župe Humac, a u graničaru i Igrama bez granica ministranti iz župe Čitluk.

Neka Bog blagoslovni naše ministrante!

VLADO PEJIĆ NAPUSTIO POSTULATURU

Mostar, 15. svibnja 2017. – Postulant Vlado Pejić (iz župe Ružići) odlučio je napustiti postulaturu. Odluku je donio nakon razmišljanja i molitve. Želimo mu Božji blagoslov i uspjeh u budućem životu i radu.

FRA DIDAK BUNIĆ – UZOR ZA BUDUĆNOST

Pod organizacijom Frame Dubrava i Zavičajnog kluba hercegovačkih studenata, 17. svibnja u večernjim satima održana je kulturna manifestacija pod nazivom "Fra Didak Buntić - uzor za budućnost" kojom se obilježila 100. godina od njegova velikog djela - spašavanja hercegovačke djece od gladi. Manifestacija je održana u hercegovačkom franjevačkom samostanu u Dubravi, a sudionici "okruglog stola" bili su dr. fra Robert Jolić, Marinka Bakula Andelić, Karolina Vidović Krišto i Bruno Penava. Oni su približili povijesni kontekst i činjenice Didakova života, pogled na njegove pothvate i ondašnju političku situaciju, na njegovu socijalnu osjetljivost za ugrožene te brigu za mlade i djecu kroz opismenjavanje i akciju spašavanja gladnih.

Cilj okruglog stola bio je približiti velebni lik fra Didaka Buntića, o kojem se s obzirom na njegova djela i aktivnost, malo zna i govori. Njega, kojeg su nam dočarali sudionici, ne samo da se može pamtitи kao lika prošlosti, nego nam treba postati uzor sadašnjosti i budućnosti. Fra Didakova aktivnost i sveprisutnost na opće dobro čitava naroda trebale bi biti smjernice za današnjega čovjeka s problematikom i pitanjima našega vremena, ali s istim ciljem - za napredak te zadovoljstvo naše domovine i naroda; ne pakiranjem kovčega, nego ostankom i hodom malim, ali isto tako važnim, koracima.

U glazbenom su dijelu nastupili franjevački bogoslovi, zbor ZKHS-a i Frama Dubrava, a prisutne je pozdravio i mjesni gvardijan fra Svetozar Kraljević.

U sklopu manifestacije o fra Didaku održat će se i nagrađivanja predstava „Učiteljice“, Dragana Komadine u izvedbi HKUD Gradnici, u četvrtak (18.5.) u 20 sati, u Kino Forumu na Savi.

Petra Ramljak (potpredsjednica Frame Dubrava)

FRA IVAN PERIĆ NAPUSTIO ZAJEDNICU

Mostar, 31. svibnja 2017. – fra Ivan Perić (iz župe Brestovsko), kandidat za brata, pred istek privremenih jednogodišnjih zavjeta, svojevoljno je odlučio istupiti iz naše provincije i Reda.

Želimo mu Božji blagoslov i uspjeh u budućem životu i radu.

DODIJELJENE NAGRADE I PRIZNANJA HRVATSKOGA DRUŠTVA KATOLIČKIH NOVINARA

Nagradu za životno djelo dobio je fra Gabrijel Mioč, a Radiopostaja MIR Međugorje priznanje za 20 godina emitiranja.

(kta/ika) Hrvatsko društvo katoličkih novinara organiziralo je u četvrtak 1. lipnja proslavu 51. svjetskoga dana sredstava društvenih komunikacija u „Plavoj dvorani“ Nadbiskupskoga duhovnog stola u Zagrebu.

Nakon uvodne molitve koju je predvodio duhovnik Društva dr. fra Darko Tepert, OFM, pozdravnu riječ uputila je predsjednica dr. Suzana Peran, te je naglasila kako se i samim mjestom održavanja te svečanosti želi „ne samo ukazati na dobru suradnju s ustavovama Zagrebačke nadbiskupije nego i potaknuti susret novinara i urednika s izvorima na izvorima vijesti“. Poseban pozdrav uputila je ovogodišnjim dobitnicima nagrada i priznanja koji „svjedoče živost, bogatstvo i kvalitetu našega, ponajprije crkvenoga, novinarstva“. Dodala je da priznanja uredništвima idu od župnih do nadnacionalnih glasila, a kreću se od Vatikana do Međugorja, od Zagreba do Krka, od Požege do Kune na jugu Hrvatske pa sve do Sarajeva. Posebno je pozdravila dobitnika nagrade za životno djelo fra Gabrijela Mioča. „To je novinar, urednik, nakladnik, član Vijeća za medije BK BiH, član društva od samoga početka koji redovito sudjeluje i podupire sve aktivnosti Društva“, istaknula je predsjednica. Godišnje nagrade ove godine su u znaku televizijskoga novinarstva. Dobitnik godišnje nagrade Augustin Bašić sudjelovao je u radu Društva, a kao novinar na HTV-u djeluje u Religijskom programu koji je stvarao od početka zajedno s o. Tončijem Trstenjakom i drugim kolegama. U svoje novinarskom izvještavanju posebno je otvoren ekumenskim i dijaloškim temama, susretu o čemu se govori i u ovogodišnjoj Papinoj poruci za Svjetski dan društvenoga priopćavanja. Dobitnica godišnje nagrade HDKN-a je i Ksenija Abramović za projekt Obiteljske televizije Laudato TV. „Ta je televizija obogatila hrvatsku medijsku scenu porukama evandeoskih poruka i dala mogućnost mnogim mladim ljudima da se prokušaju u novinarskom poslu“, rekla je Peran u pozdravu i istaknula da je ove godine ponovno dodijeljena nagrada za mlade novinare. „Time smo željeli ne samo vrednovati one koji već djeluju u medijima, nego i poticati mlade da se uključe i otvoriti put mladima u novinarstvo, posebice katoličko. Svesni važnosti novih medija ove godine prvi put dodjeljujemo nagradu za crkvenu mrežnu stranicu. Dobitnik je stranica Međubiskupijskoga sjemeništa na Šalati koja uspješno koristi mrežnu tehnologiju za informaciju i formaciju. U nizu priznanja koje dodjeljujemo katoličkim uredništвima za obljetnice izlaženja, odnosno emitiranja je i mozaična emisija ‘Dobro jutro, Hrvatska’ HTV-a. kao posebnu vrijednost te emisije, koja se emitira već 25 godina, prepoznali smo njezinu otvorenost pre-

ma dobrim pričama o malim ljudima s velikim idejama i izvrsnim projektima. Prepoznali smo otvorenost i kvalitetno izvještavanje o brojnim vjerskim, karitativnim i duhovnim projektima i sadržajima. Svi naši dobitnici nagrada i priznanja djelovali su i djeluju u duhu crkvenih dokumenata u medijima i u duhu ovogodišnje Papine poruke, potičući dijalog i susret, usredotočujući se na dobre priče, utirući put napretku hrvatskoga novinarstva i hrvatskoga društva“, rekla je predsjednica HDKN-a u pozdravu. Na kraju je dr. Peran izrazila želju HDKN-a da bude mjesto suradnje i profesionalnosti, ali i rasta i kolegjalnosti. Stoga je sve okupljene, kako one članove Društva, tako i one koji još nisu, a surađuju s medijima i mediji ih zanimaju, pozvala na suradnju.

Ovogodišnju Papinu poruku za 51. svjetskoga dana sredstava društvenih komunikacija naslovljenu „Ne boj se jer ja sam s tobom (Iz 43, 5). Priopćivanje nade i povjerenja u našem dobu“ predstavio je pročelnik Tiskovnoga ureda Zagrebačke nadbiskupije mr. vlč. Borna Puškarić. Uvodno je naglasio da ukoliko netko očekuje da mu Sveti Otac donosi upute kako će napraviti dobru vijest i kako će se koristiti modernim tehnologijama onda će biti razočaran, jer očekuje nešto što nije ni cilj, ni nakana takve poruke. „Ona je tu kako bi dala okvir za razumijevanje onoga što papa Franjo tumači, što Crkva uči na području medija. Pripe svega ova poruka želi ‘potaknuti na konstruktivnu komunikaciju koja odbacuje predrasude prema drugima, jača kulturu susreta zahvaljujući kojoj možemo naučiti gledati na stvarnost koja nas okružuje s realizmom i povjerenjem’“, istaknuo je vlč. Puškarić, dodajući da Papa promišlja o činima koji sprečavaju takvu komunikaciju i susret. To su ponajprije loše vijesti jer „stvaraju i odražavaju začarani krug zla, tjeskobe, straha i produžuju čovjekovu potrebu da se zaustavlja na onome što je loše“. Nakon što Papa uočava i definira tu poteškoću, on upućuje poziv da se treba nadvladati osjećaj nezadovoljstva, rezignacije te naglašava kako treba krenuti u izgradnju konstruktivne komunikacije, a to se može dobrim vijestima. No, ne samo da nije lako naći i načiniti dobre vijesti, nego ih nije lako ni komunicirati, a još više ih nije lako prenijeti drugoj osobi jer ljudi imaju prepreke u primanju te dobre vijesti. Stoga Sveti Otac ističe da kako bi se došlo do toga da možemo primati dobre vijesti, treba podržavati novi način tumačenja stvarnosti koja nas okružuje. „Stoga, Papa koristi sliku naočala s kojom treba gledati stvarnost koja nas okružuje u životu“, rekao je Puškarić, dodavši da Papa svjedoči da nam u tomu mogu pomoći „naočale evanđelje“ kroz koje mi ulazeći u evanđeosku poruku otvaramo se jednom drugaćijem načinu promatranja stvarnosti koja nas okružuje. Dakle nismo više toliko usmjereni onome što je loše, onome što ne izgrađuje, nego onome što izgrađuje. Papa potiče da se naglasak stavi na dobre vijesti, a još više na ono što će ospobiti za stvaranje i primanje dobrih vijesti, a to je otvaranje evanđeoskoj poruci koja mijenja mentalitet kod osobe koja komunicira, i kod osobe koja prima sadržaj komunikacije. Naglasak je na dostoјnjim vjerodostojnjim svjedocima koji mogu komunicirati, a to je prisutno u evandelju, jer se dobra vijest uspije komunicirati onda kada ta osoba govori i čini, svjedoči da Sveti Otac potiče da se u prenošenju dobrih vijesti koristimo više slikama, nego govorom. No, prema riječima vlč. Puškarića, to je „nešto što ne treba čuditi, jer je ovo definitivno pontifikat slike, a ne toliko riječi“.

U završnom dijelu svečanosti nagrade i priznanja uručili su predsjednica dr. Suzana Peran i potpredsjednik Neno Kužina. Nagrada za životno djelo dodijeljena je fra Gabrijelu Mioču za

dugogodišnji kvalitetni novinarski, urednički i izdavački rad u širenju Radosne vijesti putem medija. Ove godine dodijeljene su dvije ravноправne godišnje nagrade i Augustinu Bašiću, novinaru HTV-a za novinarsko i uredničko djelovanje, te širenje duha zajedništva i dijaloga među religijama, te Kseniji Abramović za projekt Obiteljske televizije Laudato TV. Sponzor nagrada bila je izdavačka kuća Kršćanska sadašnjost.

Dobitnica posebne nagrade za mlade novinare je Kristina Kasumović za rad „Sveti vratar“. Prateći širenje Radosne vijesti novim komunikacijskim putovima, HDKN je odlučio ove godine prvi put dodijeliti nagradu za mrežnu stranicu s kršćanskim sadržajem. Nagrada je dodijeljena Međubiskupijskom sjemeništu u Zagrebu za mrežnu stranicu www.sjemeniste.hr.

U toj prigodi dodijeljena su i priznanja katoličkim glasilima, te emisijama o obljetnicima izlaženja odnosno emitiranja.

Za 70 godina emitiranja priznanje je dodijeljeno Hrvatskom programu Radio Vatikana. Za 50 godina izlaženja priznanje je dodijeljeno vjesniku svetišta Majke Božje Trsatke „Marijin Trsat“ i župnom listu župe sv. Mihovila-Zagreb „Duh zajedništva“. Misijski list „Radosna vijest“ dobitnik je priznanja za 45 godina izlaženja. Za 25 godina emitiranja priznanje je dodijeljeno Emisiji HTV-a „Mir i dobro“, a za 25 godina emitiranja i kvalitetno praćenje tema iz vjerskoga života Emisiji HTV-a „Dobro jutro, Hrvatska“.

Za 20 godina izlaženja priznanje je dodijeljeno listu za vjerski, kulturni i društveni život „Kvarnerski vez“ i glasili župe Uznesenja Marijina-Kuna „Zvona Delorite“.

Radio postajama „Radio Marija“, „Hrvatski katolički radio“ i „Radio MIR Međugorje“ priznanja su dodijeljena za 20 godina emitiranja.

„Katolički tjednik“ dobitnik je priznanja za 15 godina, a glasilo Požeške biskupije „Zajedništvo“ za 10 godina izlaženja.

U glazbenom dijelu sudjelovale su kandidatice i postulantice Družbe kćeri Božje ljubavi predvođene odgojiteljicom s. Team Barnjak uz glazbenu pratnju dr. Mirjane s. Cecilije Horvat, a program je vodila članica HDKN-a Ivana Šimunić. (kta/ika)

25 GODINA FRAME HUMAC

Dan 10. lipnja 2017. bio je dugo očekivan za proslavu 25. obljetnice postojanja Frame Humac, najstarije Frame u Bosni i Hercegovini. U 14 sati započelo je okupljanje nakon kojeg je uslijedio molitveni početak – molitva časoslova. Potom smo sluša-

li predavanje fra Antonija Šakote na temu koja je ujedno bila i naše geslo: „Gospodin mi dade braću“. Fra Antonio je govorio o framaštvu, onome što je sve primio u bratstvu kojem služi, prijateljstvima koja ostaju kad se jednom sklope. Kazao je kako sveti Franjo nije tražio druge ljude, bio je sam sebi dovoljan, a opet mu je Gospodin dao nešto posebno, braću, što je zaživjelo i do dan danas. Franjina tiha molitva bila je zasluga za sve ono što je u svom životu postigao. Istakao je i na srcu nam ostavio jednu posebno važnu vrlinu, a to je sveta strpljivost. Imajući je u sebi, lakše ćemo naučiti prihvati različitosti svoje braće i iskrenije ih ljubiti. To kratko, ali tako bogato predavanje izmamilo je i pokoju suzu, a oduševljenje framaša nije se moglo sakriti.

Poslije toga, podijelili smo se u 20 skupina koje su i animirali i sačinjavali sadašnji i bivši framaši te glasnici sv. Franje, nas 250. U opuštenom radu prisjetili smo se mnogih lijepih trenutaka framaštva koji su nam se urezali u srca, blagoslova koje Frama daje, produbljene duhovnosti, neslomljivih životnih temelja i duhovnih asistenata koji su, svaki na svoj način, ostavili neizbrisiv trag zbog svega što su uložili u nas mlade. Kasnije smo u klaustru samostana okrijepili tijelo hranom koju su framaši pripravili, a zatim okrijepili i dušu krunicom i tako veličanstvenom svetom misom koju je predslavio provincial Hercegovačke franjevačke provincije, fra Miljenko Šteko, koji nam je u svojoj propovijedi uputio čestitke i poticajne riječi za nas framaše. Također, u koncelebraciji su bili i mnogi duhovni asistenti hercegovačkih Frama, a misno slavlje gromkim, bogomdanim glasovima animirao je zbor Frame Hercegovina pod ravnanjem fra Tihomira Bazine.

Poslije mise, naš duhovni asistent fra Marin Karačić ukratko je predstavio nosač zvuka naše Frame na koji smo uistinu ponosni jer je djelo naših starih i sadašnjih framaša. Potom je uslijedio koncert slavljeničke zajednice „Božja pobjeda“ na kojem su uživali brojni framaši i naši župljeni od kojih uistinu imamo veliku podršku u našem radu. Kao zahvalu za protekli dan i svih 25 godina postojanja Frame u BiH, ostali smo u polusatnom klanjanju pred Presvetim, a zatim ispratili naše drage goste.

Ta proslava je prošla veličanstveno, a u organizacija trajala mjesecima; uloženo je puno vremena, truda, strpljenja i ljubavi kako bismo postigli sve ono u čemu ste jučer mogli uživati. Od snimanja pjesama za CD, himne i spota, ideja i fizičkog rada, do realizacije svega uz Božju pomoć.

Frama je nešto što riječi ne mogu dovoljno dočarati, Frama su braća i sestre, radost i tuga, odricanje i trud, slatka žrtva i obilati plodovi. Frama je ono o čemu ne možeš govoriti a da ti u oku ne zaiskri suza. Ona je velika obitelj sačinjena od toliko različitosti gdje te drugi ne osuđuju, nego ljube i prihvaćaju onakvog kakav jesu. Frama nisu samo izleti i zakuske, nego življeno obećanje koje daješ Bogu pred Crkvom. Ona je puno više od onoga što čovjek svojim umom može dokučiti. Framu je potrebno živjeti. Kao i evanđelje kojemu nas uče i sv. naš Franjo i sv. Ante, čijoj se svetkovini radujemo. Iz svega srca u ime cijelog bratstva hvala svima koji ste bili dio toga savršenog veselja i najveća hvala Gospodinu koji nas blagoslovi i dade nam braću!

Ivana Grbavac, Frama Humac

FRA JOZO HRKAĆ DOBIO REKTOROVU NAGRADU

U petak, dana 6. srpnja, u Kongresnoj dvorani Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, naš fra Jozo Hrkać dobio je Rektorovu nagradu za rad na temu: "Biblijска uporaba i teološka interpretacija glagola ḥophθη".

"Sveučilište u Zagrebu znanstveni i umjetnički rad studenata smatra integralnim dijelom njihova obrazovanja. Izravno uključivanje studenata u znanstveni i umjetnički rad čini vrlo bitan i sastavni dio studijskoga programa čime se kod studenata potiču razvoj kritičkoga rasudivanja i kreativnosti, navike samostalnoga obrazovanja te stjecanje dodatnoga znanja i istraživačkih vještina. Izvedbom projekta i pisanjem rada student upoznaje znanstveni ili umjetnički pristup i metode kao aktivni sudionik te pritom uči postaviti hipotezu, prikupiti i evaluirati podatke, priopćiti rezultate i zaključke vlastitoga istraživanja te razmišljati i zaključivati kritički i na znanstveni način tijekom cijele profesionalne karijere. Stoga Sveučilište potiče sve studente da se uključe u znanstveni i umjetnički rad u akademskoj zajednici, a od voditelja znanstvenih i umjetničkih programa i projekata te ostalih nastavnika očekuje da zainteresiranim studentima omoguće uključivanje u rad na znanstvenim i umjetničkim projektima u sklopu Sveučilišta. Radi poticanja i promicanja ovih ciljeva ustanovljuje se Rektrova nagrada kojom se nagrađuju najbolji studentski znanstveni radovi, odnosno umjetnička ostvarenja." (Pravilnik o dodjeli Rektorove nagrade)

Od srca čestitamo našem fra Jozi, koji je istog dana i diplomirao izvrsnim uspjehom! Želimo mu obilje sreće u dalnjem životu i radu, neka ga blagoslovi Onaj koji mu se dade vidjeti i koji ga pozva!

HERCEGOVACKA FRANJEVAČKA PROVINCIJA I FRANJEVAČKA KNJIŽNICA MOSTAR U SURADNJI S HP MOSTAR IZDALI SU POŠTANSKU MARKU FRA BRANKA MARIĆA (MARIJIĆA)

Izdanje prigodne poštanske marke „Svjetski dan glazbe – Dr. fra Branko Marić (Marijić)“ sjećanje je na prvog bh. etnomuzi-

kologa koji je dao veliki doprinos na polju glazbene umjetnosti BiH, posebno na polju autohtone glazbe.

Fra Branko (Mate) Marić se rodio 27. srpnja 1896. u živopisnom mjestu Vrdi na obroncima planine Čabulje što se strmoglavljuje u kanjon rječice Drežanjke i plahe Neretve. Nakon završene pučke škole odlazi na Široki Brijeg učiti za fra tra. Tu završava gimnaziju, teologiju započinje u Mostaru i nastavlja u Ljubljani. U Beču završava za nastavnika glasovira 1935., a dvije godine kasnije, također u Beču, doktorirao je na temu „Die Volksmusik Bosniens und der Herzegovina“. Za svećenika je zaređen u Ljubljani 29. lipnja 1922. Fra Branko se bavio proučavanjem pučke glazbe i glazbala, etnografijom te je utemeljitelj etnografske i numizmatičke zbirke u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji na Širokom Brijegu. Godine 1945. je emigrirao i u izgnanstvu ostao do kraja svoga života. Umire u Zürichu (Švicarska) 2. svibnja 1974. Njegovi su posmrtni ostaci, po njegovoj zaživotnoj želji, preneseni u Hercegovinu i sahranjen je u Mostaru u franjevačkoj grobnici na Šoinovcu. Najzaslužnija za fra Brankovo ponovno otkriće i vrednovanje je dr. Jasmina Talam sa svojim suradnicima s Instituta za etnomuzikologiju Muzičke akademije u Sarajevu. U Zborniku rada „U čast 120-godišnjice rođenja prvoga bosanskohercegovačkog etnomuzikologa fra dr. Branka Marića“ (nakladnici Muzička akademija Univerziteta u Sarajevu i Hercegovačka franjevačka provincija) dr. Talam naglašava: „Njegova etnomuzikološka promišljanja, većim dijelom potvrđena i tokom kasnijih istraživanja, utrila su put bosanskohercegovačkoj etnomuzikologiji.“ Fra Ante Marić

Hrvatska pošta d.o.o. Mostar izdala je prigodnu poštansku marku u arku od 8 maraka + 2 vinjete i 1 samoljepivu marku, žig i omotnicu prvoga dana (FDC).

Autor: Marin Musa, Veličina: 25,56 x 35,50 mm, Papir: bijeli, 102 g, gumirani, Zupčanje češljasto: 14, Tisak: Zrinski d.d. Čakovec i Agens d.d. Zagreb, Datum izdavanja: 21. 6. 2017., Vrijednost: 2,70 KM, Naklada: 70.000 komada (20.000 u arku i 50.000 komada samoljepive marke), Arak: 8 maraka + 2 vinjete i samoljepiva marka tiskana u roli i pakirana u prigodne kutije od po 100 komada maraka.

IZLOŽBA FRA MIRKA ČOSIĆA

U ponedjeljak, 17. srpnja 2017., u franjevačkoj galeriji u Širokom Brijegu otvorena je izložba fra Mirka Čosića. U ime provincije je fra Mića Stojić uputio prigodne riječi. Povjesničar umjetnosti Beat Čolak govorio o fra Mirkovoj izložbi "Slikarstvo mira i težnje za dostizanjem stvarnoga".

„Kada bismo danas spomenuli ime Ilike Čosića, rođena 1903. godine u širokobriješkom naselju Buhovo, malo tko bi znao o kome govorimo. Isto tako, kada bismo o liku fra Mirka Čosića razmišljali samo u kontekstu franjevaštva, njegova redovničkoga

poziva i života, vjerojatno bi nam njegov lik izbljedio u većem broju franjevaca koji su se djelovanjem bitnije istaknuli ili su im životne sudbine nainjele događaje i doživljaje zbog kojih će ih povijest lakše pamtitи. Za razliku od sve njegove subraće toga doba, koju najčešće pamtimmo zbog udjela u nemiloj povjesnoj kobi koja se sama nametnula, fra Mirka Čosića pamtimmo po njegovu zvanju i izboru. Naime u umjetničkoj povijesti zapadne Hercegovine tom franjevcu pripada mjesto koje prije njega nije imao ni jedan svjetovnjak ni redovnik – bio je prvi akademski slikar u zapadnoj Hercegovini koji nije Mostarač.

Njegov se, s obzirom na okolnosti u kojima je živio i djelovao, relativno bogat stvaralački opus može podijeliti na nekoliko skupina. U portretima se jasno nazire razvojna putanja od početničkih nesigurnijih prema onima koji potvrđuju izvježbanost oka i kista. Većinu tih djela čine portreti njegove franjevačke subraće, najčešće s izoliranim gornjim dijelom tijela u kadru bez dublje prostorne pozadine. Naglasak je uvjek na glavi kao najprepoznatljivijem dijelu ljudskoga tijela, ali i onome koji pruža mogućnost prodiranja u psihološke dubine lika. U ovoj skupini valja izdvojiti i autoportret u kojem je Čosić – objavljivajući pogled na samoga sebe – ponudio fizičke i duhovne identifikacijske oznake. Za razliku od portreta drugih osoba koje izvodi pred zatvorenom pozadinom, vlastiti je lik smjestio u zavičaj koji se vidi u pozadini, a s kojim je bio tjesno vezan rođenjem i životom te koji je rado prikazivao „alatom“ što ga drži u rukama dok stoji pred štafelajom.

Iako se iz velikoga dijela njegova opusa može zaključiti da nije bio naročiti kolorist, u mrtvim je prirodama znao pokazati zavidnu ugođenost i sklad boja koje proizlaze iz prirodnih sokova i oblika. Posebne je kvalitete dostizao u prikazima raznolika cvijeća u posudama, na kojima su mu jedre ili pak uvele linije florealnih oblika omogućavale razvijanje i pružanje slobodnijih poteza kista koji se rastapao u akvarelu. Svjedočeći redovničku ljubav prema svakoj crti i dimenziji Tvorčeva djela, u tim je motivima doticao gornje razine realističke uvjerljivosti.

Na tu se ljubav nadovezuju krajolici, koji u Čosićevu opusu zauzimaju istaknuto mjesto. Odabirući pogodna mjesta koja su jamčila prepoznatljivost i isticala važnija obilježja mjesta, taj je franjevac realističku tendenciju kombinirao s lirsom i eksprezivnom notom, koja je izgled prirodnih mjesata oplemenjivala duhom osobnoga pogleda i viđenja. U nekim je djelima, prije svega onima vezanim za širokobriješki Borak, izvor životorne rijeke Lištice, prevagnula ta osobna i impresivna dimenzija djela te se prikazi u nekim segmentima približavaju rubu apstrakcije.

Ponajmanje je dosege Čosić iskazao u sakralnim i žanr scenama, u kojima mu je slikarski talent ostao zarobljen nedostatnim poznavanjem ljudske anatomije i tjelesnih proporcija te u neinvencivim i konvencionalnim prikazima figuralnih skupina. Ipak, ni u tim se djelima ne može poreći vrijednost koja proizlazi iz iskrena i prostodušna pristupa smjeranoj temi. Očito drugima ne ovladavši u dostatnoj mjeri – ili možda teže pribavljajući potrebitne materijale – i u takvim se prizorima najbolje snalazio u tehnički akvarela, kojom je djelima suptilno pridavao dozu onostrana i produhovljena.

Skromno smjerajući ljepotu prirodnoga svijeta prenijeti i ovjekovječiti vlastitim slikarskim trudom, fra Mirko Čosić umjetnošću si je osigurao istaknuto mjesto. Pa i ako ta umjetnost ne pripada vrhunskim dostignućima i možda se nikada neće nalaziti

u svjetski poznatim kolekcijama, ipak je valja cijeniti jer pokazuju početne korake u razvoju ideje i talenta čije plodove danas mnogo lakše nalazimo i ubiremo. Poput najstarijega djeteta, taj je hercegovački franjevac i slikar samotnjački probijao put, vrlo često oskudijevajući i sredstvima, ali ustrajući i ne odričući se mladenačkih snova i želja koje su – uz redovništvo – postale i životnim pozivom.

Najstarije dijete ne mora biti najbolje, ali često se ipak voli ponajviše.“

DEVETI SUSRET DUHOVNIH ZVANJA BROTNJA U MEĐUGORJU

Deveti susret duhovnih zvanja s područja Brotnja održao se 25. srpnja 2017. u dvorani Ivana Pavla II. u Međugorju.

Riječi dobrodošlice u ime organizacijskoga odbora susreta okupljenima uputio je fra Ivan Ševo, koji je u svoje ime i u ime don Ljube Planinića, s. Kristine i s. Korone uputio pozdrav okupljenima.

Don Ljubo Planinić je obavijestio prisutne o događajima od posljednjega susreta. Smrt fra Vinka Dragičevića (11. lipnja 2017., u samostanu na Humcu, u 100. godini života, 83. godini redovništva i 77. godini svećeništva). Proslavljeni jubileji: fra Mate Dragičević i fra Šito Čorić (*50 godina od ulaska u novicijat*); zlatomisnik: don Jozo Tolj – Zagreb: (mlada misa 1967. godine u D. Blatnici); dijamantni jubilej: S. M. Marija Vučić (Novicijat, 7. listopada 1957. u Potocima); srebreni jubilej: S. M. Slavica Barbarić (Novicijat, 7. listopada 1992. u Tihaljinama).

Program je nastavljen zajedničkim druženjem i ugodnim razgovorom. Slijedila je zajednička sveta misa koju su predslavili fra Ivan Ševo i don Ljubo Planinić.

U svojoj nadahnutoj homiliji fra Ivan Ševo je, među ostalim, rekao: "Neki je čovjek doputovao u Atenu ne bi li mu se posrećilo upoznati proslavljenog mudraca Sokrata. Raspitivao se gdje bi ga mogao naći, dok mu ne pokazaše Sokratovu kuću – skromnu potleušnicu. Čovjek je očekivao da kuća tako slavnoga čovjeka bude poput dvorca. Pomalo u nevjericu i plašće se da su ga prevarili, pokuca na vrata kućerka. Otvori mu starac u istrošenoj odjeći. Čovjek je pomislio da se radi o domaćinovom služi. Kad ga je navodni sluga upitao zbog čega je došao i koga traži, čovjek reče da traži Sokrata. – Eh, i ja ga tražim čitava života – odgovori Sokrat (*Grčka anegdota*). Upoznavanje samoga sebe je kruh s kojim moramo blagovati sva ostala jela pa i ona najbiranija, ne smijemo

uzimati hranu bez toga jela. To će reći: nikada ne smijemo prestatи govoriti o tom pronicavom promatranju samoga sebe. Svaki čovjek u sebi nosi klicu nekog poziva preko kojega se onda ostvaruje kao čovjek i kršćanin. Većina ljudi se posvećuje obiteljskom životu. No, ima i onih koji u srcu osjećaju da su pozvani na radikalnije nasljedovanje Isusa Krista, odnosno život po evanđelju. To su oni muškarci i žene koji Bogu i ljudima služe kao svećenici, redovnici ili redovnice.

Slobodno možemo ustvrditi: ne samo da ljudi trebaju Boga, nego i Bog treba nas ljude! Dakako, Bog je djelo navještanja evanđelja i spasenja roda ljudskoga povjero ljudima, tj. Crkvi. Zato Crkva - ako želi opstati i vršiti svoje temeljno poslanje - treba ljude koji će se u njoj angažirati, odnosno raditi za Božju stvar.“

Sljedeće godine, po prijedlogu nazočnih, susret bi se trebao održati u Čitluku.

Sudionicima su darovane tri knjige: Fra (don) Franjo Milićević – Zbornik radova u povodu 180. obljetnice njegova rođenja; Na pegazu Brotnjom: izbor iz broćanskog pjesništva (2017. godine), djelo prof. dr Šimuna Muse; Fra Petar Bakula, ŠEMATIZAM iz godine 1873.

20. SUSRET DUHOVNIH ZVANJA POSUŠKOGLA KRAJA

U Posušju je u srijedu 26. srpnja održan 20. susret duhovnih zvanja posuškoga kraja. Susret je započeo misnim slavlјem koje je predvodio dr. don Ivan Zirdum, ovogodišnji zlatomisnik koji je na službi u Đakovu. Na početku je prisutne u ime organizacijskoga odbora pozdravio fra Mario Knezović, te posuški župnik fra Mladen Vukšić. Na misi je pjevala Frama. Nakon misnoga slavlja bilo je druženje s vjernicima koji uviјek pristignu u velikome broju. Potom je don Ivan Zirdum govorio o aspektima svećeničkoga poziva, pastoralnoga i društvenoga djelovanja. Tom prigodom su iznesene čestitke za obljetnicu Zlatne mise fra Šimuna Oreča i don Jerke Sutona, te dijamantni jubilej časne sestre Dobroslave Vranjković.

Drugi dio programa odvijao se u Tribistovu, ponad jezera, u kući odmora i duhovnosti don Stjepana Lončara. Taj dio druženja je protekao uz ručak, pripovijedanje, poneku društvenu igru i neizostavnu gangu.

PRODUŽETAK MANDATA MISIONARA MILOSRĐA

Našoj braća fra Milanu Lončaru (Posušje) i fra Ivanu Landeki ml. (Zagreb) produžen je mandat službe Misionara milosrđa, u dogovoru s redovničkim Ordinarijem. Sveti je Otac odlučio da se ova osjetljiva služba, izraz božanskoga milosrđa i pastoralne skrbi Crkve, nastavi „kao konkretni znak da milost Jubileja ostaje živa i djelotvorna svuda u svijetu“ (*Misericordia et Misera*, 9). Ovlast misionara milosrđa sadrži odrješenje grijeha koje su pridržani Svetoj Stolici:

1. Profanacija euharistijskih čestica odnošenjem ili zadržavanjem čestica sa svetogrdnom namjerom.
2. Upotreba tjelesne sile protiv rimskog prvosvećenika.
3. Odrješenje sukrivca u grijehu protiv šeste Božje zapovijedi.
4. Izravna povreda sakramentalnog pečata sa strane ispovjednika.
5. Bilježenje posredstvom tehničkih uređaja onog što svećenik ili penitent izriče u sakramenu isповijedi (bilo stvarno ili hinjeno) ili objavlјivanje takva sadržaja sredstvima javnog ili društvenog priopćavanja. (usp. Zbor za nauk vjere, *Decretum de sacramento Paenitentiae dignitate tuenda*, 23 rujna 1988. (AAS 80 [1988] 1367).

Čestitamo braći za nastavak službe misionara milosrđa i zahvaljujemo na raspoloživosti!

RASPORED OSOBLJA

PROVINCIJALAT
Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-525
faks: (036) 333-526
www.franjevci.info
mostar@franjevci.info

PROVINCIJAL
fra Miljenko Šteko

VIKAR PROVINCije
fra Ivan Ševo

DEFINITORI
fra Mijo Pinjuh
fra Željko Grubišić
fra Miljenko Stojić
fra Ljubo Kurtović
fra Sretan Čurčić

SLUŽBE

TAJNIK
fra Stanko Čosić

EKONOM
fra Mate Dragičević

**IZASLANIK ZA BRAĆU U
ŠVICARSKOJ**
fra Ivan Prusina

**TAJNIK ZA EVANGELIZACIJU
I MISIJE**
fra Ljubo Kurtović

**TAJNIK ZA FORMACIJU I
STUDIJE**
fra Ivan Landeka ml.

**MODERATOR TRAJNE
FORMACIJE**
fra Ivan Dugandžić

**ODGOJITELJ POSTULANATA I
SKRB ZA SJEMENIŠTARCE**
fra Iko Skoko

**POMOĆNI ODGOJITELJ
POSTULANATA**
fra Mate Dragičević

ODGOJITELJ NOVAKA
fra Stanko Mabić

**POMOĆNI ODGOJITELJ
NOVAKA**
fra Stipan Klarić

**ODGOJITELJ BRAĆE S
JEDNOSTAVNIM ZAVJETIMA**
fra Ivan Landeka ml.

**POMOĆNI ODGOJITELJ BRAĆE
S JEDNOSTAVNIM ZAVJETIMA**
fra Josip Serđo Ćavar

**POVJERENIK ZA SVETU
ZEMLJU**
fra Milan Lončar

**VICE POVJERENIK ZA SVETU
ZEMLJU**
fra Antonio Šakota

**DUHOVNI ASISTENT OFS-A I
FRAME**
fra Antonio Šakota

**PROMICATELJ DUHOVNIH
ZVANJA**
fra Antonio Šakota

**VICEPOSTULATURA "FRA
LEO PETROVIĆ I 65-ORICA
SUBRAĆE"**
fra Miljenko Mića Stojić,
vicepostulator

VIJEĆA I POVJERENSTVA

VIJEĆE ZA DUHOVNOST
fra Danko Perutina, pročelnik
Članovi Vijeća: Gvardijani

**TAJNIŠTVO ZA
EVANGELIZACIJU I MISIJE**
fra Ljubo Kurtović, tajnik i
promicatelj evangelizacije
Članovi Vijeća: Župnici župa
povjerenih Provinciji

**TAJNIŠTVO ZA FORMACIJU I
STUDIJE**
fra Ivan Landeka ml., tajnik
Članovi: Odgojitelji

VIJEĆE ZA EKONOMIJU
fra Mate Dragičević, pročelnik
Članovi: Provincijski i samostanski
ekonomi

**VIJEĆE ZA INFORMIRANJE,
KULTURNO-ZNANSTVENU I
IZDAVAČKU DJELATNOST**

fra Ivan Ševo, pročelnik
fra Ivan Dugandžić
fra Mirko Bagarić
fra Ante Marić
fra Robert Jolić
fra Miljenko Mića Stojić

**VIJEĆE ZA KARITATIVNU I
SOCIJALNU DJELATNOST**
fra Željko Grubišić, pročelnik

fra Jozo Radoš
fra Dragan Ružić
fra Nikola Rosančić
fra Iko Skoko
fra Sretan Čurčić

**VIJEĆE ZA KULTURNO-
POVIJESNU BAŠINU,
GRADITELJSTVO I SAKRALNU
UMJETNOST**
fra Ivan Ševo, pročelnik

fra Danko Perutina
fra Tomislav Puljić
fra Sretan Čurčić
fra Dario Dodig
fra Ferdo Boban
fra Svetozar Kraljević
fra Ivan Boras

**VIJEĆE ZA PRAVDU, MIR I
SKRB ZA SVE STVORENO**
fra Miljenko Mića Stojić, pročelnik

fra Mario Knezović
fra Iko Skoko
fra Dane Karačić
fra Mate Logara
fra Stipe Marković

VIJEĆE ZA PASTORALNU SKRB NA PROMICANJU DUHOVNIH

ZVANJA

fra Antonio Šakota, pročelnik
Duhovni asistenti Frame

POVJERENSTVO ZA OČUVANJE SPOMEN-MJESTA

fra Miljenko Mića Stojić, pročelnik
fra Tomislav Puljić
fra Ivan Ševo
fra Mate Dragičević
fra Slavko Soldo

USTANOVE

MIR I DOBRO, službeno glasilo

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-525
faks: (036) 333-526
mostar@franjevci.info
www.franjevci.info

Odgovorni urednik
fra Miljenko Šteko, provincial
Glavni urednik
fra Stanko Čosić, tajnik Provincije

EKONOMAT

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat@franjevci.info

Ekonom
fra Mate Dragičević

ARHIV

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-488
faks: (036) 333-489

Arhivar
fra Filip Sučić

KNJIŽNICA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 334-237
knjiznica@franjevci.info

Knjižničar
fra Ante Marić

BOGOSLOVI

Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel./faks: +387-1-29-11-931
www.fra3.net

Meštar bogoslova
fra Ivan Landeka ml.

Pomoćni meštar bogoslova
fra Josip Serđo Ćavar

NOVICIJAT

Trg sv. Ante 1
88 320 Ljubaški-Humac
tel./faks: (039) 832-583
novicijat@franjevci.info

Odgojitelj novaka
fra Stanko Mabić

Pomoćni odgojitelj novaka
fra Stipan Klarić

POSTULATURA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
postulatura@franjevci.info

Voditelj postulanata
fra Iko Skoko

Pomoćni voditelj postulanata
fra Mate Dragičević

SJEMENIŠTE

FRANJEVAČKA KLASIČNA
GIMNAZIJA
Bosne Srebrenе 4
71 300 VISOKO
tel.: (032) 738-723
faks: (032) 735-753
www.fkg.edu.ba
fkg.visoko@gmail.com

Zadužen za sjemeništare
fra Iko Skoko

VICEPOSTULATURA “FRA LEO PETROVIĆ I 65-ORICA SUBRAĆE”

Kardinala Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: 039-700-325; fax: 039-700-326
mostar@pobijeni.info
www.pobijeni.info

fra Miljenko Mića Stojić,
vicepostulator

FONDOVI

FOND SOLIDARNOSTI
Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat@franjevci.info

FOND ZA ODGOJ FRATARATA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat@franjevci.info

Pomoć bližnjemu

1. FOND “FRA SLAVKO BARBARIĆ”

pp 29
88 266 Međugorje
tel./faks: (036) 651-549
studenti.talenti@tel.net.ba

fra Karlo Lovrić, predsjednik
fra Marinko Šakota, dopredsjednik

2. MAJČINO SELO

Ustanova za predškolski odgoj i
socijalnu skrb
88 266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 653-000
faks: (036) 653-020
vita@tel.net.ba
www.mothersvillage.org

Upravno vijeće
fra Branimir Musa, predsjednik
fra Iko Skoko
fra Dario Dodig

Ravnatelj
fra Dragan Ružić

Tiskarstvo

FRAM-ZIRAL
Put za Aluminij bb
88 000 Mostar
tel.: (036) 351-281
faks: (036) 352-657
fram@fram.ba
www.fram.ba

Ravnatelj
fra Ivan Ševo

KULTURA

HRVATSKA FRANJEVAČKA ARHEOLOŠKA ZBIRKA “SV. STJEPANA PRVOMUČENIKA”

88 345 Sovići
tel./faks: (039) 670-294

Ravnatelj
fra Ante Marić

Kustos
fra Vinko Mikulić

FRANJEVAČKI MUZEJ "U KUĆI OCA MOJEGA"

Trg fra Grge Martića 1, 88 240
Posušje
tel: (039) 685 – 295

Ravnatelj: fra Milan Lončar

GALERIJA "MAJKA"

Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-000

MUZEJ

Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-000

Voditelj galerije, muzeja i knjižnice
na Humcu: Tomo Primorac

FRANJEVAČKI MUZEJ "FRA JOZO KRIŽIĆ"

Trg Mije Čuića 2
80 240 Tomislavgrad

BRAĆA U DOMOVINI

Bosna i Hercegovina

1. HUMAC – SAMOSTAN SV. ANTE

Trg Sv. Ante 1.
88 320 Ljubuški-Humac
tel.: (039) 833-000; 830-970
faks: (039) 830-992

www.humac.ba; info@franjevci-
humac.info

Uprava

fra Dario Dodig, gvardijan
fra Ljubo Kurtović, vikar
fra Ljubo Kurtović, ekonom

Župa sv. Ante

Trg sv. Ante 1.
88 320 Ljubuški-Humac
tel.: (039) 833-000; 830-970
faks: (039) 830-992

Bratstvo

fra Dario Dodig
gvardijan
dodigidario@gmail.com

fra Ljubo Kurtović
definitor, župnik, vikar, ekonom
ljkurtovic96@gmail.com

fra Stanko Mabić
odgojitelj novaka, sam. diskret
stanko.mabic@tel.net.ba

fra Stipan Klarić
župni vikar, pomoćni odgojitelj
novaka, sam. diskret
stipanklaric@gmail.com

fra Bazilije Pandžić
de familia
Stipe.Pandzic@zg.htnet.hr

fra Hadrijan Sivrić
de familia

fra Ljubo Krasić
de familia
croetljubo@aol.com

fra Radoslav Dragičević
ž. vikar

fra Žarko Ilić
de familia; urednik „Kršnog
zavičaja“

krsni.zavicaj@tel.net.ba, (039) 830-
982

fra Ferdo Majić
de familia

fra Dinko Maslać
rekovalescent

fra Rade Vukšić
de familia

andrija.vuksic@bluewin.ch

fra Andrija Nikić
de familia

nikic.andrija@tel.net.ba

fra Alojzije Topić
brat

fra Vlado Lončar
de familia

fra Jure Brkić
ž. vikar

fra Vlado Buntić
de familia

fra Tomislav Sablje
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
tomislavsablje@gmail.com

fra Marin Karačić
ž. vikar, duh. asistent Frame
marin.karacic@gmail.com

REZIDENCIJE

1. DRINOVCI - Župa sv. Mihovila Arkanđela

88 344 Drinovci
tel.: (039) 672-425; faks: (039) 672-572

fra Josip Mioč
župni upravitelj, duh. asistent
OFS-a i Frame
josipmiocsljajo@gmail.com

fra Velimir Bagavac
ž. vikar
velimirbagavac@yahoo.com

KUĆE I ŽUPE SAMOSTANSKOG OKRUŽJA

1. GORICA – Župa sv. Stjepana

88 345 Sovići
tel.: (039) 670-294
zupni.ured.gorica@tel.net.ba

fra Stipe Marković
župnik, duh. asistent OFS-a
markovicstipe52@gmail.com

fra Nikola Spužević
ž. vikar, duh. asistent Frame
nikola.spuzevic@tel.net.ba

2. KLOBUK – Župa sv. Marka

88 324 Klobuk
tel./faks: (039) 845-096

fra Robert Jolić
župnik, duh. asistent OFS-a i
Frame, sam. diskret
rjolic@tel.net.ba

3. RUŽIĆI – Župa sv. Ivana Krstitelja

88 347 Ružići
tel.: (039) 674-291
www.zupa-ruzici.com

fra Tomislav Jelić
ž. upravitelj, duh. asistent Frame
ftj.too@gmail.com

4. TIHALJINA – Župa Bezgrješnog začeća BDM

88 348 Tihaljina
tel.: (039) 673-004

fra Branimir Musa
župnik, dekan, duh. asistent Frame
branemusa@net.hr

5. VELJACI – Župa sv. Ilije Proroka

88 326 Vitina
tel.: (039) 841-801
zupni.ured.veljaci@tel.net.ba

fra Pero Čuić
župnik

fra Alen Pajić ž. vikar alen.pajic88@gmail.com fra Ivan Matijašević ž. vikar 6. VITINA – Župa sv. Paškala 88 326 Vitina tel./faks: (039) 841-890 fra Željko Grubišić župnik, definitor, duh. asistent OFS-a i Frame, sam. diskret zeljko.grubisic@tel.net.ba fra Petar Ljubičić ž. vikar fra.petar@gmail.com 2. KONJIC – SAMOSTAN SV. IVANA KRSTITELJA Omladinska 1. 88 400 Konjic tel./faks: (036) 730-653 Uprava fra Ferdo Boban, gvardijan fra Vlatko Soldo, župni upravitelj Župa sv. Ivana Krstitelja Omladinska 1. 88 400 Konjic tel./faks: (036) 730-653 Bratstvo fra Ferdo Boban gvardijan ferdoboban46@gmail.com Fra Vlatko Soldo, župni upravitelj, sam. vikar, ekonom vlatko.soldo@tel.net.ba 3. MOSTAR – SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA Franjevačka 1., pp 153 88 000 Mostar tel.: (036) 319-688 faks: (036) 327-348 Uprava fra Danko Perutina, gvardijan fra Bože Milić, sam. vikar fra Ivan Ševo, ekonom Župa sv. Petra i Pavla Franjevačka 1., pp 153 88 000 Mostar tel.: (036) 319-688	faks: (036) 334-231 www.apostolskiprvaci.info zupasvpetaipavla@gmail.com Bratstvo fra Miljenko Šteko provincijal miljenko.steko@medjugorje.hr fra Danko Perutina gvardijan dperutina@gmail.com fra Bože Milić župnik boze.milic@gmail.com fra Iko Skoko ž. vikar, odgojitelj postulanata i sjemeništaraca, sam. diskret iko.skoko@tel.net.ba fra Ivan Ševo provincijski vikar, ž. vikar, sam. ekonom sevo.ivan@tel.net.ba fra Mijo Križanac brat fra Mate Dragičević ekonom Provincije, ž. vikar, pomoćni odgojitelj postulanata mate.dragicevic@tel.net.ba fra Ante Marić ž. vikar, kapelan Masne Luke-Polja provincijski knjižničar fraante.maric@tel.net.ba fra Ante Tomas pomoćnik arhivara za fototeku ante.tomas@gmail.com fra Filip Sučić provincijski arhivar filipsucic@yahoo.com fra Marko Jurić ž. vikar fra Antonio Šakota ž. vikar, područni asistent OFS-a i Frame, sam. diskret tonisakota@gmail.com fra Stanko Čosić tajnik provincije, ž. vikar stenx84@gmail.com REZIDENCIJE 1. ČERIN 88 265 Čerin	tel./faks: (036) 652-139 Župa sv. Stjepana 88 265 Čerin tel./faks: (036) 652-139 zupni.ured-cerin@tel.net.ba fra Tihomir Bazina župni upravitelj, duh. asistent Frame tihomir.bazina@gmail.com fra Hrvoje Miletić ž. vikar, duh. asistent OFS-a miletichrvoje@yahoo.com 2. ČITLUK 88 260 Čitluk tel.: (036) (036) 642-540; 643-710 faks: (036) 640-018 Župa Krista Kralja 88 260 Čitluk tel.: (036) 642-540 faks: (036) 643-711 zupa.citluk@tel.net.ba fra Miro Šego župnik, duh. asistent OFS-a, sam. diskret miro.sego1@tel.net.ba fra Kornelije Kordić de familia fra Goran Azinović ž. vikar, duh. asistent Frame azinus@gmail.com KUĆE I ŽUPE SAMOSTANSKOG OKRUŽJA 1. GORANCI – Župa Uznesenja BDM 88 000 Mostar tel.: (036) 381-102 fra Ivan Ivanda župni upravitelj ivan.ivanda@gmail.com 2. GRADNIĆI – Župa sv. Blaža 88 260 Čitluk tel./faks: (036) 642-006 fra Nikola Rosančić župni upravitelj, duh. asistent OFS-a i Frame, sam. diskret nikolarosancic@gmail.com 3. MEĐUGORJE – Župa sv. Jakova apostola Gospin trg 1 88 266 Medugorje

tel.: (036) 650-206; 650-310,
 651-333
 faks: (036) 651-444
 www.medjugorje.hr
 fra Marinko Šakota
 župnik
 marinko.sakota@medjugorje.hr
 fra Viktor Kosir
 ž. vikar
 fra Ivan Dugandžić
 ž. vikar
 ivan.dugandzic@zg.htnet.hr
 fra Karlo Lovrić
 ž. vikar
 karlo.lovric@medjugorje.hr
 fra Mladen Herceg
 ž. vikar
 mladen.herceg@tel.net.ba
 fra Slavko Soldo
 ž. vikar, duh. asistent OFS-a
 slavko.soldo@tel.net.ba
 fra Ante Kutleša
 ž. vikar
 fra Dragan Ružić
 ž. vikar, ravnatelj Majčinog sela,
 sam. diskret
 druzic@libero.it
 fra Josip Marija Katalinić
 brat
 fra Perica Ostojić
 ž. vikar, duh. asistent Frame
 pegaostojic@gmail.com
 fra Zvonimir Pavičić
 ž. vikar
 zvonimir.pavicic@gmail.com
Samostan školskih sestara
franjevki
 Baraći bb
 88 266 Međugorje
 tel./faks: (036) 651 - 578
 Duhovnik
 fra Tomislav Pervan
 tomislav.pervan@tel.net.ba

4. ŠIROKI BRIJEG – SAMOSTAN UZNESENJA BDM
 Kardinala A. Stepinca 14
 88 220 Široki Brijeg
 tel.: (039) 702-900
 faks: (039) 702-935

Uprava
 fra Tomislav Puljić, gvardijan
 fra Stipe Biško, vikar
 fra Ante Penava, ekonom
Župa Uznesenja BDM
 Kardinala A. Stepinca 14
 88 220 Široki Brijeg
 faks: (039) 702-936
 Bratstvo
 fra Tomislav Puljić
 gvardijan
 tomislavpuljic@yahoo.com
 fra Stipe Biško
 župnik, sam. vikar, dekan
 stipe.bisko@gmail.com
 fra Ante Penava
 sam. ekonom
 tonipenava@gmail.com
 fra Serafin Hrkać
 akademik, ž. vikar
 fra Vendelin Karačić
 ravnatelj Fr. Galerije
 franjevacka.galerija@gmail.com
 fra Berislav Kutle
 de familia
 fra Stanko Banožić
 de familia
 stanko.b@bluewin.ch; stanko.
 banozic@hotmail.com
 fra Dane Karačić
 ž. vikar, duh. asistent OFS-a
 fradanek@gmail.com
 fra Vitomir Musa
 de familia
 rimotiv1@gmail.com
 fra Drago Čolak
 de familia
 fra Ivan Kvesić
 de familia
 fra Ilija Šaravanja
 de familia
 ilijsaravanja@bluewin.ch
 fra Miljenko Mića Stojić
 definitor, vicepostulator, ž. vikar
 www.miljenko.info
 fra Ivan Marić ml.
 ž. vikar
 maric.iko@gmail.com

fra Dario Galić
 ž. vikar
 dariogalic10@gmail.com
 fra Augustin Čordaš
 ž. vikar
 gusta432@gmail.com
REZIDENCIJE
1. POSUŠJE - Župa Bezgrješnog začeća BDM
 88 240 Posušje
 tel.: (039) 681-052
 faks: (039) 680-79
 fra Mladen Vukšić
 župnik, dekan
 mladen.vuksic@tel.net.ba
 fra Milan Lončar
 ž. vikar, povjerenik za Sv. Zemlju
 milan.loncar@tel.net.ba
 fra Ante Leko
 ž. vikar
 fra Marko Dragičević
 ž. vikar, duh. asistent OFS-a
 marko.dragicevic1947@gmail.com
 fra Ivan Landeka st.
 ž. vikar
 ivan.landeka@tel.net.ba
 fra Ivan Penavić
 ž. vikar, duh. asistent Frame
 ivanpenavic@gmail.com

KUĆE I ŽUPE SAMOSTANSKOG OKRUŽJA

1. IZBIČNO – Župa sv. Josipa Radnika
 88 220 Široki Brijeg
 tel./faks: (039) 719-500
 fra Robert Kiš
 župni upravitelj
 zupniuredizbicno@gmail.com
2. KOČERIN – Župa sv. Petra i Pavla
 88 226 Kočerin
 tel.: (039) 711-300
 fra Mario Knezović
 župnik, duh. asistent Frame
 mario.knezovicc@tel.net.ba
 fra Velimir Mandić
 ž. vikar, duh. asistent OFS-a
 gvardijanelimir.mandic@tel.net.ba

3. LJUTI DOLAC – Župa sv. Ane

88 223 Ljuti Dolac
tel./faks: (039) 713-169
zupniuredljutidolac@gmail.com
fra Ante Kurtović
župnik
fraantekurtovic@gmail.com

4. POLJA, MASNA LUKA – Kuća molitve

Kapelanija sv. Ilike Proroka
p.p. 42
88 240 Posušje
tel./faks: (039) 718-100
fra Petar Krasić
voditelj Kuće molitve
fra Vinko Mikulić
kustos Hrvatske arh. zbirke u
Gorici

5. POSUŠKI GRADAC – Župa sv. Franje Asiškog

88 243 Broćanac
tel./faks: (039) 694-321
www.posuski-gradac.com

fra Valentin Vukoja
župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
metaljke@gmail.com

6. RAKITNO – Župa sv. Ivana Krstitelja

88 245 Rakitno
tel.: (039) 692-126
faks: (039) 692-533

fra Marinko Leko
župnik, duh. asistent OFS-a
marinko.leko@tel.net.ba

7. RASNO – Župa sv. Franje Asiškog

88 342 Dužice
tel.: (039) 712-555

fra Ignacije Alerić
župni upravitelj
ignacije.aleric@gmail.com

5. TOMISLAVGRAD – SAMOSTAN SV. ĆIRILA I METODA

Trg fra Mije Čuića 1
80 240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-091; 352-447
faks: (034) 352-808
www.samostan-tomislavgrad.info
Uprava

fra Sretan Čurčić, gvardijan
fra Slaven Brekalo, vikar
fra Mario Ostojić, ekonom

Župa sv. Mihovila Arkandela

Trg fra Mije Čuića 1
80 240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-091; 352-447
faks: (034) 352-808

Bratstvo

fra Sretan Čurčić

definitor, gvardijan, duh. asistent
OFS-a i Frame
koordinator 'Kuće molitve' u
Masnoj Luci
sretan.curcic@tel.net.ba

fra Slaven Brekalo
župni upravitelj

fra Mario Ostojić
ekonom, ž. vikar
mario.ofm@gmail.com

fra Ante Pranjic
a.pranjic@gmx.net

fra Mirko Bagarić
ž. vikar

fra.mirko.bagarić@gmail.com

fra Oton Bilić
de familia

oto.bilic@tel.net.ba

fra Ante Ivanković
ž. vikar

fra Gabrijel Mioč
ž. vikar

fra Klement Galic
de familia

klement.galic@tel.net.ba

fra Josip Jolić
de familia

jozo.jolic@tel.net.ba; i.: 19. ožujka

fra Radomir Krišto
brat, sam. diskret

fra Anthony Burnside
ž. vikar, sam. diskret
asburnsi@bih.net.ba

fra Mate Tadić
ž. vikar

mathetaus@gmail.com

KUĆE I ŽUPE SAMOSTANSKOG OKRUŽJA**1. BUKOVICA – Župa sv. Franje Asiškog**

80 243 Mesihovina
tel./faks: (034) 316-054
fra Mladen Rozić
župnik, sam. diskret
mladen.rozic@tel.net.ba

fra Petar Drmić
ž. vikar, duh. asistent Frame
petar.drmic@tel.net.ba

2. KONGORA – Župa Presv. Srca Isusova

80 244 Kongora
tel/fax: (034) 365-600
zupni.ured.kongora@tel.net.ba

fra Stjepan Martinović
župnik, duh. asistent Frame

3. ROŠKO POLJE – Župa sv. Ivana Krstitelja

80 247 Roško Polje
tel./faks: (034) 369-105

fra Jozo Radoš
župnik, ravnatelj „Kapi ljubavi“
duh. asistent Frame, sam. diskret

4. SEONICA – Župa Uznesenja BDM

80 343 Mesihovina
tel.: (034) 368-043
zupni.ured.seonica@tel.net.ba

fra Vinko Kurevija
župnik, dekan, duh. asistent Frame
vinko.kurevija@tel.net.ba

5. ŠUICA – Župa sv. Ante Padovanskog

80 249 Šuica
tel.: (034) 367-100

fra Mate Logara
župnik, vojni kapelan, duh. asistent
Frame
matelogara@yahoo.com

HRVATSKA

Pozivni telefonski broj 00385

1. BADIJA – SAMOSTAN UZNESENJA BDM

pp 102
20 260 Korčula
tel.: +385-20-712-566
faks: +385-20-711-561

fra Mate Dragičević
zadužen za obnovu samostana

**2. SLANO – SAMOSTAN SV.
JERONIMA**

Slanskih pomoraca 4
20 232 Slano
tel./faks: (020) 871-277

1. Slano
Slanskih pomoraca 4
20 232 Slano
tel./faks: (020) 871-277

fra Ivan Boras
upravitelj samostana, župnik
ivan.boras@tel.net.ba

fra Luka Zorić
zoricluka654@gmail.com

fra Damjan Perić
brat, ekonom
damjan.perich@gmail.com

fra Goran Čorluka
corluka1@gmail.com

2. Ošje
tel.: 020 / 752-655
20 205 Topolo
fra Stipan Šarić
župni upravitelj: Ošje i Topolo
stipansaric@gmail.com

fra Ivan Marić st.
župni upravitelj: Smokovljani i
Lisac
imanic1967@gmail.com

**3. OREBIĆ - SAMOSTAN
UZNESENJA BDM**
Celestinov put 6 - 20250 OREBIĆ
tel. 020 - 713 075

fra Šimun Romić
upravitelj samostana
simonrezani@gmail.com

fra Milan Jukić
brat, čuvar muzeja i galerije

**4. ZAGREB – SAMOSTAN
BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA BDM**
Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel.: (01) 29-11-931
faks: (01) 29-11-935
www.herc-fra3.net

Uprava
fra Svetozar Kraljević, gvardijan
fra Ivan Landeka ml., sam. vikar
fra Josip Serđo Ćavar, sam. ekonom

Bratstvo

fra Svetozar Kraljević
gvardijan
duh. asistent OFS-a
fr.svetozar@gmail.com

fra Ivan Landeka ml.
odgojitelj bogoslova, sam. vikar
fraivanl@yahoo.com

fra Josip Serđo Ćavar
pomoćni odgojitelj bogoslova, duh.
asistent Frame
serdjo_cavar@yahoo.com

fra Viktor Nuić
borislav.nuic@zg.htnet.hr

fra Jozo Zovko
ispovjednik

fra Zoran Senjak
bolnički dušobrižnik:

*Kapelanija u Kliničkoj bolnici
Dubrava*
Avenija G. Šuška 6
10 040 ZAGREB
tel.: (01) 290-23-13

fra Ivica Zovko
đakon, kateheta
ivica.zovko@zg.t-com.hr

fra Frano Musić
policijski kapelan,
biskupski vikar za pastoral MUP-a
i Redarstvenih službi RH
frano.music@zg.t-com.hr

**KUĆE I ŽUPE SAMOSTANSKOG
OKRUŽJA**

1. PLAŠKI – Župa sv. Ane
Saborčanska 2
47 304 Plaški
tel.: (047) 573-353
faks: (047) 801-783

**SABORSKO – Župa sv. Ivana
Nepomuka**
47 306 SABORSKO
fra Draženko Tomić
župnik
drazenko_t@yahoo.com

**2. TOUNJ – Župa sv. Ivana
Krstitelja**

TRŽIĆ KAMENICA – Župa sv.
Mihovila Arkandela

69 Tounj
47 264 Tounj
tel.: (047) 563-168

fra Ante Bekavac
župnik
antebekavac@gmail.com

BRAĆA U ZAPADNOJ EUROPICI

AUSTRIJA

Pozivni telefonski broj 0043

Župe

1. FROHNLEITEN

Hauptplatz 1
8130 FROHNLEITEN
tel.: (031) 262-488
faks: (031) 262-488-5
frohnleiten@graz-seckau.at

fra Šimun Oreč
župnik
+43-650-911-06-99

fra Dominik Ramljak
ž. vikar

2. MARIA SAAL

Tanzenberg 1
9063 MARIA SAAL
fra Franjo Vidović
profesor, rektor, župnik
fvidovic@aon.at

ITALIJA

Pozivni telefonski broj 0039

fra Ivan Sesar
generalni definitor
tel.: 06 684 91 213
email: isesar@ofm.org
Via Sta. Maria Mediatrice 25
00 165 ROMA

Fra Branimir Novokmet
Via Merulana 124 B
00185 ROMA
student
fbranekmet@gmail.com
fra Vjekoslav Milićević
Via Merulana 124 B
00185 ROMA

student
 fravjekom@yahoo.com
 fra Renato Galić
 bogoslov
 Na raspolaganju Generalnom
 ministru
 za Europsko misijsko bratstvo,
 Fraternità Missionaria Europea
 Convento san Francesca
 Via san Francesco 49
 00036 PALESTRINA (RM), su:
 Fra Drago Vujević
 adresanovadrago@gmail.com
 Fra Josip Vlašić
 josipv@gmail.com
 Boravak:
 Samostan Marijina pohodenja
 Trg hodočasnika 2
 HR- 52000 Pazin
NJEMAČKA
 Pozivni telefonski broj 0049

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

1. AUGSBURG
 Alte Gasse 15-A
 86152 Augsburg
 tel.: (0821) 519-802; 581-839
 faks: (0821) 582-702
 www.hkm-augsburg.de
 fra Ivan Čilić
 voditelj misije
 ICilic@gmx.de

2. NERSINGEN
 NEU – ULM
 Alte Landstr.
 89 278 NERSINGEN
 tel.: 0049 – 7308 - 7734
 www.hkm-neu-ulm.webnode.com
 fra Ivan Leutar
 voditelj misije
 leutar@a1.net

3. SINGEN-VILLINGEN
 Rielasingerstr. 41
 78224 Singen
 tel: (07731) 66-353
 fax: +49 – 7731 – 749 – 464.
 www.hkm-singen-villingen.de
 info@hkm-singen-villingen.de
 stan: Pfarrhaus St. Nikolaus
 Singenerstrasse 14

78315 Böhringen Radolfzell
 tel.: 0049 7732 941172
 fra Dinko Grbavac
 voditelj misije
 d.grbavac@hkm-singen-villingen.de
ŽUPE
1. AUGSBURG
 Inningerstrasse 29
 86179 AUGSBURG
 tel.: (0821) 881-103; faks: (0821)
 883-254
 fra Mate Čilić
 župnik
 mate.cilic@bistum-augsburg.de
2. BLANKENAU
 Franziskanerkloster BLANKENAU
 Propsteiplatz 7
 36154 Hosenfeld
 tel.: (06650) 254
 faks: (06650) 85-98
 Franziskaner.blankenau@gmx.de
 fra Ljubo Lebo
 župnik
 tel.: (06650) 91-80-603
 - Pfarrei St. Antonius der Einsiedler
 36137 Grossenluder-OT Mus,
 Kirchweg 1
 i - Pfarrei St. Johannes der Täufer
 36137 Grossenluder-OT Kleinluder,
 Scharfe Ecke 4
 fra Robert Crnogorac
 upravitelj kuće; župnik
 Pfarrei St. Peter und Paul
 36154 Hosenfeld, Kirchberg 7
 robert.crnogorac@gmx.de
 fra Stipe Pervan
 župnik
 0049-6650-918-06-05
 - Pfarrei St. Simon und Judas
 36154 Hosenfeld-OT Blankenau,
 Propsteiplatz 7
 i - Pfarrei St. Simplizius, Faustinus
 und Beatrix
 36154 Hosenfeld-OT Hainzell,
 Kirchbergstrase 5
 fra Mladen Sesar
 ž. vikar u Pastoralverband-u
 „Kleinheiligkreuz“

ŠVICARSKA
 Pozivni telefonski broj 0041

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

1. AARAU
 Bahnhofplatz 1
 5400 BADEN
 tel.: 062-8220474
 faks: 062-8225775
 fra Nikola Leutar
 Tödistrasse 21
 5430 WETTINGEN
 nleutar@bluewin.ch

2. BASEL
 Kleinriehenstrasse 53
 4058 Basel
 tel./faks: (061) 692-76-40
 hkmbasel@bluewin.ch
 fra Petar Topić
 voditelj misije

3. BERN
 Quartiergasse 12
 3013 Bern
 tel.: (031) 331-56-52
 faks: (031) 332-12-48
 www.hkm-bern.com
 fra Gojko Zovko
 voditelj misije
 goja.z@bluewin.ch

4. FRAUENFELD
 Klosterliweg 7
 8500 Frauenfeld
 mob.: +41 79 101 42 84
 hkmfrauenfeld@bluewin.ch
 www.hkm-frauenfeld.ch
 fra Mika Stojić
 voditelj misije
 mika.stojic@gmail.com

5. GRAUBÜNDEN
 Gartaweg 15
 Postfach 35
 7203 Trimmis Gr
 tel./faks: (081) 353-160-86
 fra Ante Medić
 voditelj misije
 medi.a@bluewin.ch

6. LAUSANNE - WALLIS
 Rue de la Borde 25
 1018 Lausanne
 tel./faks: (021) 647-07-57
 www.cromission-wallis.ch

fra Vladimir Ereš
voditelj misije
vlado@cromission-wallis.ch

7. LUZERN
Hrvatska katolička misija
Kath. Kroatenmission
Matthofring 2/4
CH - 6005 Luzern
Tel.: 0041 41 360 04 47; 041 360 15 04
Fax: 0041 41 360 01 73
Web: www.hkm-luzern.ch
Mail: hkm.luzern@bluewin.ch

fra Branko Radoš
voditelj misije
Mob.: 0041 79 541 35 08

8. SOLOTHURN
HKM Solothurn
Reiserstrasse 83
CH-4600 Olten
tel: 0041-62-2964100
faks: 0041-62-294101

fra Šimun Čorić
voditelj misije
sito.coric@gmx.net

9. ST. GALLEN
Paradiesstrasse 38
9000 St. Gallen
tel.: (071) 277-83-31
faks: (071) 277-83-36
info@hkm-stgallen.ch; www.hkm-stgallen.ch

fra Mijo Pinjuh
voditelj misije, definitor
fra_mico@bluewin.ch

10. TICINO
Al Mai 18
6528 Camorino
tel.: (091) 840-23-06
faks: (091) 840-29-05

fra Slaven Mijatović
voditelj misije
slavenmijatovic777@gmail.com

11. ZUG
Landhausstr. 15
6340 Baar Zg
tel.: (041) 767-71-43
faks: (041) 767-71-44
hkm@zg.kath.ch

fra Slavko Antunović
voditelj misije

Langgasse 18
6340 Baar Zg
tel.: (041)763-11-86
mob.: 0041/799391393
slavko.antun@gmail.com
slavko.antunovic@ka.htnet.hr

12. ZÜRICH
Schlossgasse 32
Postfach 9057
8036 Zürich
tel.: (044) 455-80-60
faks: (044) 461-19-39
hkm.zuerich@bluewin.ch; www.
hkm-zuerich.ch

fra Ivan Prusina
voditelj misije
ivan.prusina@bluewin.ch

fra Stjepan Neimarević
misionar

fra Vine Ledušić
misionar
vineledusic@yahoo.it

ŽUPE

1. AEDERMANNSDORF/SO
Dorfstrasse 201
4714 AEDERMANNSDORF/SO
tel./faks: (062) 394-18-11

fra Ivan Bebek
ž. vikar
ivan.bebek@ggs.ch

2. NETSTAL, GI
Kreuzbuhlstr. 9
8754 NETSTAL, Gl
tel.: (055) 640-17-75
faks: (055) 640-57-03

fra Ljubo Leko
župnik župe Netstal i ž. upravitelj
župe Glarus
ljubo.leko@bluewin.ch

BRAĆA U KUSTODIJI

Hrvatska franjevačka kustodija
Svete Obitelji

4848 South Ellis Avenue
CHICAGO (IL) 60615
tel.: (773) 536-05-52
faks: (773) 536-20-94
www.crofranciscans.com
chicagoofm@gmail.com

UPRAVA
fra Jozo Grbeš, kustos
fra Marko Puljić, savjetnik
fra Miro Grubišić, savjetnik
fra Nikola Pašalić, savjetnik
fra Dražan Boras, savjetnik

SAD
Pozivni telefonski broj 001

1. CHICAGO – SAMOSTAN SV. ANTE
4848 South Ellis Avenue
Chicago (IL) 60615
tel.: (773) 373-34-63; faks: (773) 268-77-44

Uprava
fra Josip Nenad Galić, gvardijan
fra Jozo Grbeš, kustos, sam. vikar

Bratstvo
fra Jozo Grbeš
kustos
+1-773-386-05-52
Jgrbes@gmail.com

fra Josip Nenad Galić
gvardijan
Josephgalic@aol.com

fra Filip Pavić
philpav@aol.com

fra Antonio Musa
bogoslov

fra Luka Čorić
bogoslov

fra Stipe Rotim
bogoslov

fra Lovro Šimić
bogoslov

ŽUPE

1. CHICAGO – Mission of Bl. A. Stepinac
6346 N. Ridge Avenue - Chicago, IL 60660
tel.: (773)-262-05-35; faks: (773) 262-46-03
Bastepinacchicago@sbcglobal.net

fra Pavo Maslać, župnik

fra Dražan Boras
ž. vikar
brljica@yahoo.com

- 2. CHICAGO – Župa sv. Jeronima**
 2823 S. Princeton Ave. - Chicago,
 IL 60616
 tel.: (312) 842-18-71; faks: (312)
 842-64-27
www.stjeromecroatian.org
 fra Ivica Majstorović
 župnik
frivicam@hotmail.com
 Skype: ivica.majstorovic
 fra Stipe Renić
 ž. vikar
 voditelj Hrvatskog etničkog
 instituta
stiperenic@yahoo.com
- 3. CHICAGO – Župa Presv. Srca Isusova**
 2864 East 96th Street
 Chicago, IL 60617
 tel.: (773) 768-14-23
 faks: (773) 768-37-50
shcroat@aol.com
 fra Stephen Bedeniković
 župnik
sbofm25@aol.com
- 4. MILWAUKEE – Župa Presv. Srca Isusova**
 917 North 49th Street
 Milwaukee, WI 53208
 tel.: (414) 774-94-18
 faks: (414) 774-74-06
sh.croatian@yahoo.com
 fra Ivan Strmečki, župnik
IvanOFM@aol.com
- 5. NEW YORK – Župa sv. Ćirila i Metoda i sv. Rafaela**
 502 West 41st Street
 New York, NY 10036
 tel.: (212) 563-33-95
 faks: (212) 868-12-03
crkva.nyc@verizon.net; www.crkvany.org
 fra Nikola Pašalić
 župnik
frpasallic@sbcglobal.net
 fra Ilija Puljić
 ž. vikar
vlahic@personainternet.com
 fra Željko Barbarić
 ž. vikar
zeljkobarbaric@gmail.com
- 6. ST. LOUIS – Župa sv. Josipa**
 2112 S. 12th Street
 St. Louis, MO 63104
 tel./faks: (314) 771-09-58
sjchurch@netzero.net
 fra Stjepan Pandžić
 župnik
s.pandzic@sympatico.ca
- 7. WEST ALLIS – Župa sv. Augustina**
 6762 West Rogers St.
 West Allis, WI 53219
 tel.: (414) 541-52-07
 faks: (414) 541-02-73
www.staugwaexecpc.com
 fra Lawrence Frankovich
 župnik
Lafranofm@aol.com
- 8. BEAUFORT (SOUTH CAROLINA)**
 70 Ladys Island Dr.
 Beaufort SC 29907
 fra Robert Galinac
 vojni kapelan
KANADA
 Pozivni telefonski broj 001
ŽUPE
- 1. KITCHENER – Župa Sv. obitelji**
 180 Schweitzer Street
 Kitchener, Ontario, N2K-2R5
 tel.: (519) 743-71-21
 faks: (519) 743-29-64
 fra Miro Grubišić
 župnik
- 2. LONDON – Župa sv. Leopolda Mandića**
 2889 Westminster Dr.
 London, Ontario, N6N 1L7
 tel.: (519) 681-84-72
 faks: (519) 681-21-20
 fra Zvonimir Kutleša
 župnik
zkutlesa@yahoo.ca
- 3. MONTREAL – Župa sv. Nikole Tavelića**
 4990 Place de la Savane
 Montreal, Quebec, H4P-1Z6
 tel.: (514) 739-74-97
 faks: (514) 737-68-03
- fra Tomislav Pek
 župnik
tomislavpek@gmail.com
- 4. NORVAL – Hrvatsko franjevačko središte „Kraljica mira“**
 9118 Winston Churchill Blvd.
 Norval, Ontario, L0P -1K0
 tel.: (905) 456-32-03
 faks: (905) 450-8771
cfcnorval@gmail.com; www.norvalqueenofpeace.com
 fra Marko Puljić
 župnik
markopofm@gmail.com
 fra Jozo Grubišić
 župni vikar
fra.j.grubisic@progression.net
- 5. SAULT STE MARIE – Župa Majke Božje zaštitnice putnika**
 466 Second Line East
 Sault Ste Marie, Ontario
 P6B-4K 1
 tel.: (705) 253-81-91
 faks: (705) 253-88-04
 fra Veselko Kvesić
 župnik
vkvesic@hotmail.com
- 6. WINDSOR – Župa sv. Franje Asiškog**
 1701 Turner Road
 Windsor, Ontario, N8V-3J9
 tel.: (519) 252-68-71
 faks: (519) 252-69-42
francisofassisi@cogeco.net;
www.stfranciscroatian.com
 fra Ljubo Branimir Lebo ml.
 župnik
ljubo@cogeco.net

Hercegovačka franjevačka provincija
Uznesenja BDM

Franjevačka 1, pp 153, 88 000 Mostar;
tel.: (036) 333-525, faks: (036) 333-526
mostar@franjevci.info; www.franjevci.info
Slika: Mozaik, Humac